

Biatorbágy Város
Integrált Településfejlesztési Stratégia
2014-2020

MUNKAKÖZI ANYAG
BIZOTTSÁGI EGYEZTETÉSRE ÉS KÉPVISELŐ TESTÜLETI ÜLÉSRE
ELŐKÉSZÍTETT DOKUMENTUM

Biatorbágy, 2015. november

Biatorbágy Város Integrált Településfejlesztési Stratégia

MUNKAKÖZI ANYAG

BIZOTTSÁGI EGYEZTETÉSRE ÉS KÉPVISELŐ TESTÜLETI ÜLÉSRE ELŐKÉSZÍTETT DOKUMENTUM

A dokumentum Biatorbágy Város Önkormányzata megbízásából készült.

Készítette: ÉrtékTérkép Gazdasági Tervező és Tanácsadó Kft.

VARGA-ÖTVÖS BÉLA okl. közgazda, településfejlesztési szakértő
HORVÁTH DÁNIEL geográfus, településgazdász
BORSOS ENDRE közgazdász
MONORI MÓNICA közgazdász
HIRTLING JULIANNA munkatárs

DR. CSATH MAGDOLNA közgazdász, egyetemi tanár

A város Integrált Településfejlesztési Stratégiája a 2014-ben elkészült és elfogadott „Biatorbágy Város Településfejlesztési Konceptió - Megalapozó Vizsgálatok”, majd a „Biatorbágy Város Településfejlesztési Konceptió” c. dokumentumok eredményeire és megállapításaira épül, azok szerves folytatása.

A dokumentumok elkészítésében résztvevő cégek, szakemberek:

Épített környezet

OBELISZK Kft. – Máyer Andrea okl. építészmérnök, településtervező, TT/1 01-1521
(vezető tervező)

Kotsis István okl. építészmérnök, településtervező, TT/1 01-1348 (vezető tervező)

Táji-természeti adottságok, környezetvédelem – TÁJOLÓTERV Kft.

Auer Jolán vezető településtervezési zöldfelületi és tájrendező tervező, TK/1 01-5003

M. András Ágnes okl. tájépítészmérnök

Landori Zita okl. tájépítészmérnök

Közműellátás, hírközlés – KÉSZ Közmű és Energetikai Tervező Kft.

Hanczár Zsoltné okl. gépészmérnök, okl. városépítési-városgazdasági szakmérnök, MK-01-2418

Hanczár Gábor okl. infrastruktúra-építőmérnök

Csima-Takács Judit okl. tájépítészmérnök

Közlekedés – MOBIL CITY Mérnöki Tanácsadó Bt.

Macsinka Klára – vezető tervező, KÉ-T, K1d-1, kamarai szám: 13-1017

Biatorbágy Város Integrált Településfejlesztési Stratégia

MUNKAKÖZI ANYAG

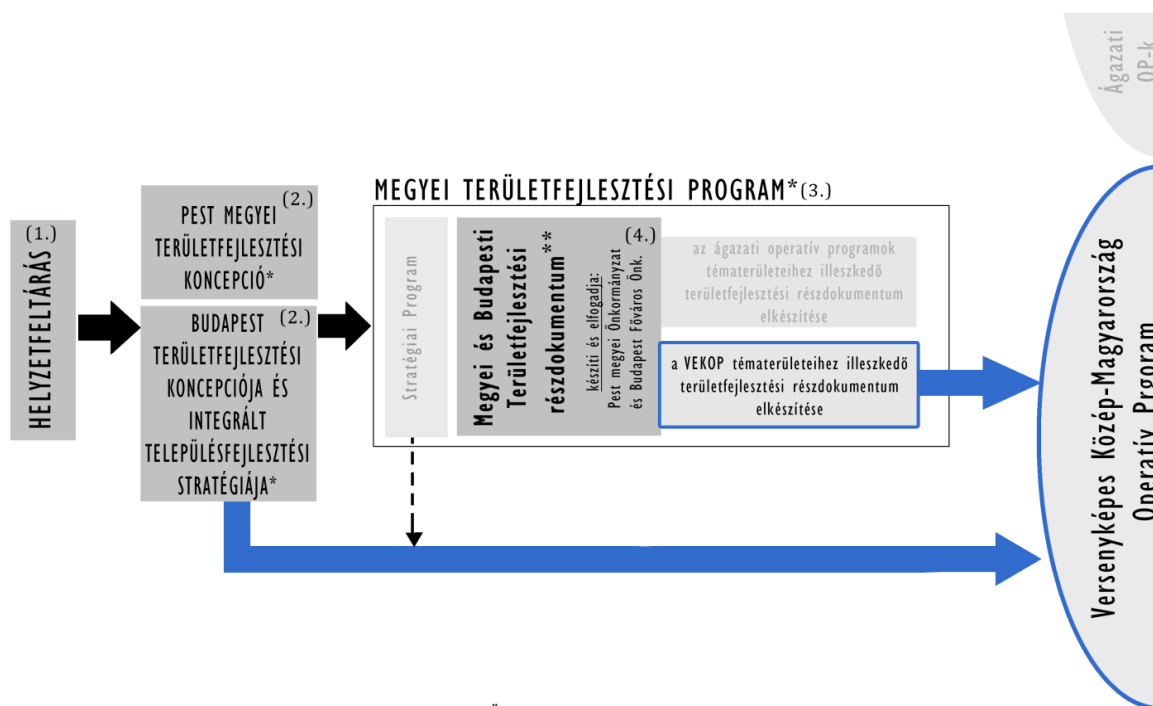
TARTALOM

1. BEVEZETÉS	3
2. ELŐZMÉNYEK.....	5
3. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	7
3.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása.....	7
3.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	24
4. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	25
4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával.....	25
4.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése.....	57
4.3. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve.....	73
5. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	75
5.1. A város szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása	75
5.2. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	76
5.3. A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések	77
5.4. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.....	78
5.5. Az anti-szegregációs program megvalósításának nyomon követése – monitoring.....	78
6. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	79
6.1. Külső összefüggések.....	79
6.2. Belső összefüggések	87
7. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI.....	92
8. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE.....	97
8.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.....	97
8.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása.....	98
8.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	103
8.4. Monitoring rendszer kialakítása.....	105

1. BEVEZETÉS

Magyarország Kormánya a 1254/2012.(VII.19.) számú Korm. határozatban rendelkezett a terület és településfejlesztési politika megújításáról. A 2007-2013 közötti tervezési időszakban külön tervdokumentumként készült az Országos Területfejlesztési Konceptió (OTK) és az Országos Fejlesztési Konceptió (OFK). A Kormányrendelet alapján a két koncepció integrációja által született meg az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (a továbbiakban: OFTK), amely biztosítja a fejlesztéspolitika és területfejlesztés jogszabályi kereteit, a terület- és településfejlesztési célok különböző területi szintek közötti összehangolását. A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI. 8.) Korm. rendelet alapján az elmúlt években a településfejlesztés tervezési rendszere is megújult.

Fenti jogszabályok alapján 2012-2014 között a megyék és a megyei jogú városok önkormányzatai elkészítették az 2014 utáni időszakra vonatkozó hosszú távú, 2030-ig szóló terület-, illetve a településfejlesztési koncepcióikat (továbbiakban: TFK). A koncepciók alapján szintén elkészültek a 2014-2020 tervezési időszakra vonatkozó területfejlesztési programokat, illetve az integrált településfejlesztési stratégiákat (továbbiakban: ITS).

FELADATKÖR:

- * a törvény alapján kidolgozandó dokumentum
 ** VEKOP-hoz kapcsolódó részdokumentum

- (1.) Pest megyei és Budapesti helyzetfeltáró dokumentumok elkészítése
 (2.) Pest megyei és Budapesti Területfejlesztési Konceptió elkészítése
 (3.) Pest megyei és Budapesti Területfejlesztési Program elkészítése
 (4.) a 2014 - 2020 közötti időszak tervezését segítő megyei területfejlesztési részdokumentum elkészítése

Forrás: Pest Megyei Területfejlesztési Program, 2014

A 2007-2013 közötti időszakban a különböző területi szinteken kialakított fejlesztési terveket és programokat gyenge összhang jellemezte, és a bennük megfogalmazott beavatkozások nem minden tekintetben illeszkedtek a támogatási rendszer irányelveihez.

A jelenlegi tervezési időszakban a települések lehetőséget kaptak arra, hogy az alulról jövő elképzeléseik, javaslataik, projektötleteik megjelenjenek és megfogalmazásra kerüljenek a magasabb szintű célok, prioritások között, akár területi együttműködések létrehozásával, amelyek megvalósításához (jóváhagyásuk esetén) az állami és/vagy Európai Unió fejlesztési források nagyobb eséllyel lesznek párosíthatók. (ld. megyei területfejlesztési program).

A terület- és településfejlesztés tervezési-programozási folyamata egy egymásra épülő folyamat, amelyben a települési önkormányzatok stratégiáit egyrészt a megyei, másrészt a szomszédos települések településfejlesztési céljaival összhangban kell elkészíteni. A Pest megyei programokhoz, illetve az azok által lefektetett célokhoz és irányelvekhez igazodóan a 2014-2015 közötti időszakban vált szükségessé a Településfejlesztési Koncepció és az ún. Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) kialakítása és elfogadása.

Az ITS a település környezeti, társadalmi és gazdasági céljainak megvalósítását szolgálja, egyidejűleg meghatározza a hosszú távú fejlesztési koncepcióban megfogalmazott elképzelések eléréséhez szükséges beavatkozásokat, programokat. Az Integrált Városfejlesztési Stratégiát (IVS) felváltó tervezési dokumentum szolgálja a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozóan a település középtávú fejlesztéseinek összehangolását, megvalósításának finanszírozását és az eredmények nyomán követését.

A tanulmányban használt rövidítések:

- EFOP – Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
- ERFA – Európai Regionális Fejlesztési Alap
- ESZA – Európai Szociális Alap
- ETHA – Európai Tengerügyi és Halászati Alap
- EMVA – Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
- GINOP – Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
- IKOP – Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
- IKT - Információs és Kommunikációs Technológiák
- ITB – Integrált Területi Befektetés (ITI – Integrated Territorial Investment)
- KEHOP – Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program
- KEOP – Környezet és Energia Operatív Program (2007-2013)
- MAHOP – Magyar Halgazdálkodási Operatív Program
- TOP – Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- VEKOP – Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program
- VP – Vidékfejlesztési Program
- Spin-off – mellékhajtás, oldalhajtás. Innovatív kisvállalkozás, amelyet egyetem vagy állami kutatóhely dolgozói alapítanak kutatási eredményeik piacosítása érdekében.
- Start-up – beindít. Nekirugaszkodó vállalkozás. Induló vállalkozás, mely gyors piaci növekedésre képes, és versenyelőnyét technológiai vagy üzleti innovációra alapozza.
- Spin-out – elnyújt (időben). A kutatóhely átad szellemi tulajdonjogot a feltalálóknak.
- Coworking – egyéni munkaállomás (közösségi irodában), teljes körű infrastruktúra (nyomtató, fénymásoló, scanner, fax, projektor, vetítővászon, stb.) internet hozzáférés
- Inkluzív – befogadó, magában foglaló

2. ELŐZMÉNYEK

A Biatorbágyot érintő tervezési folyamat keretében 2014. év augusztusában készült el a „**Biatorbágy Város Településfejlesztési Konceptió - Megalapozó Vizsgálatok**” c. munkarész, amelyben feldolgozásra kerültek a 2011. évi Népszámlálás adatai, az előző Népszámlálás óta eltelt időszak társadalmi, gazdasági és környezeti változásai, országos, megyei, agglomerációs és a városi fejlesztési dokumentumok.

A különböző szakági vizsgálatok, a helyzetfeltárás, -elemzés, -értékelés kiterjedt a demográfia, a gazdaság, az önkormányzati gazdálkodás, az épített környezet, a táj-és környezetvédelem, az infrastruktúra, a közlekedés szakterületeire, amelyek alapján javaslat született a helyi városfejlesztés fő irányainak aktualizálására, valamint Biatorbágy városrészi felosztásának módosítására.

2014. év novemberében készült el a „**Biatorbágy Város Településfejlesztési Konceptió**” c. dokumentum, amelyet – a véleményezési szakaszt követően – az önkormányzat Képviselő-testülete 2015. év februárjában elfogadott. A Településfejlesztési Konceptió (TFK) a város **hosszú távra szóló (15-20 év) dokumentuma**, amely meghatározza Biatorbágy fejlesztésének **fő irányait, jellemzőit**. A TFK egyúttal keretet biztosít a gazdasági, társadalmi és környezeti célkitűzések teljesítéséhez szükséges tevékenységek végrehajtásához.

A településfejlesztési koncepció konkrét fejlesztési beavatkozásokká történő kibontása az Integrált Településfejlesztési Stratégia feladata.

A 2001-ben elkészített településfejlesztési koncepció felülvizsgálatát és módosítását az elmúlt másfél évtizedben végbemenő dinamikus társadalmi és gazdasági folyamatok, és a jogszabályi környezet jelentős módosulásai indokolták. Az új településfejlesztési koncepció legfontosabb célkitűzése volt, hogy a korábbi településfejlesztési koncepció elkészítése óta eltelt közel másfél évtizedben a város új kihívásaira reagáljon és megoldásokat találjon az alábbi konfliktusokra:

- az örökölt, a különálló községi múltból következő hiányok megszüntetése, pl. infrastruktúra, szolgáltatások, ellátás;
- gazdasági és társadalmi átalakulás, amelyet főként a város gyors növekedése generált;
- környezeti változások: területhasználat, közlekedés-földrajzi pozíció felértékelődése;
- folyamatosan változó külső feltételek, pl.: politikai, közigazgatási, jogi, pénzügyi-gazdasági környezet, fenntarthatósági követelmények;
- a helyi közösség változó igényei, elvárásai.

A Településfejlesztési Konceptióra épülve szükséges az Integrált Városfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának elvégzése, amelyeket a fentiekén kívül az alábbi tényezők indokolnak:

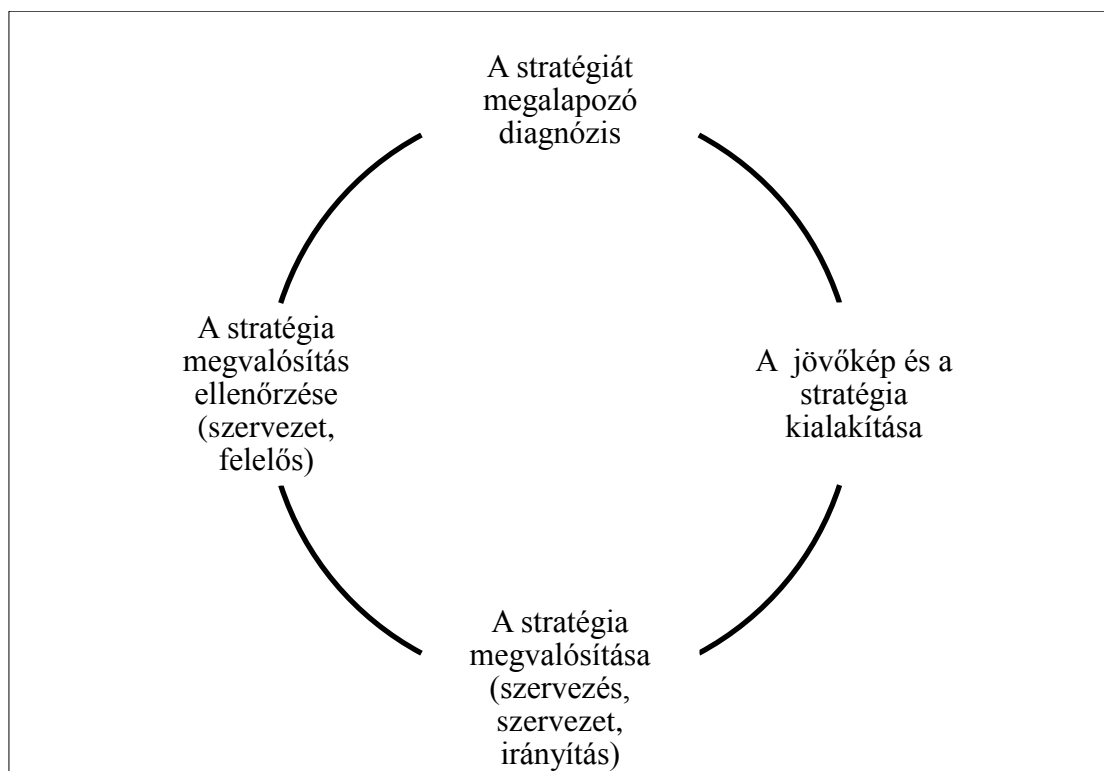
- a 2009-ben készült Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) már nem tudhatta kezelni a kezdődő gazdasági válság hatásait.
- mindezek mellett a TFK, az IVS és ezekkel együtt a településrendezési tervek felülvizsgálatát és módosítását a jogszabályi környezet jelentős módosulásai is indokolják.
- az új jogszabályok, az EU megújult kohéziós politikája, és ezzel összefüggésben a megújult nemzeti szintű területfejlesztési koncepció, területi (megyei) és ágazati tervezési munkákhoz illeszkedve az ITS tartalmával kapcsolatban is új elvárások fogalmazódnak meg, ami indokoltá teszi a 2009-es stratégia felülvizsgálatát és aktualizálását;
- módosultak a város társadalmi, gazdasági folyamatai, jelentősen megváltoztak az Önkormányzat feladat- és hatáskörei, forrásai, ugyanakkor számos fejlesztés valósult meg az elmúlt időszakban, amelyek tapasztalatai rendelkezésre állnak;
- az új TFK által megfogalmazott célok és irányelvek alapján a korábbi stratégia aktualizálása vált szükségessé;
- megváltoztak a piaci, gazdasági körülmények, befektetési tendenciák (gazdasági világválság hatásai), előtérbe kerültek korábban kisebb jelentőségű szempontok, mint pl. az energiahatékonyság, a környezetvédelem, a tudás és innováció kérdése;
- az ITS legfontosabb feladata, hogy összefoglalja azokat a településfejlesztési beavatkozásokat, és helyi településfejlesztési elképzeléseket, amelyek a 2014-2020 EU-s költségvetési időszak fejlesztéspolitikai célkitűzéseivel összhangban vannak, és megvalósításukhoz pályázati támogatás bevonása szükséges;
- a TFK a hatályos IVS-ben lehatárolt városrészeket módosította, új akcióterületek kerültek lehatárolásra, amelyek szükségessé teszik a korábbi stratégia módosítását;
- a korábbi IVS 2009-ben készült el, azóta a 2011. évi Népszámlálás adatai rendelkezésre állnak, a KSH által rendelkezésre bocsátott adatok ismeretében (akcióterületek, szegregáció) új városrészi elemzés elvégzése vált szükségessé.

3. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

3.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

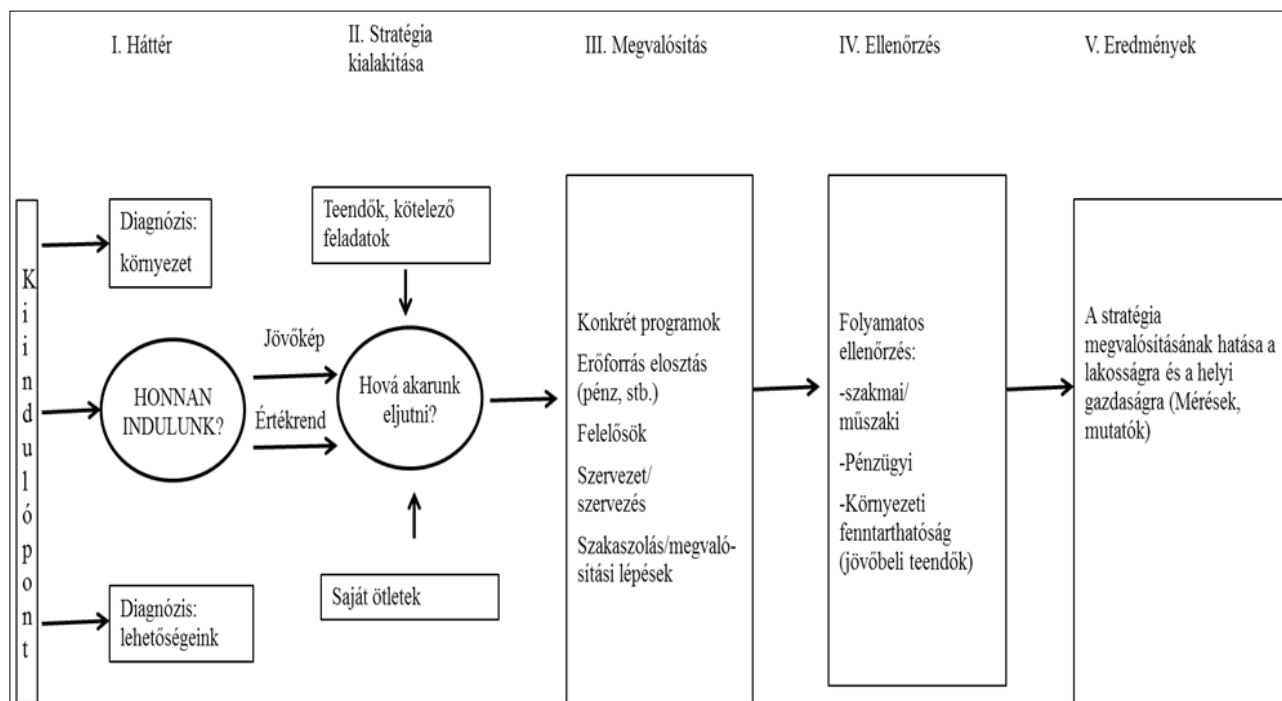
A városi stratégiaalkotás feladata az elérendő jövő jövőképpel való leírása, továbbá a jövőkép elérését segítő szükséges akciók, cselekedetek, fejlesztési projektek kidolgozása, ezek feltételrendszerének kimunkálása, a megvalósítást segítő szervezetek és rendszerek kialakítása és a folyamatos ellenőrzés. *Bármelyik elem hiányzik, az hátráltatni fogja a stratégia sikeres kidolgozását és/vagy megvalósítását.*

A stratégiaalkotás legfontosabb elemeit és a stratégiaalkotás folyamatát az alábbi két ábra szemlélteti. A stratégiaalkotás minőségét befolyásolja a rendelkezésre álló információk minősége, illetve a külső és belső körülményekben rejlő lehetőségek és veszélyek ismerete.

A stratégiaalkotás elemei.

Forrás: saját szerkesztés (Prof. Dr. Csath Magdolna)

A városi stratégiaalkotás folyamata.

Forrás: saját szerkesztés (Prof. Dr. Csath Magdolna)

A külső környezet - makrohelyzet

Pest megye városaként Biatorbágy a közép-magyarországi régió része, annak valamennyi előnyével és hátrányával. A hátrányok között a legnyilvánvalóbb, hogy a 2014-2020-as EU-s tervezési ciklusban, előreláthatóan, korlátozott mértékben számíthat majd külső fejlesztési forrásra, de még a következő időszak stratégiájának kialakítása és az ITS fejlesztési céljainak meghatározása során is nélkülözhetetlen az Európai Unió és az országos, valamint a megyei terület- és településfejlesztési prioritások, célok számbavétele.

Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU Rendelete szól az Európai Unió 2014-2020-ra vonatkozó kohéziós politika megvalósításáról. Az Európa 2020 Stratégia három, egymást erősítő prioritást tart szem előtt:

- 1.) INTELLIGENS NÖVEKEDÉS a tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakításával;
- 2.) FENNTARTHATÓ NÖVEKEDÉS az erőforrás-hatékony, környezetbarát és versenyképesebb gazdaság fejlesztésével;
- 3.) INKLUZÍV NÖVEKEDÉS a magas foglalkoztatás, valamint a szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság ösztönzésével.

Az EU2020 tizenegy tematikus célkitűzést fogalmaz meg, amelyek elérésének támogatásával a kohéziós politika hozzájárul a 2020 stratégia céljainak teljesüléséhez:

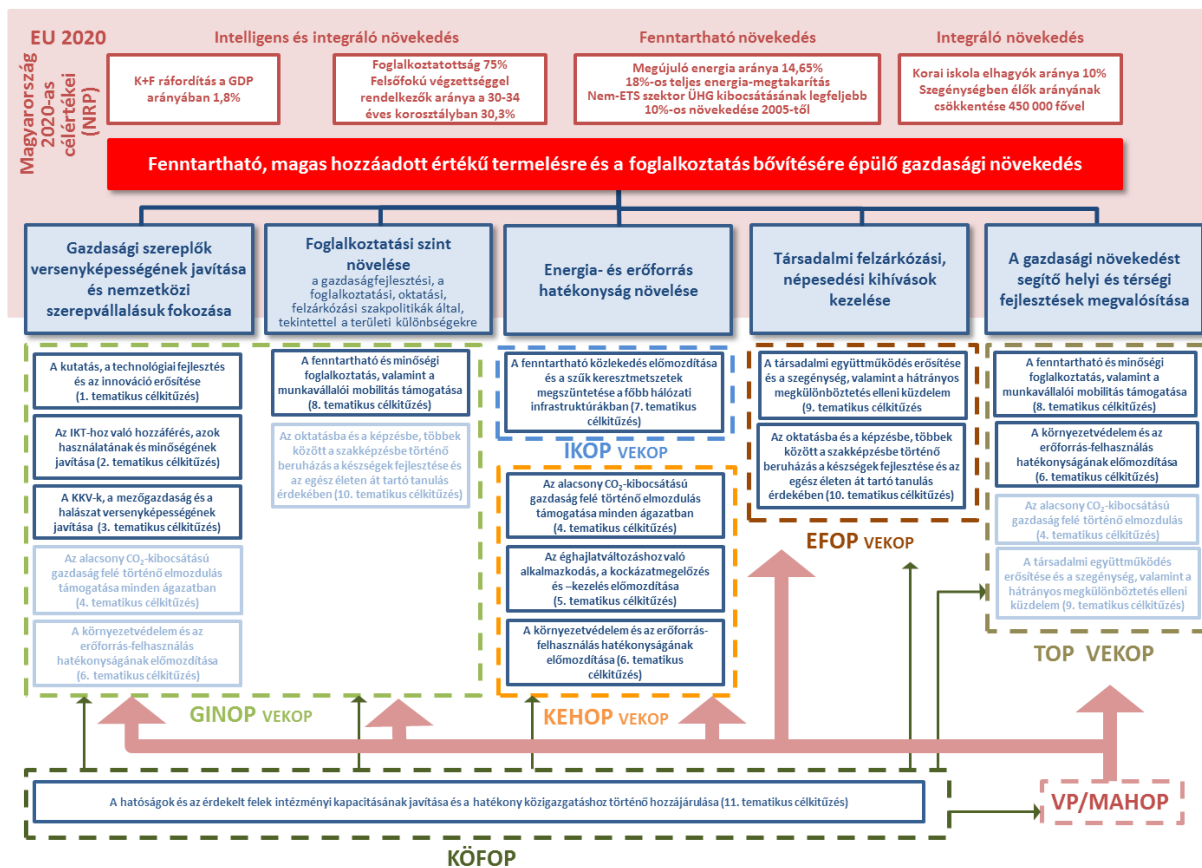
EU2020 Tematikus Célok:

1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése.
2. Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, azok használatának és minőségének javítása.
3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA keretében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA keretében) versenyképességének javítása.
4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban.
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és –kezelés előmozdítása.
6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.
7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és a szűk keresztmetszetek megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban.
8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása.
9. A társadalmi együttműködés erősítése és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem.
10. Az oktatásba és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében.
11. A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és a hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulása.

A magyar EU elnökség alatt, a 2011 első felében elfogadott területpolitikai alapdokumentum, az Európai Unió Területi Agendája 2020 már az Európa 2020 céljaira épített, a területi szempontok érvényesítését pedig kulcstényezőként fogalmazta meg. A Területi Agenda által kijelölt prioritások közül az alábbi kettő szorosan kapcsolódik a VEKOP stratégiai céljaihoz:

- az **integrált fejlesztés** ösztönzése a városokban, a vidéki és sajátos adottságú régiókban;
- a régiók **erős helyi gazdaságok**on nyugvó globális versenyképességének biztosítása.

2015. februárban fogadta el a Brüsszeli Bizottság a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Programot (továbbiakban: VEKOP), amely Biatorbágy tágabb térségének (régió) 2020-ig tartó fejlesztését meghatározó dokumentum. A VEKOP Magyarország egyetlen fejlettebb régiójának fejlődését, gazdasági versenyképességének további javulását és egyúttal, a régióon belüli fejlettségbeli különbségek csökkentését támogatja a fenti három fő uniós prioritáshoz kapcsolódóan.

Magyarország 2014–2020-as uniós forrásfelhasználásának célrendszere: a nemzeti és a közösségi célkitűzések kapcsolata, valamint az operatív programok struktúrája.

Forrás: Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014–20-as fejlesztési időszakra

Pest megye települései számára nagyon fontosak az Ágazati Operatív programok is, hiszen a 1323/2013. (VI. 12.) Korm. határozat értelmében lehetőség nyílik arra, hogy az ágazati operatív programok tartalmazzanak a Közép-magyarországi Régió területén megvalósuló fejlesztéseket is. A négy legfontosabb ágazati operatív program a GINOP, KEHOP, EFOP és IKOP. Mindegyik ágazati operatív programra foglalmaztunk meg konkrét fejlesztési elképzeléseket, melyeket az ő keretükből szeretnénk megvalósítani a megyében. Ezek a fejlesztések illeszkednek az ágazati operatív programok prioritásstruktúrájához.

A fenti ábrából is látható, hogy más régiókban fekvő településektől eltérően a Közép-Magyarország régióban található települések városfejlesztési beavatkozásainak finanszírozása a VEKOP-on keresztül lesznek elérhető a városok számára.

A VEKOP – köszönhetően a speciális, ágazati és területi szemléletet ötvöző nézőpontjának – az öt fő nemzeti prioritás mindegyikéhez köthető. A következő négy nemzeti prioritáshoz (1-3. és 5.) egyértelműen és szorosan kapcsolódnak a tervezett fejlesztések:

- a gazdasági szereplők versenyképességének és nemzetközi szerepvállalásuk erősítése,
- a foglalkoztatás növelése,
- az energia- és erőforrás-hatékonyság növelése,
- a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása.

A VEKOP a rendelkezésre álló támogatási forrásokat három stratégiai cél mentén koncentrálja:

1.) A regionális gazdasági teljesítmény intelligens és fenntartható növelése (tudásgazdaság, innováció, vállalkozói környezet, a kis- és középvállalkozások fejlesztése, turizmus, infokommunikációs beruházások támogatása).

A stratégiai célhoz kapcsolódó fő fejlesztési irányok, egyedi célok a következők:

- versenyképes vállalkozói tudás elterjesztése,
- vállalkozások növekedési potenciáljának erősödése Pest megyében,
- vállalkozások külpiaci jelenlétének és az ezt támogató együttműködésekben való részvételének erősödése,
- K+I aktivitás növelése a tudás- és technológia-intenzív vállalkozások körében,
- stratégiai K+I hálózatok számának növelése a K+F tevékenységet folytató vállalatok, valamint a közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek (kutató-ismeretterjesztő szervezetek) között,
- a K+I kapacitások megerősítésével növekvő H2020 részvétel a közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek, valamint a vállalkozások körében,
- az IKT szektor termékesítési képességének növelése,
- nagy sávszélességű kapcsolat biztosítása az ellátatlan állami és önkormányzati intézményeknél,
- turisztikai költés növelése,
- az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások alkalmazásának növelése a vállalkozói szektorban.

2.) A foglalkoztatás növelését segítő társadalmi környezet fejlesztése (napközbeni gyermekellátást biztosító intézmények, foglalkoztatás növelését támogató programok, oktatási és képzési rendszerek fejlesztése).

A stratégiai célhoz kapcsolódó fő fejlesztési irányok, egyedi célok a következők:

- kisgyermeket nevelő szülők munkavállalási aktivitásának növelése,
- minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása egészségügyi és szociális területen,
- az álláskereső – különösen az alacsony iskolai végzettségűek – növekvő körének munkaerő-piaci integrációja valósul meg,
- a sem foglalkoztatásban, sem oktatásban vagy képzésben nem résztvevő (ún. NEET) fiatalok Ifjúsági Garanciához való hozzáférése biztosított,
- a fiatalok részvétele nő a gyakornoki és a vállalkozóvá válást segítő programokban,
- a munkaerő-piaci szereplők munkaszervezési módszerek és munka minősége terén történő aktivitásának és tudatosságának növekedése,

- a munkavállalási korú lakosság, különösen az alacsony képzettségűek részvétele nő a munkaerő-piaci kompetenciákat javító formális képzésekben,
- a korai iskolaelhagyás csökkentése, a hátrányos helyzetű tanulók végzettségi szintjének emelése, továbbá a szakpolitikai irányítás fejlesztése,
- a felsőfokúknak megfelelő szintű oktatásban való részvétel növelése,
- javulnak a munkaerőpiacról kiszorult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságot javító kompetenciái és a humán közszolgáltatásokban dolgozók feladat-ellátási képességei,
- a kompetencia alapú képzések elterjedtsége nő.

3.) A versenyképességet és a társadalmi együttműködést is szolgáló közösségi fejlesztések egy élhetőbb környezet kialakulása érdekében (a lakosság és a közlekedés energiahatékonyságának növelése, településrehabilitációs fejlesztések, társadalmi együttműködés erősítése, a közigazgatás és közszolgáltatások működésének javítása, természetvédelem).

A stratégiai célhoz kapcsolódó fő fejlesztési irányok, egyedi célok a következők:

- lakóépületek energetikai korszerűsítése, valamint távhő- és hőellátó-rendszerek energiahatékony fejlesztése és a megújuló energiaforrások alkalmazásának növelése a Közép-magyarországi régióban,
- fenntartható multimodális mobilitás elősegítése,
- a leromlott településrészekben élő hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeinek javítása, társadalmi és fizikai rehabilitációja,
- az egészségügyi és szociális közszolgáltatásokban a szolgáltatásnyújtás folyamatainak eredményesebbé tétele, a hozzáférés javítása, különös tekintettel a hátrányos helyzetű lakosságra,
- a munkaerő-piacról tartósan kiszorult személyek munkaerő-piaci programba való belépésének növelése, valamint különböző nemzetiségek és etnikumok közötti társadalmi együttműködés javítása,
- a védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természetvédelmi helyzetének és állapotának javítása, hosszú távú megőrzésük feltételeinek megteremtése érdekében,
- a közigazgatási szervezetek hatékonyságának fejlesztése,
- a közigazgatási humán erőforrás felkészültségének fejlesztése,
- az elektronikus ügyintézés lehetőségének bővítése,
- az átláthatóság növelése,
- a helyi közszolgáltatások információs bázisának fejlesztése,
- a helyi közszolgáltatások helyi léptékű optimalizációja.

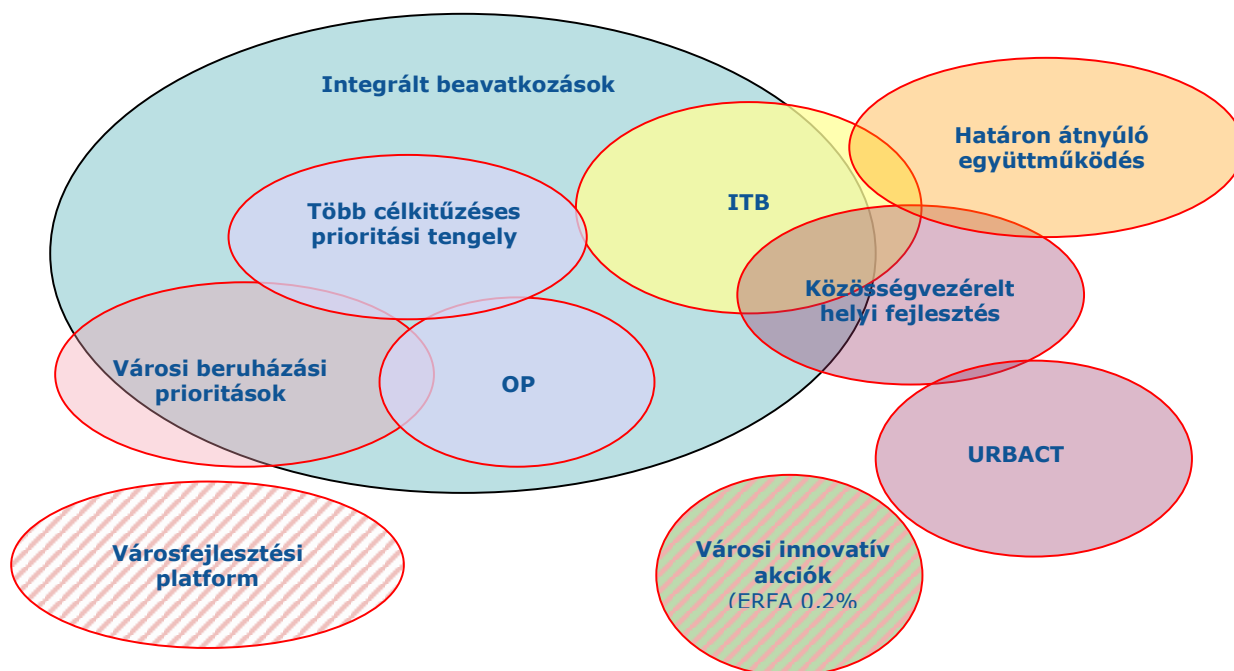
Az integrált településfejlesztési stratégiák során egyrészt figyelembe kell venni az EU2020 stratégiai céljaihoz való illeszkedést, ugyanakkor szem előtt kell tartani a partnerség, a tematikus koncentrálttság, integráltság, hatékonyság, eredményorientáltság és igényalapúság alapelveket.

Az ITS tervezésének kereteit a 314/2012. (XI. 8.) sz. Korm. rendelet tartalmazza. A jogszabály tartalmazza az ITS kialakítására és elfogadására vonatkozó partnerségi és együttműködési követelmények mellett a tartalomra vonatkozó alapvető, konkrét előírásokat. Az ITS készítés során továbbra is érvényesek a korábbi Városfejlesztési Kézikönyv és az akcióterületi tervek elkészítésére vonatkozó útmutató által megfogalmazott alapelvek (pl. akcióterületi megközelítés), amelyek kiegészültek többek között abban a vonatkozásban, hogy a decentralizált finanszírozás miatt nemcsak akciótervi, de programalapú tervezést is szükséges végezni.

A VEKOP pénzügyi kerete a teljes, Magyarországra a Strukturális és Kohéziós Alapokból jutó uniós támogatás 3,9%-a, 2013-as árakon 463 703 439 EUR. A VEKOP keretének 55,6%-a ERFA, míg 44,4%-a ESZA forrás. Az elsősorban versenyképességet és gazdaságélénkítést szolgáló infrastrukturális fejlesztések mellett kiemelt cél a régió versenyképességének további javítása érdekében a foglalkoztatást, a társadalmi együttműködést, az oktatást és képzést támogató programok megvalósítása, valamint a közigazgatás hatékonyságának növelése ESZA források felhasználásával.

Az OP forrásfelosztása a Partnerségi Megállapodással, az uniós jogszabályok adta kötöttségekkel (1301/2013/EU és 1304/2013/EU rendelet tematikus koncentrációs elvárásainak nemzeti szinten történő teljesítése), valamint a hazai és nemzetközi stratégiákkal összhangban történt. A 2014-2020 közötti időszakban Magyarország az EU-s fejlesztési források (vidékfejlesztési és halászati források nélkül) hozzávetőlegesen 60%-át közvetlen gazdaságfejlesztésre kívánja fordítani. Ehhez a GINOP és a TOP mellett a VEKOP is hozzájárul.

Az eddigi, jellemzően egyedi projektekre irányuló finanszírozási rendszer kereteit meghaladva, az ITS alapján program-alapú finanszírozási rendszer valósul meg. Ennek formája ún. Integrált Területi Befektetés (ITB), ami – a tervek jóváhagyása és finanszírozhatóságuk vizsgálata után – előre meghatározott (lásd fentebb indikatív keret) finanszírozást jelent.

Forrás: Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság

A településfejlesztési stratégiák végrehajtása során az EU a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan új eszközöket vezetett be, amelyek a területi szintű stratégiák gyakorlati megvalósítására használhatók, és összekapcsolják a partnerségi megállapodásokban és az operatív programokban kijelölt tematikus célokat a területi dimenzióval.

Ezek az új eszközök a következők: közösségvezérelt helyi fejlesztés (Community-led Local Development, CLLD), valamint az **Integrált Területi Beruházások (ITB, eredeti: Integrated Territorial Investment, ITI)**. Az ITS tervezését a fenti jogszabályok és a kiadott szakmai iránymutatások szerint végeztük, azonban a tervezés keretfeltételei (pl. költségkeretek, az előzetes beruházási prioritásokhoz illeszkedés) jelen pillanatban még folyamatosan változnak.

Az ITS készítésének a decentralizált forrásfelhasználáshoz igazodó, területi és projektalapú gyakorlata még nem rendelkezik kellő tapasztalattal, és a pályázati rendszer részleteit, további előírásait sem ismerjük, ezért a településfejlesztési stratégia elkészítését iteratív módon, a folyamatosan változó feltételekhez alkalmazkodva szükséges végrehajtani. Ezek a körülmények ugyanakkor előrevetíti, hogy a következő évek folyamán (legalább két évente) az ITS felülvizsgálatra szorul, amely aktualizálás a stratégiai fejlesztési dokumentumok nyomonkövetése (monitoring) érdekében egyébként is elvárás az elfogadott TFK-val és az ITS-el szemben.

2020-ra az EU egészének teljesítenie kell az alábbi öt célt:**1. Foglalkoztatás**

- Biztosítani kell, hogy a 20–64 évesek foglalkoztatottsági aránya elérje a 75%-ot.

2. K+F

- Az Európai Unió GDP-jének 3%-át a kutatásba és a fejlesztésbe kell fektetni.

3. Éghajlatvédelem és fenntartható energiagazdálkodás

- Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 20%-kal csökkenteni kell az 1990-es szinthez képest (vagy akár 30%-kal, ha adottak az ehhez szükséges feltételek).
- A megújuló energiaforrások arányát 20%-ra kell növelni.
- Az energiahatékonyságot 20%-kal kell javítani.

4. Oktatás

- A korai iskolaelhagyók arányát 10% alá kell csökkenteni.
- El kell érni, hogy a 30 és 34 év közötti uniós lakosok legalább 40%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezzen.

5. Küzdelem a szegénység és a társadalmi kirekesztés ellen

- Legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Mivel azonban a külső – elsősorban EU-s források - rendelkezésre állása, az összegek és a pályázati kiírások tekintetében sok a bizonytalanság, ezért nagyon fontos a közvetlen környezet, a mozgósítható helyi tudás megtalálása, a helyi erőforrások okos hasznosítására építő, saját erőből történő fejlesztési lehetőségek feltérképezése.

HÁTTÉR, DIAGNÓZIS: HONNAN INDULUNK?

A „Biatorbágy város Településfejlesztési koncepció” (2014. július, november) tanulmányok részletesen vizsgálták a város erős és gyenge pontjait. A fejlesztési tervhez elsősorban a gazdaság és a társadalom területét jellemző erősségekből és gyengeségekből kell kiindulni. Ezeket az alábbi táblázatban láthatjuk.

Társadalmi diagnózis

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> • kiegyensúlyozott népességnövekedés • kedvező, fiatalodó korszerkezet • erős civil szféra, együttműködési készség, kulturális tőke • jelentős humán tőke (magasan képzett, kvalifikált lakosság) • magas gazdasági aktivitás, alacsony munkanélküliség • kedvező jövedelmi viszonyok és szociális helyzet 	<ul style="list-style-type: none"> • egységes „Biatorbágy”-i lokálpatriotizmus hiánya • asszimmetrikus térségi szerepkör (diákok el, munkavállalók ide ingáznak) • szegregációval veszélyeztetett területek • társadalmi részvételt, helyi együttműködések koordináló intézményi háttér hiánya
LEHETŐSÉGEK	KOCKÁZATOK
<ul style="list-style-type: none"> • fenntartható népességnövekedés • magas hozzáadott értéket előállítani képes, magasan kvalifikált helyi közösség • egységes „Biatorbágy”-i lokálpatriotizmus • erős helyi civil-társadalmi háló(zat), proaktív közösség • együttműködés a civil, a vállalkozói és az önkormányzati szereplők között 	<ul style="list-style-type: none"> • a fiatal és munkaképes korú népesség elvándorlása • külterületeken szegregátumok kialakulása • helyi társadalmi konfliktusok kialakulása (új vs. régi lakóterületen élők, szegregációval veszélyeztetett területen élők) • gyengülő helyi társadalmi háló • érdektelen civil szektor kialakulása

Gazdasági diagnózis

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> • Jó megközelíthetőség, közlekedési kapcsolatok • Értéktartó ingatlanállomány • Jelentős helyi szürkeállomány, tudás • Erős, jól prosperáló helyi gazdasági szereplők • Vonzó települési és fejlesztési környezet • Kiegyensúlyozott önkormányzati gazdálkodás • Kiegyensúlyozott településfejlődés 	<ul style="list-style-type: none"> • Alacsony szolgáltatási színvonal • Hiányos intézményhálózat • Kiaknázatlan helyi szürkeállomány, tudás • Erősen tagolt, gyenge „helyi érdekű” gazdaság • Kiegyensúlyozatlan vállalkozási szerkezet, közepméretű vállalkozások hiánya • Helyi értékek kihangsúlyozatlansága • Hiányzó települési jövőkép • Gyenge városmarketing tevékenység
LEHETŐSÉGEK	KOCKÁZATOK
<ul style="list-style-type: none"> • Helyi gazdaság sokszínűbbé válása (pl.: helyi tudás helyben hasznosítása, kreatív ipar és k+f szektor erősödése) • Települési vonzerő megőrzése, hasznosítása (helyi értékek feltárása, hangsúlyozása, gazdasági érték) • Egyedi vállalkozási környezet kialakítása, természeti környezettel harmonikus fejlődés (pl.: ökogazdaság, energia, tó) • Térségi szerep erősítése (nem csak foglalkoztatás) • Turizmus-fejlesztés (kerékpáros, öko, stb.) • Közösségi gazdaságfejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> • A helyi gazdasági környezet romlása (nagyfoglalkoztatók kivonulása, gyenge helyi vállalkozások) • Kedvezőtlen migrációs folyamatok (pl.: fiatalok elvándorlása) • Romló települési környezet, életminőség (túlzsúfoltság, infrastrukturális hiányosságok) • Mélyülő ellentétek a helyi (érdek)csoportok között (pl.: régi lakosok és beköltözők; lakosság és vállalkozások; generációk) • Alvó város jelleg erősödése • Erősödő térségi verseny

A stratégiai akciók, programok, meghatározásához a helyi lehetőségekből és erősségekből célszerű kiindulni. Ezekre erősíthetnek rá a megnyíló külső finanszírozási források is.

Lehetőségek és erősségek

- fiatal és kedvező képzettségi szintű lakosság,
- vonzó természeti és kulturális adottságok,
- lehetőség a térségi koordináló szerep erősítésére, regionális programok létrehozásának lehetősége (elsősorban túrizmus területén),
- kiegyensúlyozott anyagi helyzet,
- erős civilszervezetek,
- Budapest közelsége (ez adott területeken, pl. szakemberelszívó hatás, hátrányt jelent).

Jövőkép és stratégiakialakítás: hová akarunk eljutni?

Biatorbágy konkrét beavatkozásokra fókuszáló céljainak meghatározását érdemes a Településfejlesztési Konceptióban meghatározott jövőkép és általános célok ismertetésével kezdeni, amelyekből levezetésre kerülnek a település fejlesztésének középtávú céljai.

A jövőkép meghatározása fontos, mert annak segítségével lehet világossá tenni, hogy a várost hová szeretnénk eljuttatni fejlesztéssel, mit képzelünk el a gazdaságáról, és a helyi társadalomról, például 2020-ra.

A jövőkép egyben értékrendet is kijelöl: megfogalmazza azt, hogy mit tart a város fontos értéknek, így a rendelkezésre álló erőforrások elosztásánál milyen fontossági sorrendet állít fel (prioritások).

A TFK Biatorbágy számára a következő jövőképet fogalmazta meg:

Biatorbágy olyan harmonikusan fejlődő, innovatív kertvárossá váljon, amely kiegyensúlyozott fejlesztés során a helyi értékek érvényesítését és az életminőség javítását helyezi középpontba, összhangot teremt az ökológiai és a gazdasági folyamatok között, és amelyet közösségi együttműködésben valósít meg.

A jövőkép tömör megfogalmazása:

„Biatorbágy – a harmonikus, közösségközpontú, innovatív kertváros”

Ez a jövőkép vonzó lehet a város valamennyi lakója számára, mivel a helyi értékekre építő minőségi fejlődést állítja középpontba. A jövőképhez kapcsolódó célrendszernek az alábbi részcélokat szükséges szem előtt tartani:

- a helyi vállalkozások összetételének a nagyobb hozzáadott értéktermelés felé való elmozdítása (pl: innovációs park, klaszterek létrejöttének kezdeményezésével),
- helyi vállalkozói kataszter készítése a megbízható, bejelentett és a dolgozóit is bejelentő, tisztességesen adózó vállalkozásokról, hogy helyzetbe kerüljenek a fekete- és szürkegazdaságban próbálkozókkal szemben (pl. önkormányzati ajánlás, referenciák igazolása, ill. pályázati eljárások esetében).
- az iskolázottsági szint fenntartása, sőt növelése, helyi oktatási-képzési lehetőségek megteremtése: középiskola alapítás, képességfejlesztés, tudás- és kompetenciaközpont létrehozása, népfőiskola, vállalkozóképzés- és továbbképzés, élethosszig tartó tanulás, nyelvoktatás,
- kezdő vállalkozások támogatása (start-up programok, inkubáció, mentorálás),
- új, nagy hozzáadott értéket teremtő vállalkozások Biatorbágyra vonzása
- az ökoturisztikai adottságok okos hasznosítása
- ökológiai- és „zöldgazdaság” területén fejlesztési projektek kezdeményezése
- alternatív energiahasznosítási projektek indítása
- az informatikai fejlettségi szint növelése („okos város” – „smart city”)

A jövőkép elérése érdekében meghatározott különböző városfejlesztési (tematikus és területi) célok a következő átfogó célt szolgálják:

ÁTFOGÓ CÉL

A társadalmi, a gazdasági és a környezeti szempontok komplex érvényesítésével, a helyi erőforrásokra épülő KIEGYENSÚLYOZOTT, ÉRTÉK- és KÖZÖSSÉGORIENTÁLT fejlesztés megvalósításával

Minőségi emberi életet, lakhatási és munkahelyi feltételeket nyújtó kertváros létrehozása

A jövőkép és az átfogó cél elérése érdekében az alábbi PRIORITÁSOK fogalmazhatók meg:

KÖZÖSSÉG- ÉS EMBERI ERŐFORRÁSFEJLESZTÉS

1. Önkormányzati szolgáltatás-fejlesztés
2. Oktatás-nevelés (12 osztályos középiskola, óvoda), kulturális, sport és közösségi intézmények, létesítmények fejlesztése, az intézményhálózat diverzifikálása
3. Civil szervezetek támogatása
4. Képzési, humánerőforrás-fejlesztési infrastruktúra bővítése

HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉS

1. A lakossági és üzleti szolgáltatások bővítése, vállalkozási környezet fejlesztése
2. A lakosság helyben való foglalkoztatásának ösztönzése
3. A vállalkozóvá válás, fiatal vállalkozások támogatása
4. A K+F+I szektor bővítése, innovatív vállalkozások letelepedésének ösztönzése
5. Zöldgazdaság, ökológiai gazdálkodás feltételeinek fejlesztése

KÖRNYEZET-, ÉS INFRASTRUKTÚRAFEJLESZTÉS

1. A turisztikai kínálati elemek, öko- és egészségturisztikai szolgáltatások bővítése
2. Kerékpárút-hálózat, és kerékpáros infrastruktúra-fejlesztés
3. A meglévő helyi természeti, táji, kulturális és épített örökség feltárása és bemutatása
4. Vendéglátás, szálláshely-fejlesztés
5. Út- és közműhálózat fejlesztés

TELEPÜLÉSMENEDZSMENT

1. Városközpont és alközpont szolgáltatásbővítő rehabilitációja
2. Külterületek komplex fejlesztése a hegyközségi életmód feltételeinek megteremtésével
3. Megújuló energiaforrások környezetbarát hasznosítása

A jövőkép és stratégiai célok eléréséhez az alábbi feladatok elvégzése szükséges:

S1. STRATÉGIAI CÉL

MEGTARTÓ VÁROS: Biatorbágyhoz kötődő, jól képzett, újdonságokra nyitott, befogadó, erős helyi közösség építése, egészséges és sportos társadalom építése

Biatorbágy a tudásalapú társadalom fejlődésének előmozdítása érdekében minden lehetőséget kihasznál az oktatási rendszerének támogatására, fejlesztésére az óvodától a középiskoláig és a felnőttképzésig. Törekszik a különböző társadalmi rétegek, csoportok, illetve korosztályok harmonikus együttélésére és a társadalmi szolidaritás megteremtésére. Erősíti a társadalmi kohéziót, építi a helyi közösséget. Kiemelten kezeli a lakosság elvándorlási hajlandóságának csökkentését, különösen a gyermekes családok helyben tartását, a lakosságszám kiegyensúlyozott, fenntartható szintű fejlődését.

S2. STRATÉGIAI CÉL

INNOVATÍV VÁROS: A helyi gazdaság erősítése, ágazatainak kiegyensúlyozott fejlesztése, a kutatás-fejlesztési és az innovációs teljesítmény fokozása

Bővíti a helyi foglalkoztatási lehetőségek körét, folyamatosan javítja a helyi vállalkozási környezetet. Törekszik a helyi mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítésére, szerepük bővítésére, a gazdasági szereplők közötti egyensúly megteremtésére. Kiemelten kezeli a helyi gazdaság sokoldalúbbá válását, a város gazdaságának több lábbon állását. Elősegíti az innovatív, K+F+I és kreatív szektorban tevékenykedő vállalkozások bővülését, betelepülését, törekszik tudásalapú helyi gazdaság létrehozására, segíti a helyi fiatalok vállalkozóvá válását (start-up-ok). Támogatja a helyi zöldgazdaság bővülését, az energiahatékonyság fokozását, a helyi erőforrások (pl.: tudás, geotermia) szélesebb körű felhasználását. Segíti a családi és ökológiai gazdálkodást végzők tevékenységét, ösztönzi megalapításukat. Kiemelten kezeli az egészség- és ökoturisztikai potenciál minél magasabb fokú kihasználását, az ebben rejlő gazdasági lehetőségek kiaknázását.

S3. STRATÉGIAI CÉL

ÖKOTUDATOS KERTVÁROS: Környezettudatos, értékőrző és értékteremtő városfejlesztés, az energia- és erőforrás-hatékonyság növelése, ökogazdaság szerepének növelése

Törekszik a kompakt város kialakítására, szigorú keretet szab a beépített területek koordinálatlan növekedésének, ezzel is elősegítve a város üzemeltethetőségét. Megbecsüli és védi épített örökségének értékeit, tudatosan formálja településképét és törekszik a település harmonikus működését elősegítő területhasználat kialakítására. A környezeti adottságaiban rejlő lehetőségek felhasználásával, törekszik a megújuló energiahordozók nagyobb használatára. Lakói számára családbarát, egészséges és élhető lakókörnyezetet nyújt. A szabadidő helybeli eltöltésére változatos lehetőségeket kínál.

S4. STRATÉGIAI CÉL

KEZDEMÉNYEZŐ VÁROS: A településmenedzsment (irányítás, fejlesztés, működtetés) terén szükséges a stratégiai szemlélet erősítése, a feladatok integrált eszközökkel történő kezelése, és széleskörű helyi és térségi partnerség építése, a döntéshozatali mechanizmusok során a társadalmi részvétel biztosítása.

Kölcsönös előnyökre építő együttműködést valósít meg a szomszédos településekkel, a térségi szereplőkkel. Szoros partnerséget épít a helyi civil és gazdasági élet szereplőivel, különösen a város jövőjét, versenyképességét, lehetőségeit érintő kérdésekben. Kialakítja és működteti az innovációra, tudásra épülő helyi társadalom és gazdaság fejlődését biztosító intézményrendszert, és ennek megfelelően alakítja a minőségi helyi közszolgáltatások körét.

Az alábbiakban ábrázoljuk a TFK átfogó céljai, az ITS stratégiai céljai és a fejlesztési területek, valamint a konkrét fejlesztési programok rendszerét.

Biatorbágy – a harmonikus, közösségközpontú, innovatív kertváros				
TFK Hosszú távú Átfogó céljai	A társadalmi, a gazdasági és a környezeti szempontok komplex érvényesítésével, a helyi erőforrásokra épülő KIEGYENSÚLYOZOTT, ÉRTÉK- és KÖZÖSSÉGORIENTÁLT fejlesztés megvalósításával Minőségi emberi életet, lakhatási és munkahelyi feltételeket nyújtó kertváros létrehozása			
ITS KÖZÉPTÁVÚ STRATÉGIAI CÉLJAI	SC1 MEGTARTÓ VÁROS	SC2 INNOVATÍV VÁROS	SC3 ÖKOTUDATOS VÁROS	SC4 KEZDEMÉNYEZŐ VÁROS
	SC1.1 Egészséges életmód feltételeinek megteremtése	SC2.1 Innovációs képesség növelése	SC3.1 Vonzó városkép, zöldterület-fejlesztés	SC4.1 Együttműködő település-irányítás
	SC1.2 Összetartó helyi közösség kialakítása	SC2.2 Munkahely-teremtés, foglalkoztatás bővítés	SC3.2 Ökogazdálkodás, öko-, és egészség-turizmus kapacitásfejlesztés	SC4.2 Korszerű intézmény-hálózat
	SC1.3 Kiegyensúlyozott lakosság szám	SC2.3 Helyi gazdaság diverzifikálása	SC3.3 Megújuló energia-felhasználás	SC4.3 Stratégiai fejlesztési szemlélet
BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK	KÖZÖSSÉG- ÉS EMBERI ERŐFORRÁS- FEJLESZTÉS	HELYI GAZDASÁG- FEJLESZTÉS	KÖRNYEZET- ÉS INFRA- STRUKTÚRA FEJLESZTÉS	TELEPÜLÉS- MENEDEZSMENT
HÁLÓZATOS PROJEKTEK	IDENTITÁS ERŐSÍTÉS	BIOTORBÁGY PROGRAM	TURIZMUS- FEJLESZTÉS	ENERGIA- HATÉKONYSÁG
	INTÉZMÉNY- FEJLESZTÉS	VÁLLALKOZÁS- FEJLESZTÉS	KÖZLEKDÉS- FEJLESZTÉS	SZOLGÁLTATÁS- FEJLESZTÉS

S1	MEGTARTÓ VÁROS
T1	Az egységes „Biatorbágy”-i lokálpatriotizmus erősítése, közösségfejlesztési tevékenységek támogatása.
T2	Egészség-tudatosság ösztönzése, egészséges életmód feltételeinek megteremtése, sportélet színvonalának emelése.
T3	Családbarát szolgáltatások (munkahely, lakás, gyermekellátás) megteremtése.
T4	A helyi oktatási-képzési infrastruktúra bővítése kialakítása, a meglévő intézmények továbbfejlesztése, új oktatási intézmények (12 osztályos középiskola) létrehozása.
S2	INNOVATÍV VÁROS
T5	Közösségi gazdaságfejlesztési technikák alkalmazása.
T6	Zöldgazdaság erősítése, ökológiai gazdálkodási módok, környezetbarát technológiák támogatása.
T7	Mikro, kis- és közép-vállalkozás barát gazdasági környezet kialakítása.
T8	A kreatív és innovatív vállalkozási tevékenységek ösztönzése, tudásgazdaság, digitalizáció erősítése.
S3	ÖKOTUDATOS VÁROS
T9	Környezettel harmóniában az ökogazdaság kialakítása , az aktív-, az öko- és az egészségturizmus infrastrukturális hátterének erősítése, programkínálatának bővítése.
T10	Táji, természeti és épített örökségre épülő város-fejlesztés, ökológiai folyosók éltetése (öko-lánc).
T11	Energiahatékonyság növelése, az alternatív energiaforrások szélesebb körű használata, intelligens energiahálózatok kiépítése.
T12	Környezettudatos szemlélet ösztönzése, a környezetbarát eszközök, technológiák városi szintű elterjesztése, „Biatorbágy”-program.
S4	KEZDEMÉNYEZŐ VÁROS
T13	A közösségi életet ösztönző, családbarát közszolgáltatások kialakítása.
T14	A társadalmi részvételt, helyi együttműködéseket koordináló intézményi háttér kiépítése.
T15	Stratégiai szemléletű, integrált megközelítésű helyi és térségi fejlesztés-politika végrehajtása.
T16	A város térségi szerepvállalásának növelése, térségi, településközi együttműködések erősítése, tudásbázis építése.

Horizontális célok

- A nyitott és befogadó város megteremtése, az esélyegyenlőség, a társadalmi integráció elősegítése, **közösségközpontú** fejlődés.
- **Ökotudatos** szemlélet, egészséges, élhető és fenntartható városi környezet kialakítása.
- **Tudás-**, értékalapú és értékörző, intelligens fejlődés feltételeinek megteremtése.
- A **helyi gazdaság** megerősítése, a foglalkoztatás bővítése, kreatív vállalkozói környezet kialakítása.
- **Külterületi táj- és területhasználat** korszerűsítése, ebben a **helyi közösségi részvétel** erősítése, fejlesztése.

Az elmúlt évek, és a következő évtized Biatorbágy számára új korszakot jelent, amelyben a városnak saját maga újradefiniálására szükséges összpontosítania a tudás, a közösség, a helyi gazdaság és az ökológia, mintegy a jövőkép és célrendszer kulcstényezői köré építve. Az elmúlt időszakban a település gazdasága jelentősen bővült és számos területen (pl. infrastruktúra, demográfiai mutatók, szolgáltatások) komoly előrelépést tudott felmutatni a város. Más területeken (pl.: helyi tudás, épített és kulturális örökség hasznosítása, oktatás, **korszerű energia felhasználás, ökológiai szemléletű mezőgazdaság és kertművelés, gyógynövény kultúra**, turizmus) további erőfeszítésekre van szükség.

Biatorbágy számára a legnagyobb feladatot a gazdaság helyi szereplőinek megerősítése, a vállalkozási szférán belül az innovatív, kutatás-fejlesztési tevékenységek előtérbe helyezése, az oktatási-képzési infrastruktúra bővítése, fejlesztése, a lakosság helyi kötődésének erősítése, különösen a fiatal, gyermekes családok helyben tartásának ösztönzése jelenti.

A településfejlesztési koncepció célrendszere a megfogalmazott feltételek teljesülése érdekében került kialakításra, amely a természettel harmonikus, a közösségfejlesztés és az ökológia köré épülő helyi gazdaságfejlesztés között teremt összhangot. Biatorbágy a jövőképével és a településfejlesztési koncepció célrendszerével összhangban az ITS is jelezni kívánja, hogy a város meghatározó szféráinak (gazdaság, társadalom, természeti környezet, infrastruktúra) fejlesztését és működtetését integráltan kezeli.

Területi célok (akcióterület specifikus)

- Városcsúcs megújítása
- Biai alközpont fejlesztése
- Külterületek fejlesztése (Hegyek – Hegyköz(ös)ségek)

3.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

Tematikus céloknak nevezzük azokat a célokat, amelyek a város egészére vonatkoznak, és habár kapcsolódhatnak egy-egy szakpolitikai ágazathoz, de mégsem szükségszerűen egy-egy ágazatra korlátozódó érvényességű célok. Például tematikus cél lehet a magasabb foglalkoztatottság, amelynek sikeres elérése többféle szakpolitika együttes beavatkozását igényli. Területi céloknak nevezzük a település egy vagy több, konkrét, jól körülhatárolható területen javasolt, és csak ott érvényes célt. Ilyen cél lehet például egy adott lakótelepre kitűzött cél.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia stratégiai céljai egyaránt lehetnek tematikus és területi jellegű célok. Biatorbágy esetében három akcióterület esetében fogalmazhatók meg olyan területspecifikus cél, amelyek több, az adott településrészen releváns tematikus cél együttes érvényesülésével érhető el, és az adott területegység vonatkozásában stratégiai célnak tekinthető.

A tematikus és a területi célok közötti kapcsolatot az alábbi táblázat szemlélteti. Az egyes akcióterületek vonatkozásában megfogalmazható területspecifikus célok teljesítése több fejlesztési prioritás és tematikus cél együttes érvényesülése által érhető el.

	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16
Városközpont megújítása	X	X		X	X				X	X	X		X	X	X	X
Biai alközpont fejlesztése	X	X	X	X					X	X			X	X		
Külterületek komplex fejlesztése			X			X		X			X				X	X

A következőkben a biatorbágyi településfejlesztési célokat lebontjuk az egyes városrészek fejlesztési lehetőségeire, igényeire.

4. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 2.§-a alapján akcióterületnek nevezzük az Integrált Településfejlesztési Stratégiában kijelölt egybefüggő területet, ahol az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, és amellyel kapcsolatban középtávon jelentős beavatkozást tervez. Ugyanezen jogszabály szerint középtávon legalább 4, legfeljebb 10 éves időtávot kell érteni.

Az akcióterületek kijelölése előtt ismertetjük Biatorbágy városrészi szintű helyzetelemzését, amelyet a 2011. évi Népszámlálás KSH adatai alapján készítettük el. Az alábbiakban összefoglaljuk a 2001. évi Népszámlálás adatai alapján a 2010. évben elkészített IVS-ben szereplő helyzetelemzésnek a jelenlegi helyzettel való összehasonlításának az eredményét.

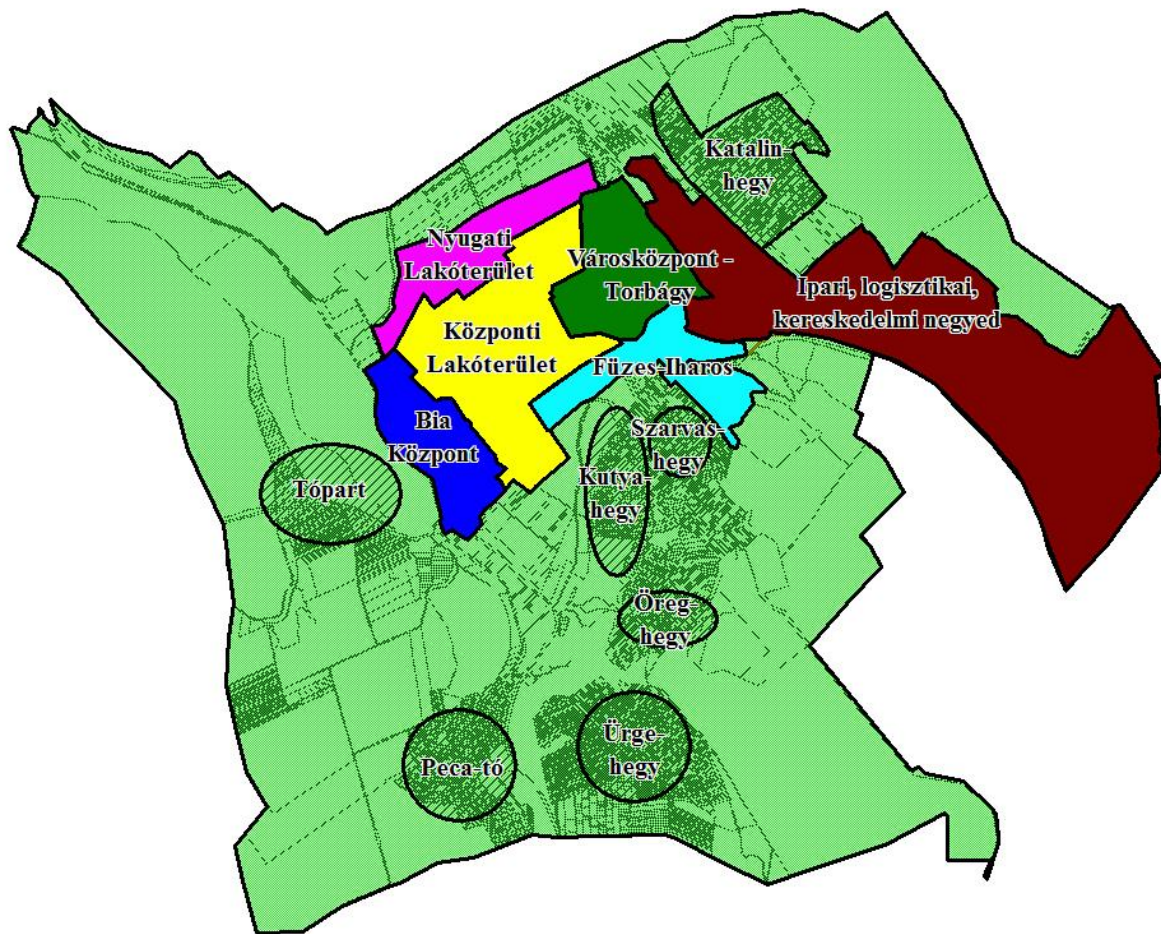
A következő oldalon szereplő áttekintő térkép szemlélteti az egyes városrészek elhelyezkedését.

Biatorbágy városrészei:

- 1. Nyugati Lakóterület**
- 2. Bia Központ**
- 3. Központi Lakóterület**
- 4. Városközpont - Torbágy**
- 5. Füzes-Iharos**
- 6. Ipari, Logisztikai, Kereskedelmi Negyed**
- 7. Külterületek**

Utóbbi városrészen belül megkülönböztetjük az alábbi településrészeket:

- 7/1. Katalin-hegy**
- 7/2. Kutya-hegy**
- 7/3. Szarvas-hegy**
- 7/4. Öreg-hegy**
- 7/5. Üрге-hegy**
- 7/6. Peca-tó**
- 7/7. Tópart**

A Központi Statisztikai Hivatal adatszolgáltatása alapján a következő táblázatban foglaltuk össze az egyes városrészek releváns mutatóit a 2011. évi Népszámlálás adatai szerint.

A 2011-es adatok az előírt KSH népszámlálási adatokra hivatkozás miatt adódik, azért, hogy az országban azonosan hiteles bázisú legyen az ITS-készítés. Az újabb adatok nem jelentenek releváns változásokat az ITS-készítésben.

A 2014. január 1-jei adatok szerint a település lakónépességének száma: 12.723 fő.

Biatorbágy - városrész adatok

Mutató megnevezése	Biatorbágy összesen*	I. Nyugati lakóterület	II. Bia központ	III. Központi lakóterület	IV. Városközpont - Torbágy	V. Füzes - Iharos	VI. ILK (Ipari, logisztikai és kereskedelmi negyed)
Lakónépesség száma	12484	2714	1545	4481	2232	620	81
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	21,3	32,7	19,9	18,4	14,7	21,1	8,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	61,6	60,6	59,1	60,4	60,3	75,3
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	18,2	5,7	19,5	22,5	24,8	18,5	16,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	7,4	3,2	10,8	7,0	10,1	4,0	19,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	30,9	60,4	24,3	26,5	19,3	33,5	8,8
Lakásállomány (db)	4701	1083	579	1634	781	242	27
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,1	1,6	12,6	5,3	6,5	8,7	14,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,5	26,0	33,3	32,0	33,1	32,9	36,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	4,7	2,0	6,8	4,6	5,6	3,5	8,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,8	72,9	62,6	63,1	62,6	64,1	61,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	26,7	12,0	30,7	31,0	29,1	27,7	28,6

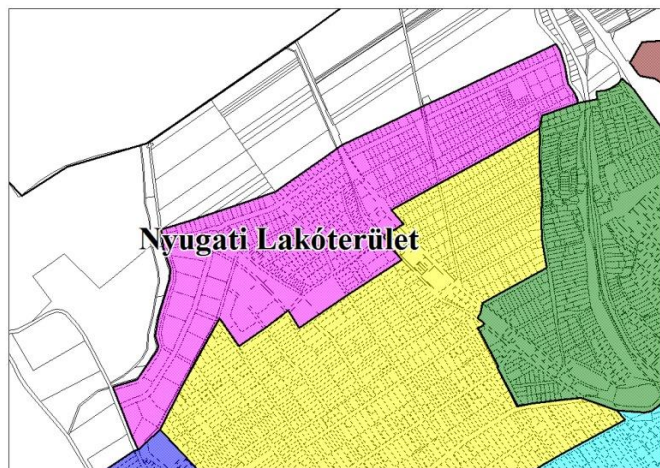
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	11775							
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	23,6	7,9	28,7	27,0	30,4	23,9	40,0	
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	52,9	51,3	54,2	54,0	53,1	51,8	44,4	
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,8	4,8	9,0	8,7	9,8	10,4	11,1	
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,9	2,3	4,9	4,6	4,8	6,7	11,1	
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	6,9	1,4	9,9	3,8	5,1	5,7	15,4	
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,3	2,1	6,9	2,7	5,3	9,9	19,2	

Mutató megnevezése	I. Külterület Katalin-hegy (Kálváriadűlő külterülettel)	II. Külterület Kutyahegy (Alsómajor külterülettel)	III. Külterület Szarvas-hegy	IV. Külterület Öreg - hegy	V. Külterület Űrge - hegy (Erdészlak külterülettel)	VI. Külterület Peca - tó	Külterület összesen
Lakónépesség száma	226	50	65	A kiválasztott területre nem áll rendelkezésre adat	164	305	810
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	24,8	30,0	24,6		21,3	17,0	23,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,8	58,0	63,1		64,0	61,3	61,9
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	12,4	12,0	12,3		14,6	21,6	14,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	9,9	13,8	12,2		19,0	6,4	12,3
Felsőfokú végzettségük a 25 éves és idősebb népesség arányában	16,1	29,0	7,0		5,8	18,3	15,3
Lakásállomány (db)	103	17	26		71	138	355
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	43,7	23,5	42,3		66,2	14,5	38,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,7	41,4	46,3		48,6	33,7	40,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	5,6	10,3	9,8		16,2	3,7	9,1
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	65,4	54,8	54,8		48,7	63,1	57,4
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	26,9	23,5	33,3		43,7	36,8	32,8
Alacsony presztízszű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	39,0	23,5	34,8		49,1	24,2	170,6
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	49,6	64,0	52,3		50,0	50,5	53,3
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	12,3	5,6	25,8		32,9	15,2	18,4
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	10,5	5,6	19,4		22,0	9,9	13,5
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	41,8	23,5	42,3		66,2	15,3	37,8
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	40,7	35,3	34,6	45,1	18,3	34,8	

I. NYUGATI LAKÓTERÜLET

A városrész lehatárolása:

Belterület határa – Felsőpátyi út –
Búzavirág utca – Szent László utca –
Kinizsi utca – Ybl Miklós sétány – Ybl
Miklós köz – Baross Gábor utca – Hársfa
utca – József Attila utca – Kamilla utca –
Szent István út – Disznólápa-patak.

Mutató megnevezése	Biatorbágy összesen	I. Nyugati lakóterület
Lakónépesség száma	12484	2714
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	21,3	32,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	61,6
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	18,2	5,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	7,4	3,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	30,9	60,4
Lakásállomány (db)	4701	1083
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,1	1,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,5	26,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	4,7	2,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,8	72,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	26,7	12,0
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	11775	n.a.
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	23,6	7,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	52,9	51,3
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,8	4,8
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,9	2,3
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	6,9	1,4
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,3	2,1

Forrás: 2011. évi Népszámlás, Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján saját szerkesztés.

Általános jellemzők

Az új nyugati lakóövezet a kilencvenes évek második felében, illetve az ezredfordulót követően kezdett kiépülni. A városrész jelentőségét az adja, hogy a kezdetektől napjainkig mintegy 1000 lakás épült a településrészen, így Biatorbágy legfiatalabb és egyben legnagyobb potenciállal rendelkező lakóterületéről van szó. A városrész lehatárolása a 2009. évi IVS-hez képest a Hársfa utca felé korrigálásra került, amely minimális eltérést jelent, ezért a részletes elemzés alkalmas arra, hogy a két Népszámlálás adatsorát egymással összehasonlítsuk.

Az új lakóterület intenzív kertvárosi és kisvárosi karakterű beépítése, lassabb ütemben, de napjainkban is folyik. A területen kijelölt településközponti vegyes területek még nem épültek be, és az ehhez kapcsolódó szolgáltatások még nem működnek. A nyugati lakóterület beépítési sűrűsége, építészeti karaktere jelentősen eltér a régi településrészekétől, a többlakásos társasházak és sorházak kisvárosi megjelenést kölcsönöznek a város nyugati részének, azonban egyes épülettömbök lakóparkokat idéző városképet sugallnak. A nyugati városrész lakosságának demográfiai, képzettségi és foglalkoztatási mutatói kedvezőbbek a „rég” településrészek társadalmánál.

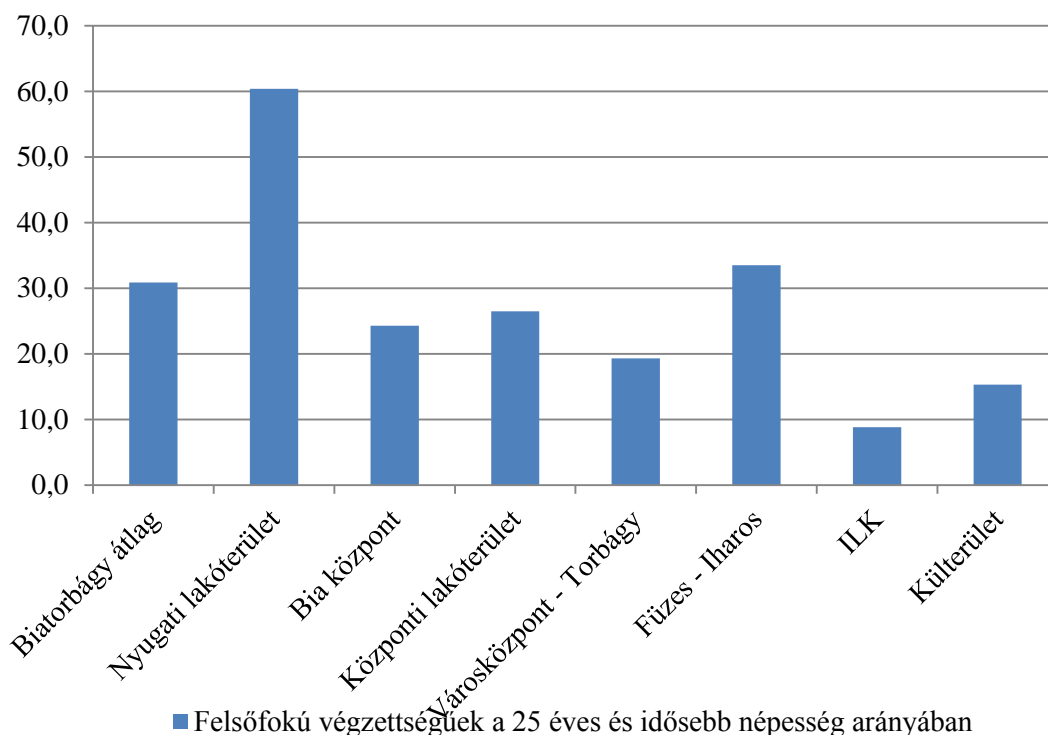
Társadalom

A városrész lakossága a 2011. évi Népszámlálás adatai szerint meghaladta a 2.700 főt, ami azt jelenti, hogy a város népességének 21,7 százalékát teszi ki a helyi lakóközösség lélekszáma, így ezzel az értékkel a Központi Lakóterület után a Nyugati Lakóterület második legnépesebb városrész. A betelepülés dinamikáját mutatja, hogy a 2001. évi Népszámlálás adatai szerint a városrészben mindössze 115 állandó lakos élt, ami 2009-ben már elérte a 2000 főt.

A városrész korcsoportok szerinti összetétele a városi népesség összetételénél jóval fiatalabb társadalom képét mutatja. A 0 és 14 év közötti korosztály teszi ki a helyi lakóközösség egyharmadát, ami több mint 10 százalékponttal haladja meg a városi átlagos mértéket. A fiatal korosztály aránya messze magasabb a többi városrész átlagánál, ezzel a Nyugati Lakóterület népessége tekinthető a legfiatalabbnak a városrészek közül.

A 15 és 59 év közötti lakosság aránya a városi átlag körüli értékkel rendelkezik (61,4%), amely a lakosság 60,4 százalékát jelenti. A 60 év felettiek aránya rendkívül alacsony, a lakoságnak mindössze 5 százaléka tartozik ebbe a korcsoportba. A városrész társadalma zárt, a település közösségébe való integráltsága alacsonyszintű, az itt élők helyi kötődése gyengébb, mint a város más részein lakóké.

A lakosság iskolai végzettsége jóval magasabb a települési átlagnál. A felsőfokú végzettségűek aránya a városi átlagérték kétszerese, meghaladja a 60 százalékot. Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya nem éri el a városi átlag (7,4%) felét, mindössze 3,2 százalék.

Forrás: 2011. évi Népszámlás, Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján saját szerkesztés

Lakásállomány

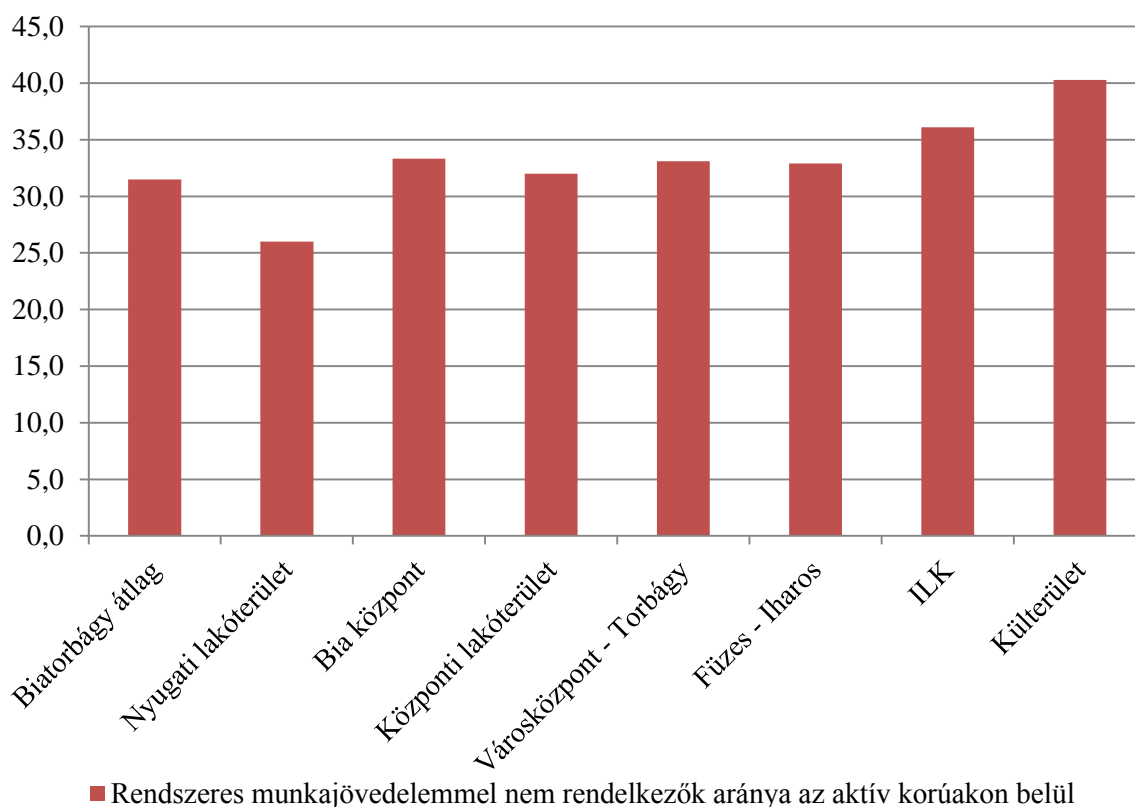
Biatorbágy legfiatalabb településrésze, amely a település nyugati részén mezőgazdasági területek belterületbe vonását követően alakult ki. Jelenleg a lakásállomány 23 százaléka található a településrészen, amely arány folyamatosan nő. A beépítés keletről nyugatra történik, jelenleg az övezet nyugati része nincs még beépítve. A beépítésekre jellemző az egy és kétszintes, esetenként a lakóparki jellegű beépítés. Az épületek az elmúlt tíz évben épültek, így a településrész építészeti örökséggel nem rendelkezik.

A lakásállomány minősége kiemelkedőnek mondható, hiszen az alacsony komfortfokozattal rendelkező lakások aránya mindössze 1,6 százalék volt a 2011. évi Népszámlálás időpontjában, miközben a városi átlag ennél jóval magasabb, 8,6 százalékot tett ki. Az egyszobás lakások aránya szintén jelentősen elmarad a városi átlagtól, hiszen a városrészben mindössze a lakosok 2,1 százaléka tekinthető egyszobásnak, míg a városi átlag ennek háromszorosa.

Foglalkoztatottság

A helyi társadalom foglalkoztatási helyzete jelentősen kedvezőbb képet mutat a városi átlaghoz képest. Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben megközelíti a 73 százalékot, ezzel szemben a városi átlag nem éri el a kétharmados arányt.

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül mindössze 26 százalék, amely 5,5 százalékponttal alacsonyabb érték a városi átlagnál. A 2011. évi adatok szerint a munkanélküliségi ráta 4,8 százalékot ért el, szemben a városi átlaggal, amely meghaladta a 8 százalékos szintet.

Forrás: 2011. évi Népszámlás, Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján saját szerkesztés

Városrészi célmeghatározás

A városrész jövőbeli céljainak meghatározása a településrész problémáiból indul ki. A nyugati lakóterület esetében szükséges a szolgáltatási színvonal emelése, a lakossági szolgáltatások és különösen az oktatás feltételeinek javítása, bővítése.

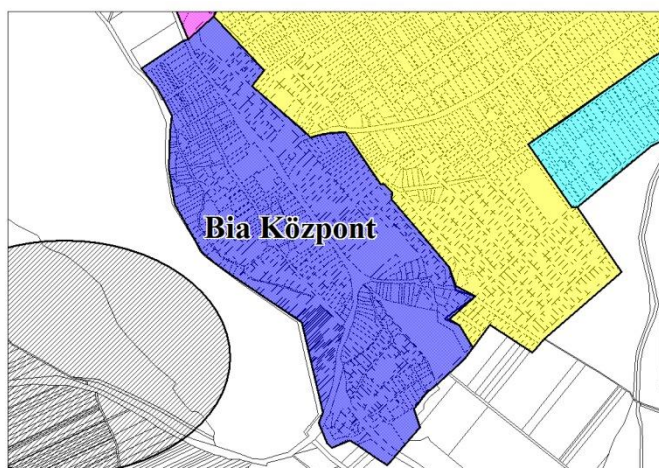
Lényeges cél, a városrész lakosságának helyben maradásának ösztönzése, a helyi tudásban rejlő társadalmi és gazdasági potenciál kiaknázása, a helyi kötődésük erősítése, ennek érdekében helyi foglalkoztatási kezdeményezések kialakítása (vállalkozás-fejlesztés), közösségfejlesztési programok megvalósítása, új közösségi terek kialakítása, **szabadtéri sportolási lehetőségek megteremtése**, a városrészi identitás növelésével.

A Nyugati Lakóterület fejlesztés III. üteme (József Attila utca vége) funkciója változhat a jövőben. A demográfiai tendenciák alapján lakáscélú fejlesztésre feltehetően jóval kisebb lesz az igény. A terület viszont megfelelő **magasan képzett, minőségi munkaerőt foglalkoztató munkahelyek létesítésére**. Ez illeszkedik a koncepció céljaihoz: megtartó, kreatív város, a szellemi erőforrások biatorbágyi lekötése. A helyi építési szabály készítésekor ezt a lehetőséget is figyelembe szükséges venni.

II. BIA KÖZPONT

A városrész lehatárolása:

Szent István út - Rezeda utca – Hunyadi János utca – Bajcsy-Zsilinszky utca – Szabadság út - Deák Ferenc utca – Levente utca – Zugor István utca - Géza fejedelem utca – Belterület határa – Hatház utca – Nagy utca – Benta-patak – Disznólápa-patak (Halászházak külterülettel).

Mutató megnevezése	Biatorbágy összesen	II. Bia Központ
Lakónépesség száma	12484	1545
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	21,3	19,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	60,6
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	18,2	19,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	7,4	10,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	30,9	24,3
Lakásállomány (db)	4701	579
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,1	12,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,5	33,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	4,7	6,8
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,8	62,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	26,7	30,7
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	11775	n.a.
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	23,6	28,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	52,9	54,2
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,8	9,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,9	4,9
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	6,9	9,9
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,3	6,9

Forrás: 2011. évi Népszámlás, Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján saját szerkesztés

Általános jellemzők

A Bia Központ a város egyik településtörténeti és települési funkciók szempontjából is fontos vegyes területe, ahol számos köz- és kereskedelmi szolgáltatás, valamint a település legfontosabb épített örökségei koncentrálnak. A településrészt nagyrészt kertvárosias lakóterületek alkotják, kivéve a Szent István és a Nagy utcákat, amelyek vegyes területet képeznek. Ez a településrész őrzött meg a legtöbbet az egykori halmazos szerkezetű faluból.

A településrész – és a város egésze - épített örökségeinek legfontosabb elemeit a Sándor kastély, a Szentháromság szobor és Szily kastély képviselik. Szintén a településrészen található és a település épített örökségének jelentős elemeit képviseli a biai katolikus és a biai református templom, valamint a református temetőben a Szent Kereszt kápolna romja. A városrész lehatárolása a 2009. évi IVS-hez képest a belső lakóterületek felé korrigálásra került, amely kismértékű változtatást jelent, ezért a részletes elemzés hozzávetőlegesen alkalmas arra, hogy a két Népszámlálás adatsorát egymással összehasonlítsuk.

Társadalom

2011-ben a városrész lakónépességének száma meghaladta az 1500 főt, amely a város lélekszámának 12,4 százalékát tette ki. A városrész népessége 2001-ben a lakosság 17 százalékát tette ki, azonban tekintettel Biatorbágy nyugati részének dinamikus lakosságszám emelkedésére, a városrész lakosságának relatív súlya jelentősen csökkent. A helyi társadalom relatív kedvezőtlenebb összetétele már a 2001. évi Népszámlálási adatokban is kirajzolódott, amely az elmúlt 10 évben kismértékben tovább romlott.

A 0-14 év közötti korosztály részaránya a 21 százalék feletti városi átlaghoz képest mintegy 1,5 százalékponttal elmarad, ezzel szemben a 60 év feletti korosztály lakosságból való részesedése több mint 1 százalékponttal haladja meg a városi átlagot. A fiatal és az idős korosztály kiegyensúlyozott megoszlást mutat a helyi közösségen belül, egyaránt 20-20 százalékot megközelítő részesedéssel.

A városi átlagnál kedvezőtlenebb képet támasztja alá a lakosság legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása, amely szerint a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 2011-ben meghaladta a 10 százalékot, szemben a városi átlaggal, ami 7,4%-ot ért csak el. A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességben belül városi szinten meghaladta a 30 százalékot, ami a Bia Központ területén élők körében kevéssel 25 százalék alatt maradt.

Lakásállomány

A városrész Biatorbágy „ófaluja”, ennek megfelelően a lakásállomány minősége még a 2001. évi Népszámlálás időszakában is alacsony színvonalúnak volt tekinthető. A mintegy 600 lakáscélú ingatlan 34,9 százaléka volt az előző népszámlálás időszakában alacsony komfortfokozatú. Az elmúlt évtizedben a városrész lakásállomány jelentősen átépült.

A kissé módosított lehatárolású városrészben a lakások száma 579 darabot tett ki a 2011. évi adatfelvétel időpontjában, amelynek a korábbi érték harmada, 12,9 százaléka volt alacsony komfortfokozatúnak tekinthető. A városrész lakásállománya Biatorbágy lakásállományának 12 százalékát tette ki 2011-ben. A lakásállomány minőségének fejlődését mutatja, hogy a lakott lakásokon belül az egyszobás lakások aránya vonatkozásában szintén felzárkózott a városrész a városi átlagos szinthez, hiszen a lakásoknak 6-7 százaléka tartozik csak az egyszobás kategóriába.

Foglalkoztatása

A lakosság foglalkoztatási viszonyai tekintetében a városrész lakossága kismértékben elmarad a városi átlaghoz képest. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 62,6 százalékot ért el 2011-ben, amely 2,2 százalékponttal alacsonyabb a városi átlagnál, amely megközelítette a 65 százalékot. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya meghaladta a 30 százalékot, amely 4 százalékponttal múlta felül a települési átlagértéket.

Még inkább felülmúlta a városi átlagot a városrész lakossága az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya tekintetében, amely 28,7 százalékot ért el a 2011. évi Népszámlálás adatai szerint szemben a városi átlaggal, amely 23,6 százalék volt ugyanebben az időpontban.

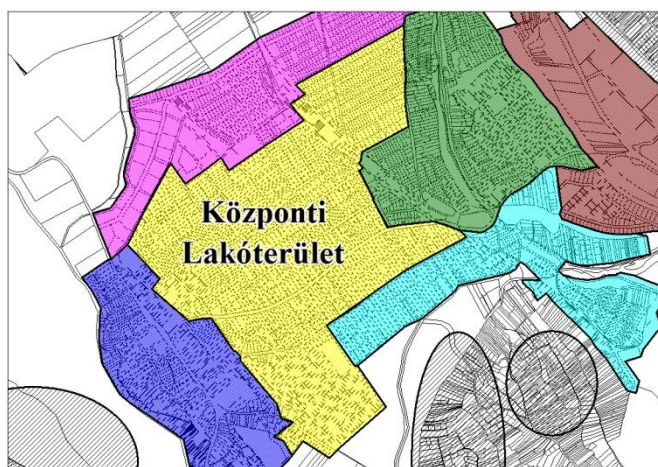
Városrészi célmeghatározás

A biai városrész fejlesztésének fő célja: a településrész eddig kihasználatlan adottságainak magasabb fokú kihasználására fókuszálnak. A városrészre vonatkozó cél egyrészt az épített örökséget hordozó ingatlanok értékalapú megújítása, szolgáltatásokkal való megtöltése. Kiemelt cél a biai városrészre vonatkozóan a Biai-tó és környezetének ökotudatos hasznosítása, a természeti és az épített környezet értékeinek felhasználásában rejlő gazdasági potenciál kiaknázása, a városrész szabadidős, rekreációs, turisztikai, kulturális, oktatási és sport funkcióinak erősítése, bővítése.

III. KÖZPONTI LAKÓTERÜLET

A városrész lehatárolása:

Szent László utca – Ady Endre utca - Fő tér
 - Baross G. utca – Petőfi utca – Mester utca
 – Vasút utca – Szabadság út - Fűzes köz –
 Fűzes utca – Kolozsvári utca - Domb utca –
 Belterület határ – Géza fejedelem utca –
 Zugor István utca – Levente utca – Deák
 Ferenc utca – Szabadság út – Bajcsy-
 Zsilinszky utca – Hunyadi János utca –
 Rezeda utca - Kamilla utca – József Attila
 utca – Hársfa utca – Baross Gábor utca –
 Ybl Miklós köz – Ybl Miklós sétány –
 Kinizsi utca.

Mutató megnevezése	Biatorbágy összesen	III Központi Lakóterület
Lakónépesség száma	12484	4481
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	21,3	18,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	59,1
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	18,2	22,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	7,4	7,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	30,9	26,5
Lakásállomány (db)	4701	1634
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,1	5,3
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,5	32,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	4,7	4,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,8	63,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	26,7	31,0
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	11775	n.a.
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	23,6	27,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	52,9	54,0
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,8	8,7
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,9	4,6
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	6,9	3,8
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,3	2,7

Forrás: 2011. évi Népszámlás, Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján saját szerkesztés.

Általános jellemzők

A városrész magában foglalja a Bia Központ és a Városközpont – Torbágy városrészek közötti területet, amely a korabeli két település közötti terület beépítésével, döntően a XX. század első és második harmadában épült ki, illetve fejlődik napjainkban is. A településrész korai fejlődése a vasút megjelenésének volt köszönhető, ezt követően kezdődött meg Torbágy és Bia összeépülése. A településrész legfontosabb közlekedési tengelye a Szabadság út.

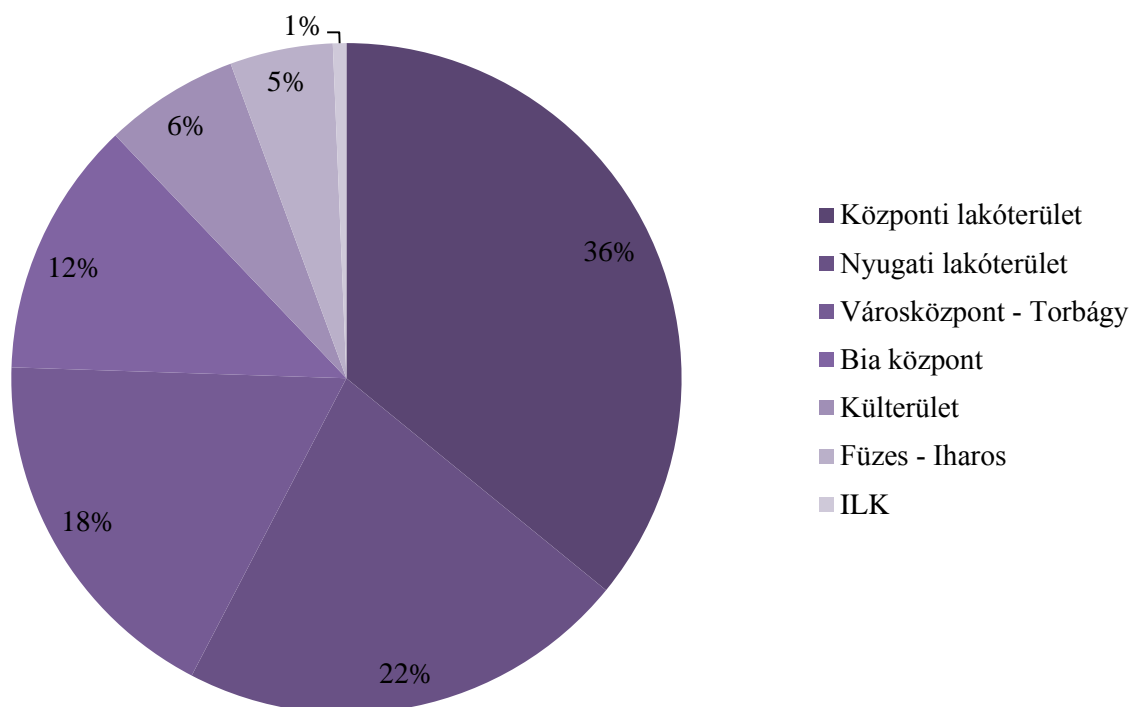
A településrészt nagyrészt kertvárosias lakóterületek alkotják. A településrész délnyugati irányból körbeveszi a Viadukt utca, Baross Gábor utca, Ybl Miklós sétány által határolt területet, amely vegyes, városközponti terület. Szintén vegyes terület-felhasználási egységbe tartozik a városrész tengelyét jelentő Szabadság út, amelynek két oldalán – város szinten is – a szolgáltatások jelentős koncentrációja található.

A 2009. évtől hatályban lévő IVS-hez képest a legjelentősebb változást az jelenti a város lehatárolása vonatkozásában, hogy a városközponti fekvésű és jellegű területek leválasztásra kerültek a lakóterületről egy egységes városközpont kialakítása érdekében. Ez a változtatás jelentősen érinti a statisztikai adatokat, ezért a 2001. évi és a 2011. évi városrészi Népszámlálási adatok egymással nem összehasonlíthatók.

Társadalom

A Központi Lakóterület Biatorbágy legnépesebb városrésze, ahol a város lakosságának 35,9 százaléka koncentrálódik.

A lakónépesség városrészenkénti megoszlása

Forrás: 2011. évi Népszámlás, Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján saját szerkesztés.

A városrész lakosságának jellemzői sok hasonlóságot mutatnak a Bia Központ lakosságának paramétereivel. A fiatalok aránya 18,4 százalékot ért el a 2011. évi adatfelvételkor, amely jelentősen elmarad a város átlagérték mögött (21,3%). A településrész lakosságának elöregedésére utal, hogy az időskorúak aránya meghaladja a 22 százalékot, ami több mint 4 százalékpontos pozitív eltérést mutat a városi átlagértékhez képest. A 60 év feletti korosztály aránya a lakosságon belül 4 százalékponttal haladja meg a 14 év alatti korcsoport részarányát.

Az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya tekintetében a városrész mutatója lényegesen nem tér el a települési átlagtól, egyaránt 7 százalék körüli érték jellemző a 2011. évi statisztikai adatok tükrében. A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességben belül meghaladja a 26 százalékot, amely a Bia Központ városrész adatánál kedvezőbb, azonban a városi átlagnál 4,4 százalékponttal alacsonyabb.

Lakásállomány

A városrész lakásállományának nagysága 2011-ben meghaladta az 1600 darabot, amely Biatorbágy lakásállományának 34,8 százaléka. A lakásállomány komfortfokozata az átlagosnál kedvezőbb képet mutat, hiszen az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 2011-ben 5,3%-ot tett ki, amely mintegy 3%-pontos alacsonyabb a települési átlagnál.

Foglalkoztatottság

Szinte valamennyi foglalkoztatási mutatóban, így többek között a gazdaságilag inaktív népesség aránya és a foglalkoztatottak aránya tekintetében a lakónépességben belül a városi átlaghoz képest kissé kedvezőtlenebb mutatók jellemzik a városrészt. A munkanélküliségi ráta a 2011. évi Népszámlálás adatai szerint megegyezett a települési átlaggal, amely 8,8 százalékot ért el. Egy jelentősebb eltérés mutatkozott a városi átlaghoz képest, még pedig az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya, amely mutató 27 százalékot ért el 2011-ben, ami 3,4 százalékponttal haladta meg a biatorbágyi átlagot.

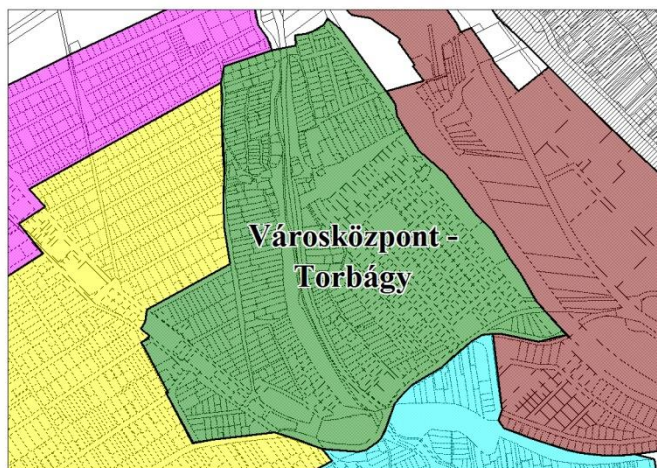
A városrész célja

Városrészeire vonatkozó célok közül kiemelkedik a városrész karakterének megőrzésével a kertváros jellegét leginkább tükröző kompakt lakóövezeti életminőség javítása, a közterületek és közösségi terek fejlesztése, az épületek energiahatékony korszerűsítése, a szolgáltatások bővítése, a közlekedés feltételeinek javítása.

IV. VÁROSKÖZPONT - TORBÁGY

A városrész lehatárolása:

Vasúti nyomvonal – Ország út – Szabadság út – Vasút utca – Mester utca – Petőfi utca – Baross Gábor utca – Ady Endre utca – Szent László utca – Búzavirág utca – Felsőpátyi út.

Mutató megnevezése	Biatorbágy összesen	IV. Városközpont
Lakónépesség száma	12484	2232
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	21,3	14,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	60,4
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	18,2	24,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	7,4	10,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	30,9	19,3
Lakásállomány (db)	4701	781
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,1	6,5
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,5	33,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	4,7	5,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,8	62,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	26,7	29,1
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	11775	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	23,6	30,4
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	52,9	53,1
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,8	9,8
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,9	4,8
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	6,9	5,1
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,3	5,3

Forrás: 2011. évi Népszámlás, Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján saját szerkesztés.

Általános jellemzők

A városrész a Bia Központ mellett Biatorbágy másik történelmi magja, a város formálódó központja. A városközpont határát keletről a vasút, nyugatról a Szent László utca képezi, délről a Boldog Gizella és az Ország út határolja. A településrész a Fűzes-patak két partja, a patak mellett húzódó Fő út mentén épült ki. Az egykori településközpontot a torbágyi templom és környezete jelenti. Ezek a területek hordozzák Biatorbágy legkarakteresebb belterületi zöldfelületeit.

A településrész nagyrészt kertvárosias lakóterület. Vegyes terület a templom környezete, a Vendel tér, a Dózsa György út és Fő-út menti területek. A településrészen található a város jelképe, a helyi védelem alatt álló kétpályás vasúti viadukt építmény, amelyen jelenleg semmiféle forgalom nem folyik.

A településrész legfontosabb építészeti öröksége a torbágyi katolikus templom. A másik műemlék a torbágyi Szentháromság-szobor, amely a templom környezetében áll. Az Önkormányzat a torbágyi településkép megőrzése érdekében 2006-ban a teljes településközpontot helyi védettség alá helyezte.

A településrész vegyes területén, a Fő tér környezetében számos új építésű, vagy felújított épület található. Az egykori vasúti épületek közül sincs még mindegyik hasznosítva, így a város központjában jelentős fejlesztési potenciál van. A városrész lehatárolása a 2009. évi IVS-ben definiáltakhoz képest jelentősen változott, a Központi Lakóterület városrész városközponti részével került kiegészítésre a korábbi Városközpont városrész területe. Emiatt a változtatás miatt a városrész 2001. évi adatai a 2011. évi Népszámlálás adatival nem összehasonlíthatók.

Társadalom

A városrész lakossága a város népességének 17,9 százalékát teszi ki, amely lélekszám a 2011. évi Népszámlálás adat szerint meghaladta a 2200 főt. 2001. évi Népszámlálás szerint a szűkebb városrészi lehatárolás mellett a Városközpont lakossága ennek a lélekszámnak mindössze a felét tette ki, ezzel Biatorbágy népességének 14,4 százaléka koncentrált a városrészben.

A lakóterületek közül a városrész rendelkezik a legidősebb társadalommal. A 14 év alatti korosztály aránya a népességben belül 14,7%, amely több mint 6 százalékponttal marad el a városi átlagértéktől. Ez az arányszám a lakóterületi városrészek közül a legalacsonyabb mutató. A 2011. évi Népszámlálási adatok alapján a 60 év felettiek aránya a lakosságon belül megközelítette a 25%-ot, amely szintén 6%-ponttal haladja meg Biatorbágy lakosságának átlagos értékét. A 15 és 59 év közötti korcsoportba tartozó népesség aránya a városi átlagértékkel megegyezett, amely 60,4 százalékos értéket ért el.

A lakosság iskolázottságára jellemző, hogy jelentősen elmarad a város népességének átlagos szintjétől. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korú népesség (15-59 évesek) belül meghaladta a 10 százalékos szintet, amely közel 3%-ponttal magasabb, mint a települési átlag. A 25 éves és idősebb népességben belül a felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosság aránya nem érte el 2011-ben a 20 százalékos szintet, ami városi szinten már meghaladta a 30 százalékot.

Lakásállomány

A Városcsözpont lakásállományának nagysága 2011-ben a területi kiterjesztésnek köszönhetően 781 darabot tett ki, szemben a 2009. évi IVS-ben meghatározott városrésztől, ahol mindössze 406 lakáscélú ingatlan helyezkedett el.

A lakásállomány a Városcsözpontban jelentősen átalakult az elmúlt évtizedben, ugyanis 2001-ben a lakásállomány több mint 20 százaléka volt alacsony komfortfokozatú. Ez a mutató 2011-re a kibővített területen mindössze 6,5 százalék volt, amely közel 2 százalékponttal kedvezőbb adat a városi átlaghoz képest. Az egyszobás lakások aránya a 2011. évi Népszámlálás időpontjában 5,3% volt, ami 1%-ponttal alacsonyabb a városi átlagértéknél.

Foglalkoztatottság

A Városcsözpont lakossága a foglalkoztatottság tekintetében, a társadalmi mutatókhoz hasonlóan a város lakosságának átlagos foglalkoztatási szintjéhez képest kedvezőtlenebb képet mutat. A munkanélküliségi ráta 2011-ben megközelítette a 10%-os szintet, ami 1%-pnttal magasabb a városi átlagnál. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 2011-ben elérte az egyharmados szintet, ami szintén kevéssel meghaladja a városi átlagértéket. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül 62,6 százalékot tett ki a legutolsó Népszámláláskor, ami több mint két százalékpontos elmaradást jelent a városi átlaghoz képest. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya tekintetében a lakóterületen elhelyezkedő városrészek közül a Városcsözpont mutatója a legkedvezőtlenebb, meghaladta a 30%-ot 2011-ben.

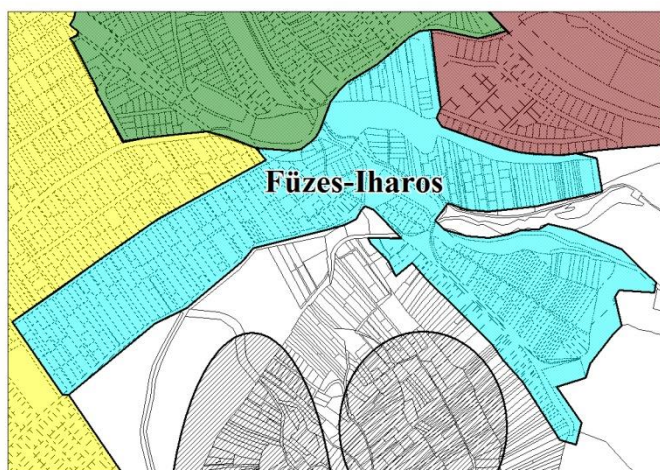
Városrészi célmeghatározás

A városrész jövője szempontjából továbbra is kiemelt cél a városközponti funkciók megerősítése, a szolgáltatások bővítése, a kisvárosi karakter kialakításának folytatása az épített és természeti környezet értékeinek megőrzésével, megújításával. A városrész fejlesztésének célja a Főtér minden irányban történő kiterjesztésével egy egységesen magas színvonalú közterületi rendszer kialakítása, **sportolási lehetőségek sokszínűségének fejlesztése**, a zöldfelületek megőrzésével. Fontos szempont a Főtérrel szomszédos utcák és terek új tartalommal történő megtöltése, valamint a kulturális és közösségi élet fejlesztése. A városközpont számára kiemelt cél a turisztikai vonzerő növelése, amelynek érdekében az intézményi háttérnek folyamatos megújítására, korszerűsítésére van szükség.

V. FÜZES - IHAROS

A városrész lehatárolása:

Csodaszarvas utca – IV. Károly utca –
Forrás utca – Iharos utca – Belterület
határa – Iharos utca – Keserűkút utca –
Határkereszt sétány – Patak utca –
Kolozsvári utca – Füzès utca –
Szabadság út – Ország út.

Mutató megnevezése	Biatorbágy összesen	V. Füzès-Iharos
Lakónépeség száma	12484	620
Lakónépeségen belül 0-14 évesek aránya	21,3	21,1
Lakónépeségen belül 15-59 évesek aránya	60,4	60,3
Lakónépeségen belül 60-X évesek aránya	18,2	18,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	7,4	4,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	30,9	33,5
Lakásállomány (db)	4701	242
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,1	8,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,5	32,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	4,7	3,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,8	64,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	26,7	27,7
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	11775	n.a.
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	23,6	23,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépeségen belül	52,9	51,8
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,8	10,4
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,9	6,7
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	6,9	5,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,3	9,9

Forrás: 2011. évi Népszámlás, Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján saját szerkesztés.

Általános jellemzők

A városrész Biatorbágy délkeleti részén található. Nagyjából kertvárosias lakóterület, de jelentős összefüggő zöldterületeket is hordoz a Fűzes patak medre mentén. A településrész zártkertekből alakult lakóterületté 2002-ben. A településrész kedvező ökológiai adottságokkal rendelkezik, azonban infrastruktúrája hiányos. Cél a külterületi táj- és területhasználat korszerűsítése, ebben a helyi közösségi részvétel erősítése, fejlesztése. A városrész lehatárolása megegyezik a 2009-ben elkészült IVS-ben szereplő lehatárolással, ezért a 2001. és 2011. évi városrészi szintű Népszámlálási adatok összehasonlíthatók, ezáltal alkalmasak arra, hogy rámutassanak az elmúlt 10 év változásaira.

Társadalom

A városrész népességszáma 2011-ben meghaladta a 600 főt, ami egy dinamikus lakosságszám emelkedésre utal, hiszen a városrész lakossága 2001-ben mintegy 400 főt tett ki. A Fűzes-Iharos területén koncentrálódik Biatorbágy népességének 5 százaléka, amely arány az elmúlt 10 évben nem változott, azaz a városrész lakosságának bővülésének mértéke megegyezett a város népességszámának átlagos alakulásával.

A városrész lakosságának korcsoportok szerinti megoszlása 2011-ben megegyezett a város népességének átlagos korcsoportonkénti megoszlásával. A lakosság iskolázottsága tekintetében megállapítható, hogy a helyi népesség átlagos végzettségi szintje a városi átlagnál magasabb. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 2011-ben mindössze 4 százalékos értéket mutatott, amely a Nyugati Lakóterület után a második legalacsonyabb érték a városrészek közül. A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népéségen belül meghaladta a 33 százalékot, amely városrészi szinten a Nyugati Lakóterületet követően a második legkedvezőbb érték Biatorbágyon belül.

Lakásállomány

A városrész lakásállománya a 2011. évi adatok szerint 242 volt, amely a város lakásállományának több mint 5 százaléka. A lakásállomány bővülését jelzi, hogy a 2001. évi adatok szerint a Fűzes-Iharos területén 188 lakás volt található, amely azt jelenti, hogy a lakásállomány harmadával bővült. Ez a mutató egyben azt is jelenti, hogy a népességszám változásához képest (50%-os növekedés) a lakásszektor bővülése jelentősen elmarad, ami a laksűrűség jelentős csökkenésére utal (2,6 fő/lakás értékről 2,2 fő/lakás értékre).

A lakásállomány komfortfokozata átlagosnak mondható. 2011-ben az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 8,7 százalékot tett ki, ami kismértékben haladta meg a városi átlagot (8,1%). Az egyszobás lakások aránya tekintetében jelentősebb az eltérés a városi átlagértékhez képest. A városrész lakásállományán belül az egyszobás lakások aránya közel 10%-os szintet ért el, szemben a város átlagértékével, amely mindössze 6,3 százalék volt.

Foglalkoztatottság

A városrész lakosságának foglalkoztatási helyzete árnyalattal tér el negatív irányba a városi átlagos viszonyokhoz képest. A 2011. évi Népszámlálás időpontjában a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 64,1 százalékot ért el, amely 1 százalékpontnál is kisebb mértékű eltérést jelentett a városi átlagos foglalkoztatási szinthez képest (64,8%). A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül elérte az egyharmados arányt, ami közel 1,5 százalékponttal magasabb a városi átlagnál.

A gazdaságilag inaktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011-ben 51,8 százalékot tett ki, ami kismértékben kedvezőbb adat a városi átlagos értékhez képest. A munkanélküliek aránya meghaladta a 10 százalékot, ami szignifikánsan magasabb a városi átlagos munkanélküliségi ráta értékénél, ami 8,8 százalék volt.

Városrészi célmeghatározás

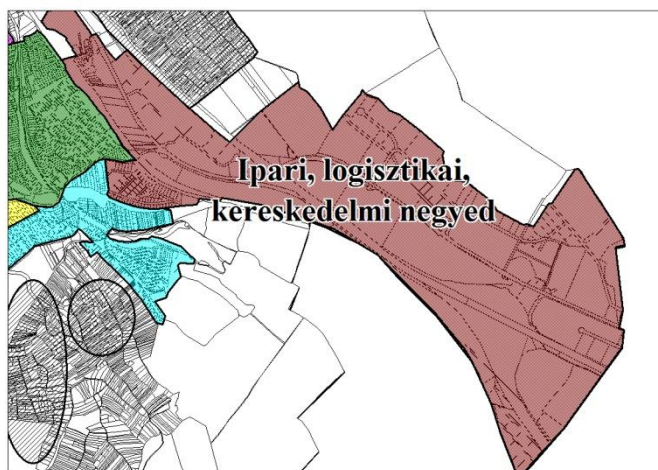
A városrész fejlesztésének céljai között szerepel a meglévő zöldfelületi rendszer megőrzése, fejlesztése. Kiemelt célként határozható meg a Füzes patak völgye és környezetének (Iharos völgy, Százlépcső-Madárszirt, Nyakaskő, Bolha hegy) ökológiai értékeinek integrált, ökotudatos fejlesztése, a természeti látnivalók bemutatathatóságának biztosítása, tan- és túraösvények, valamint a bemutatathatósághoz szükséges egyéb fejlesztések kialakításával.

A település ezen keleti részén a Füzes patak mentén kialakult kiskerti tömböket magában foglaló városrésze vonatkozó kiemelt cél az öko/biogazdálkodás, családi gazdálkodás ösztönzése, a kertek műveléséhez csatlakozó új funkciók létesítése (pl.: rekreáció, vendéglátás, szálláshelyek, sport), szervesen összekapcsolódva a Biai-tó partjával. További cél: ökológiai folyosó fejlesztése.

VI. IPARI, LOGISZTIKAI, KERESKEDELMI NEGYED

A városrész lehatárolása:

M1 autópálya – belterület határai –
közigazgatási határ (Budaörs-
Törökbálint – vasúti nyomvonal –
Csodaszarvas utca – Ország út – vasúti
nyomvonal.

Mutató megnevezése	Biatorbágy összesen	VI. ILK
Lakónépesség száma	12484	81
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	21,3	8,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	75,3
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	18,2	16,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	7,4	19,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	30,9	8,8
Lakásállomány (db)	4701	27
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,1	14,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,5	36,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	4,7	8,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,8	61,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	26,7	28,6
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	11775	n.a.
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	23,6	40,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	52,9	44,4
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,8	11,1
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,9	11,1
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	6,9	15,4
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,3	19,2

Forrás: 2011. évi Népszámlás, Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján saját szerkesztés.

Általános jellemzők

Az ipari területek egybefüggő városrészt alkotnak az 1-es út és az M1-es autópálya, valamint a vasút mentén. A város ezeket a területeket már a kilencvenes évek első felében közművesítette, betelepülésük ezt követően indult meg, illetve gyorsult fel.

A Rozália-park területe 42 ha, a terület csaknem teljesen beépült. Kereskedelmi és szolgáltatási jellegű létesítmények települtek meg a kialakított telkeken. A Vendel-park az 1.sz. főút északi oldalán található, a Katalin-hegy és az M0 csomópont közötti sávban. A 44 ha-os terület közel fele épült be termelő, szolgáltató létesítményekkel. A Budapestpark területe a budaörsi és a biatorbágyi 1.sz. főút és M1 autópálya közötti összefüggő sáv. A biatorbágyi 16,2 ha-os nagyságú területen már több telephely működik, termelő, szolgáltató jelleggel.

Jelenleg a parkok területének kb. 65-70 százaléka épült be, további tartalékterületek a Pátyi út és a vasút közötti területen a település északi határánál, valamint a Vendel park északkeleti oldalán található. 10 hektárt meghaladó méretű beépített vagy beépítésre szánt telkek az ipari park területén találhatóak, amelyek innovatív hasznosítása jelentős potenciált jelenthet.

Az ipari parkok közlekedési kapcsolatai és belső közlekedési hálózatuk kiváló. Forgalmuk nem zavarja a lakóterületeket, ugyanis az ipari parki területeknek közvetlenül az M1-es autópályához és az 1-es főúthoz kapcsolódnak.

A település nem rendelkezik jelentős kereskedelmi vonzerővel, zömmel kis és közepes üzletek működnek a városban, amely alól kivételt képez a Premier Outlet Center, ami egy speciális ipari parki terület. A város ipari parkjai jelentős számú munkahelyet kínálnak, így Biatorbágyban a munkahely-kínálatot tekintve jelentős vonzáskörzete van.

A város ipari parkjaiba települt vállalkozások nem csak a város és a városkörnyék lakosságának adnak munkát, hanem ingázók járnak Budaörsről, Budakeszről, Törökbálintról és Budapestről és más településekről is a város ipari parkjaiba.

Társadalom

A város lakosság száma elenyésző mértékben tartalmaz lakóterületeket. A településrészen mindössze 81 fő élt a 2011. évi Népszámlálás időszakában, ami Biatorbágy lakosságának mindössze 0,65%-a. Valamennyi városrésztől eltérő korcsoportok szerinti összetétel jellemzi a városrészt, tekintettel arra, hogy a 15-59 év közötti korosztály meghaladja a 75 százalékot, ami a települési átlagértéknél 15 százalékponttal magasabb. Ennek megfelelően 10 százalékot sem ér el a 14 év alatti lakónépesség aránya, ami messze lemarad a 21 százalékot is meghaladó biatorbágyi átlag mögött. Az időskorúak részaránya is alacsonyabb, mint a települési átlag.

A városrész lakosságának iskolai végzettség szerinti összetétele a külterületek társadalmával mutat hasonlóságot. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül csaknem háromszorosa a városi átlagnak, és 2011-ben is

mintegy 20 százalék volt, viszont a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népességben belül mindössze 8,8 százalék, ami a települési átlag kevesebb, mint egyharmada.

Lakásállomány

A városrész területén 27 lakóingatlan található, amelyek közül 14,8 százalék sorolható az alacsony komfortfokozattal rendelkező lakások közé. Az egyszobás lakások aránya a lakásállományon belül kiugróan magas. A 2011. évi Népszámlálás időpontjában az egyszobás lakások aránya megközelítette a 20 százalékot.

Foglalkoztatottság

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül 61,5 százalékot ért el 2011-ben, amely érték 3,3 százalékponttal alacsonyabb a települési átlagnál. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül 44 százalék, ami különösen alacsony értéknek mondható, azonban a munkanélküliségi ráta 2011-ben meghaladta a 11 százalékot, ami jelentősen felülmúlta a városi átlagos munkanélküliségi szintet. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya mutat kiugróan magas értéket, ugyanis 2011-ben ez az érték elérte a 40 százalékot a városrészben, szemben a 23 százalék körüli városi átlaggal.

Városrészi célmeghatározás

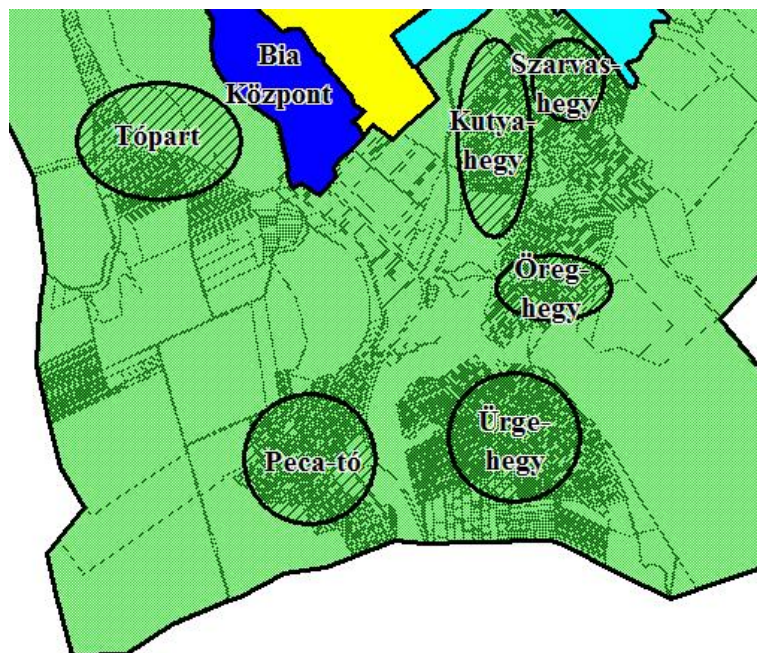
A városrészre vonatkozó cél az ipari, kereskedelmi és logisztikai célra kijelölt területek innovatív, környezetbarát, a mainál intenzívebb hasznosítása, a kihasználtság fokozásával, az ipari parkokban működő vállalkozások számának bővítése által, a cégek tevékenységi körének szélesítésével párhuzamosan. Szükséges az alulhasznosított gazdasági területe benépesítésére, elsősorban a kis- és középvállalkozások erre a területre történő irányítása, helyi vállalkozások indításának támogatása, inkubáció feltételeinek javítása. A fejlesztések tervezése és végrehajtása során gondoskodni kell az iparterületek és lakóterületek „egymásmellettiségéből” adódó konfliktushelyzetek számának csökkentéséről, különösen a Katalin-hegy további benépesülése esetén a környezeti terhelés korlátozása.

A városrész speciális övezete Szarvasugrás részen az üzletközpont és a vasútvonal közötti terület. A szabályozási terv szerinti jelenlegi besorolása: településközponti vegyes lakóterület. A területen jelentős számú, egyelőre beépítetlen lakótelek került kialakításra.

A lakódominancia helyett érdemes a jelenlegi városrendezési szabályozás felülvizsgálata, hogy nagyobb teret kaphassanak a területen a mikro-, kis- és közepes méretű vállalkozások (mkkv-k). A Településfejlesztési Konceptió (TfK) és a Településfejlesztési Stratégia (ITS) által javasolt szervezeti és intézkedési javaslatokban szereplő **Helyi Gazdasági Fórum**, a **Vállalkozás Háza/Vállalkozásfejlesztési Központ**, ill. a mikro- és kisvállalkozásokat segítő **Inkubátorház** és más **irodai funkciók** számára is ideális ez a települési környezet.

VII. KÜLTERÜLETEK

Lehatárolás: Külterületeken kialakult összefüggő egykori zártkertek: üdülőterületek (Katalin-hegy, Peca-tó környéke); a „hegyek” mezőgazdasági kiskert övezetei (Szarvas-, Kutya-, Öreg-, Ürge-hegy); a Biai-tó part ökológiai területe.

Mutató megnevezése	Biatorbágy összesen*	I. Külterület Katalin-hegy (Kálváriadűlő külterülettel)	II. Külterület Kutyahegy (Alsómajor külterülettel)	III. Külterület Szarvas-hegy	IV. Külterület Öreg - hegy	V. Külterület Ürge - hegy (Erdészlak külterülettel)	VI. Külterület Peca - tó	Külterület összesen
Lakónépesség száma	12484	226	50	65	A kiválasztott területre nem áll rendelkezésre adat	164	305	810
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	21,3	24,8	30,0	24,6		21,3	17,0	23,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	62,8	58,0	63,1		64,0	61,3	61,9
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	18,2	12,4	12,0	12,3		14,6	21,6	14,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	7,4	9,9	13,8	12,2		19,0	6,4	12,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	30,9	16,1	29,0	7,0		5,8	18,3	15,3
Lakásállomány (db)	4701	103	17	26		71	138	355
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,1	43,7	23,5	42,3		66,2	14,5	38,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,5	31,7	41,4	46,3		48,6	33,7	40,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	4,7	5,6	10,3	9,8		16,2	3,7	9,1
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	64,8	65,4	54,8	54,8	48,7	63,1	57,4	

Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	26,7	26,9	23,5	33,3		43,7	36,8	32,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	23,6	39,0	23,5	34,8		49,1	24,2	34,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	52,9	49,6	64,0	52,3		50,0	50,5	53,3
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,8	12,3	5,6	25,8		32,9	15,2	18,4
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,9	10,5	5,6	19,4		22,0	9,9	13,5
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	6,9	41,8	23,5	42,3		66,2	15,3	37,8
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	6,3	40,7	35,3	34,6		45,1	18,3	34,8

Társadalom

Az összes külterület népességének lélekszáma a 2011. évi Népszámlálás adatai szerint meghaladta a 800 főt. A külterületek közül a legmagasabb lakosságszámmal a Peca-tó rendelkezett, 305 fővel. A második legnépesebb külterület a Katalin-hegy, ahol közel ezer telek található. 2006-ban a bejelentett lakók száma 115 fő volt, míg a nyári népesség elérte a 800 főt. A 2011. évi Népszámlálás adatai szerint a Katalin-hegy bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosságának száma 226 fő, ami azt jelenti, hogy 5 év alatt megduplázódott a városrész lakosságának száma. A harmadik legmagasabb lélekszámmal rendelkező külterület az Ürge-hegy, ahol 164 fő rendelkezett bejelentett lakóhellyel. A három külterületen lakik a teljes külterületi népesség 85 százaléka.

A lakosság korcsoportok szerinti megoszlása az átlagosnál fiatalabb korszerkezetet tükröz. A fiatal népesség aránya 23,5 százalékot ért el 2011-ben, amely 2 százalékponttal magasabb a városi átlagnál. A 60 év felettiek aránya nem érte el a 15 százalékot, ami 3 %-ponttal alacsonyabb, mint a biatorbágyi átlagérték. Az aktívkorúak aránya 1,5 százalékponttal magasabb az átlagos szintnél.

A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a 25 éves és idősebb népesség arányában mindössze 15 százalékot ért el, amely a városi átlagértéknek csak a fele, amely az ILK 8,8 százalékos értékét követően a második legalacsonyabb értéknek tekinthető. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül meghaladta a 12 százalékos értéket, amely 5%-ponttal magasabb a városi átlagnál.

Lakásállomány

A külterületek lakásállománya a 2011. évi Népszámlálás szerint 355 darabot ért el. A laksűrűség jelentősen elmarad a városi átlag mögött, 2,3 fő jut egy lakásra, szemben a települési átlaggal, amely 2,7 fő/lakás értéket ért el 2011-ben. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya kiugróan magas, 38 százalék, ami 30 százalékponttal magasabb a városi átlagnál. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 34,8 százalékot ért el, ami szintén kimagasló érték.

Összességében megállapítható, hogy a külterületek lakásállományának színvonala nagyon alacsony. A külterületi településrészek közül is az Ürge-hegy lakásállománya tekinthető a legrosszabbnak, tekintettel arra, hogy az alacsony komfortfokozatú lakások aránya eléri a kétharmados szintet.

Foglalkoztatottság

A külterületeken élő lakosság foglalkoztatási helyzete jóval kedvezőtlenebb képet mutat a város lakosságának átlagos szintjéhez képest. A 2011. évi Népszámlálás adatai szerint a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül meghaladta a 40 százalékot, miközben a városi átlag ennél 10 százalékponttal alacsonyabb volt. A munkanélküliek aránya 2011-ben mintegy 10%-ponttal haladta meg a városi átlagot (8,8%). Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya magas, szintén 10 százalékponttal haladta meg a város átlagértékét (23,4%).

1. Katalin-hegy, Peca-tó (üdülő területek) – Általános jellemzők

Torbágy volt szőlőhegye a Katalin-hegy, volt zártkerti területe – amely hasonlóan a Peca-tó környéki területhez - a város településszerkezeti tervében már üdülőterület. A Katalin-hegy a telekszerkezet változás és tulajdonváltás után válik fokozatosan üdülővé. Az országos közlekedési folyosó elzárja a várostól. Mivel a Katalin-hegyi üdülőterület használói jellemzően nem helyiek – fővárosiak – ez kevésbé okoz településszerkezeti, megközelíthetőségi problémát.

A Katalin-hegyi és a Peca-tó környéki, volt zártkerti területek (a településrendezési eszközökben már üdülőterületek) „köztes állapota” az üdülőterületi és a zártkerti állapot között tájhasználati konfliktusokat eredményez/eredményezhet. A telkek művelésből való kivonása már megindult, azonban az üdülőterületté válás közlekedési és infrastrukturális feltételei még nem adóttak (funkcionális konfliktus). Katalin-hegy autópályához közeli ingatlanjai csatornázottak, a távolabbi ingatlanok viszont még nem. Cél a külterületi táj- és területhasználat korszerűsítése, ebben a helyi közösségi részvétel erősítése, fejlesztése. (Ld. „hegyközösségi modell” a fejezet végén.)

Városrészi célmeghatározás

A városrésze vonatkozó cél az üdülőtelkek komplex, integrált fejlesztése, újabb üdülőterületek kijelölésének tilalma. A beavatkozások **szociális vonatkozása** a szegregáció veszélyének elhárítása, a helyi közösség integrálása a város társadalmába. **Továbbra is cél a Katalin-hegyen és a Peca-tó környékén az infrastrukturális fejlesztés (alternatív közműellátás) és az ökogazdálkodás feltételeinek megteremtése, a családi gazdálkodás ösztönzése.**

2. A „hegyek” – Szarvas-, Kutya-, Öreg-, Ürge-hegy – Általános jellemzők

A térségben természeti keretet a Benta- és a Füzés-patakok völgyeinek, a Füzés-patak völgye fölé magasodó sziklavonulatok az Öreghegy sziklaperemének, a Nyakaskő, a Madárszirt és a Százlépcső sziklák páratlanul szép látványa nyújtja. A patak völgyek (és a Biai-tó) országos jelentőségű ökológiai folyosó részei, a Bolhahegy és a sziklák helyi természetvédelmi védettség alatt állnak. Az Öreghegy sziklapereme és az alatta húzódó gyepes terület Natura 2000 terület védettségét is élvezi.

Városrészi célmeghatározáshoz

Füzés-patak - Benta-patak - Biai-tó alkotta ökológiai folyosó menti területeken a természeti adottságokkal harmóniában ökoturisztikai fejlesztések. Cél a terület oly módon történő fejlesztése, hogy az adottságoknál felsorolt páratlan természeti értékek, és e természeti értékek tájban feltáruló látványa ne sérüljön. Épületek, építmények csak e célokra alárendelten, a természeti környezet iránti alázattal helyezhetők el. Ebből adódó alapvető célkitűzés a külterületi táj- és területhasználat korszerűsítése, ebben a helyi közösségi és önkormányzati

részvétel erősítése, fejlesztése (Ld. „hegyközösségi modell” a fejezet végén), azzal, hogy a belterületbe vonás nem kívánatos, miként a teljes körű városi infrastruktúra kiépítése sem, így megvalósítható a „korlátozott” lakhatás, hogy ne induljon meg ismét egy betelepülési hullám a város irányába.

A beavatkozások célja a szegregáció veszélyének elhárítása, a helyi közösség integrálása a város társadalmába. **Cél továbbá az infrastrukturális fejlesztés (alternatív közműellátás)**, a lehetőségekhez mérten megújuló energiaforrások felhasználásával, a hagyományos tájhasználatához illő családi és ökogazdálkodás feltételeinek megteremtése, a gazdálkodás ösztönzése.

3. Biai-tó part – Általános jellemzők

A Biai-tóra néző keleti lejtésű domboldal jelenleg mezőgazdasági művelés alatt álló beépítetlen terület. Tájképileg rendkívül érzékeny terület, országos közútról és a tó keleti partján kialakult biai lakóterületekről is szép látványt nyújt.

Városrészi célmeghatározás

Az ökogazdálkodás és -turizmus oktatásához kapcsolódóan minta ökogazdaság céljára, ökológiai tevékenységek számára fejleszhető terület. Azonban, a terület fejlesztése kizárólag a kiemelkedő tájképi adottságok megtartásával történhet: épületek, egyéb építmények elhelyezésének erős korlátozásával.

„Hegyközösségi életmód”

A természeti értékek megőrzése, fenntartása, a tájhasználat javítása és „az emberhez méltó” üdülő-, lakó-, hobbi- és kistermelői funkciók kialakítása szempontjából nem elegendő pusztán tájrendezési szabályozást alkotni. Alapvetően a megfelelő tájhasználat csak az ahhoz illeszkedő közösségi tevékenység révén biztosítható. Ennek alapján, tájhasználati közösségek szervezésére lenne szükség mind az üdülő-, mind a mezőgazdasági kiskertes „hegyekben”.

A szervezeti konstrukciót a településfejlesztési koncepcióban került kifejtésre (2014-2015. ÉrtékTérkép Kft.) „**hegyközösségi életmód**” modell cím alatt. A modellhez hasonló szervezeti formák: borvidékek hegyközségei, erdőbirtokosságok, bányaközségek, közműtársulások, városrészi egyesületek, de ide sorolhatók a társasházi lakóközösségek. A „hegyközösség” modell nem teljesen előzmény nélküli forma, mivel a „hegyekben” alakultak már közműtársulások és a tájhasználatához alkalmazkodó közösségek.

Az egykori zártkertek fenntartható és minőségi fejlesztése csak a **tulajdonosok, az ott lakók és gazdálkodók aktív közreműködésével, anyagi hozzájárulásával** jöhet létre. Kiemelt szerepe van az **önkormányzatnak**: a fejlesztési folyamat koordinálása, közösségszervezés, a tervek elkészíttetése, költségviselése, a hulladékgazdálkodás, a közlekedés, a közbiztonság feltételeinek alakítása, a közmű- és más befizetések, ill. hatékony felhasználásuk ellenőrzése,

a kivitelezésben (pl. vízrendszer), működtetésben való közreműködés, a közmű kiépítések egyedi megoldási módjának megtalálása és érvényesítése.

A Katalin-hegyen, a Peca-tó környezetében a szabályozás érdekében javasolt *megtartani a területek üdülőövezeti besorolását és az önkormányzat elővásárlási jogosultságát*. Itt, és a többi hegyen is szükség van közvetlen önkormányzati kezdeményezésre.

Az önkormányzati intézkedések közül **stratégiai jelentőségű** ingatlanok vásárlásra **telekportfolió** létrehozása céljából, hogy eladó telkek felvásárlása, majd újrendezés, infrastruktúrával ellátása révén kedvezőbb telekstruktúra legyen kialakítható. Ösztönözni szükséges a telekösszevonásokat (önkormányzati támogatás tervekészítésre, szervezés, bonyolítás, tanácsadás, stb.). Javasolt **hegyfejlesztési alapok** létrehozása, pl. önkormányzati források átcsoportosításával (adókból, befizetésekből, bírságokból), ill. külső forrásokból, és a helyi tulajdonosok hozzájárulásaiból. Az alapok – mérettől függően – gazdasági mozgásteret adnak a hegyközösségeknek.

A fejlesztések vezénylése mellett be kell építeni a folyamatba a **közösségi, együttélési szabályozási elemeket**. A „hegyközösségi életmód” modell lényege, hogy lefektetett és a résztvevők által elfogadott **„házirend”** (szabályzat) alapján használják a telektulajdonosok a „hegyet”, azon belül az ingatlanokat és a köztereket. A „házirend” a minőség védelmében szabályozza és szervezi a tájhasználatot, adott esetben a termelést, feldolgozást, értékesítést. A közösségi forma az önszerveződés és a hivatalos szerveződés közös hagyományát élte.

A hegyközösség **választott, operatív szervezetet** hoz létre, melynek fő feladatai:

- tájhasználat rendjének összehangolása,
- érdekvédelem, tanácsadás,
- tulajdon-, termék- és minőségvédelem,
- igazgatási feladatok (előírások, bírságok, intézkedés, stb.).
- közös arculat kialakítása,
- értékesítés megszervezése (pl. önkormányzati részvétellel),
- közös eszközhasználat és munkavégzés megszervezése a hatékonyabb gazdálkodás és jövedelemszerzés elérése érdekében.

A „hegyközösségekben” a tájhasználati életmód a belterületi ingatlanhasználat és lakhatás, ill. a volt zártkerti telekhasználat és életvitel között helyezkedik el. Olyan emberek, családok számára ideális, akik nagy területen, zöld környezetben, művelt kertek, gyümölcsösök, szőlők között szeretnek élni, akik gondozzák, feldolgozzák terményeiket, piacra viszik többletüket (pl. zöldség, gyümölcs, bor, pálinka). Mindezt polgári miliőben kívánják folytatni, a közmű rendszert egyedi módon, de közösségi szervezésben megoldják, óvják környezetüket.

A „hegyközösségi” szerveződéssel a fő cél: a **kiskert-gazdálkodás újraértelmezése**, a zöldség-gyümölcs termesztés és feldolgozás, kertészet, szőlő-borkultúra minőségi szintre emelése, az öko/bio termelés és piac kiépítése. A modell működőképessége **„Biatorbágy”-programmá** fejleszthető, ahol cél a termelők, árusok számának és termékskálájának növelése.

Kiemelt cél: csatlakozás a budai történelmi borvidékhez.

A tájhasználat itt kifejtett, életmódhoz kapcsolt szabályozása csak korlátozott lakhatást engedne, ezáltal nem kell nagy létszámú betelepüléstől tartani. A „hegyközösségi” életmód tájhasználati specialitásainak – önkormányzati döntés esetén – be kell épülnie a helyi építési szabályzatba és a szabályozási tervbe (HÉSZ).

AKCIÓTERÜLETEK MEGHATÁROZÁSA

Biatorbágy területén a 2009. évi IVS a város méretéből, történelmi szerkezetéből adódóan két fő, integrált városfejlesztési beavatkozások végrehajtására alkalmas akcióterületet határozott meg. Az egyik a Biai Akcióterület, amely a biai alközpont városrész területével egyezett meg, a másik akcióterület a torbágyi alközpont városrész teljes területének és a városközponti terület egy részének összevonásával került kijelölésre. Tekintettel arra, hogy az ITS beavatkozásai törekednek arra, hogy egységesen tovább fejlődjön a városközponti terület, városrészi szinten megtörtént ez a területi összevonás, így a Városközpont – Torbágy városrész területével egyezik meg az ITS második akcióterülete.

Az ITS tehát két városrészt határoz meg akcióterületként, ahol a beavatkozások integráltan jelentkeznek. Ennek a két városrésznek a lehatárolását indokolja, hogy ezekben a zónákban vannak jelentősebb vegyes és intézményi területek, a városkép szempontjából meghatározó építési örökségek, valamint jelentősebb területű megőrzésre és fejlesztésre érdemes zöldterületek. A város fejlesztési beavatkozásainak többsége pontszerű beavatkozásokat, illetve hálózatos projekteket tartalmaz, amelyek nem indokolják további akcióterületek kijelölését.

Az ITS által meghatározott akcióterületek területi lehatárolása megegyezik az érintett városrész területi kiterjedésével, ezért külön akcióterületi elemzés nem készült.

4.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése

Az ITS egy olyan operatív jellegű stratégia, amely tartalmazza mindazon lényeges településfejlesztési beavatkozást, amelyek megvalósítása a TFK-ban és jelen dokumentum keretében részletezett célok eléréséhez szükséges. A beavatkozásokkal szemben elvárás természetesen, hogy egyrészt a helyi közösség igényeihez igazodjanak, másrészt megfeleljenek a magasabb szintű területfejlesztési programokban meghatározott célkitűzéseknek. Figyelembe véve, hogy az elkövetkező középtávú időszak fejlesztési forrásainak döntő többsége az Európai Unió pénzalapjaiból származik, az EU-s támogatásból megvalósítandó projekteknek egyértelműen kapcsolódni szükséges a különböző pénzügyi forrásokhoz rendelt prioritásokhoz.

A következő fejezetekben részletezzük a 2020-ig tartó időszak Biatorbágyot érintő, tervezett városfejlesztési projektjeit és azok kapcsolódási pontját a kitűzött célokhoz és az elérhető pénzügyi forrásokhoz. Lényegesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy a beavatkozások alatt nem csupán a hagyományos értelemben vett, nagyléptékű beruházási típusú projekteket értjük, hanem olyan kisléptékű fejlesztéseket, ún. szoft tevékenységeket, amelyek elsősorban közösségi, humán beavatkozásokat, programokat tartalmaznak. A városfejlesztési beavatkozások bemutatásánál tételesen feltüntetjük, hogy az adott beavatkozás az egyes stratégiai célokhoz miként kapcsolódik.

A településfejlesztési beavatkozásoknak több típusa különböztethető meg, az alábbiak szerint:

Akcióterületi projekt: az a fejlesztési beavatkozás tekinthető akcióterületinek, amely a kijelölt akcióterületek valamelyikén valósul meg. Az akcióterületi projektek lehetnek komplex, integrált programok, illetve pontszerű fejlesztések. Az akcióterületi projektek területspecifikus beavatkozásai egymással összehangoltan valósulnak meg, a projekt elemei egymással szinergikus hatást fejtenek ki, vagyis az egyes projektelemek segítik más projektelemek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését, az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra.

Integrált projekt: az az akcióterületi beavatkozás, amely területi alapon szerveződik, térben koncentrált, egymással összehangolt és eltérő jellegű (pl.: közterület rehabilitáció, útépités, lakóépület-felújítás, gazdaságfejlesztés, intézményi épületkorszerűsítés) beruházási és szoft beavatkozásokat egyaránt tartalmaz. A térben való koncentráltság azt jelenti, hogy a projekt eltérő típusú tevékenységei egy jól körülhatárolható területen (akcióterületen) belül valósulnak meg, azonban a beavatkozások nem minden esetben terjednek ki egy teljes akcióterületre.

Tematikus projekt: az a beruházási típusú beavatkozás tekinthető tematikus projektnek, amely rendszerint pontszerű fejlesztést tartalmaznak, egy konkrét ágazathoz köthető, tematikus beavatkozás, nem kötődik feltétlenül egy jól körülhatárolható akcióterülethez.

Hálózatos projekt: az a tervezett beruházási vagy szoft jellegű beavatkozás sorolható ebbe a típusba, amely egymással összehangolt, térben vagy ágazatilag kapcsolódó tevékenységeket tartalmaz. A hálózatos projekt több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll, több városrészre, akár a teljes városra vagy annak jelentős részére kiterjed, és a projektelemek egy közös rendszer alkotnak.

Kulcsprojekt: az a tervezett integrált vagy tematikus fejlesztés tartozik ebbe a kategóriába, amely alapvető feltételét képezi egy vagy több stratégiai cél elérésének. Feltételezzük, hogy amennyiben a kulcsprojekt nem valósul meg, abban az esetben valamelyik cél nem, vagy csak részben teljesül. Az adott projekt leginkább azért tekinthető „kulcs”-nak, mert rendszerint a megvalósulása előfeltételét jelent egyéb tervezett beavatkozás realizálásának és ezzel együtt más beavatkozások hatásai (multiplikatív tényező) sem érvényesülnek.

Biatorbágy esetében a fejlesztési beavatkozások csomagokat (ún. fejlesztési területeket) alkotnak, melyek a Területfejlesztési Konceptió és a városrészi/akcióterületi helyzetelemzés alapján az egyes stratégiai célok elérését szolgálják:

- Közösség-, és emberi erőforrás fejlesztés
- Helyi gazdaságfejlesztés
- Infrastruktúra-, és környezetfejlesztés
- Településmenedzsment

A lehetséges konkrét programok közül, amelyek kapcsolódnak a felsorolt célokhoz, a következők látszanak - az erőforrások és a lehetőségek oldaláról egyaránt - a leggyorsabban megvalósíthatóknak:

- új, összekapcsolt általános és középiskola építése (tudásépítés, potenciális új vállalkozók „nevelése”, családok itt tartása, fiatalok „ide kötése”)
- a környezeti, műemléki és kulturális értékekre és hagyományokra építő turisztikai csomagok összeállítása biciklis, vonatos és lovas turisták részére. A vonatoshoz elengedhetetlen a jelenlegi rendkívül kulturálatlan pályaudvar felújítása. A biciklis turizmushoz pedig feltétel a bicikliút megépítése. A látogatásra érdemes kulturális helyszínek, műemlékek összeírásában támaszkodni lehet a Faluházra, illetve a Helyi Értéktár Bizottság által összegyűjtött adatokra. A turisztikai csomagok megismertetéséhez átfogó marketing munkára, ezen belül kiadványokra, internetes felületre van szükség. A **turisztikai** programok része lehet az Iharosban lévő kiváló lehetőségek kihasználása.
- új, nagy hozzáadott értéket előállító vállalkozások, „start-up” vállalkozások Biatorbágyra vonzása, helyi kezdeményezések helyzetbe hozása:
 - hellyel/inkubátorházzal,
 - munkahelyteremtési kedvezményekkel,
 - minőségi lakókörnyezettel,
 - „helyi kártya” a helyi vállalkozások szolgáltatásainak **széleskörű** használatának támogatására.

Ehhez a projekthez várhatóan EU-s pályázatot is lehet kapcsolni.

- Bia: „az okos város” („smart city”) projekt:
 - o Informatika használatának terjesztése (együtt cégekkel, oktatás szervezése az idősebb korosztály számára).
 - o Alternatív energiahasznosítási projektek indítása. Várható, hogy a projektet meg lehetne támogatni EU-s pályázattal.
 - o Ökogazdálkodás, ökopiac, ökofarmok. Pályázati lehetőségre támaszkodva korszerű ökogazdálkodás kialakítása a mezőgazdasági területeken. Még meglévő tudás feltérképezése és továbbadása. (Népfőiskola). Új tudás „behozatala” az e területeken sikeres önkormányzatok gyakorlatából.
 - o Energianövények termesztése az erre alkalmas területeken. Várható, hogy ehhez EU-s pályázati forrást is lehet kapcsolni.
 - o Városi közösségi terek kialakítása a közösségi tőke, az együttműködés és a döntésekben, valamint azok megvalósításában való aktívabb részvétel érdekében.

A programok megvalósításához szükség van az erőforrások – pénz, föld, tudás, szervezőképesség stb. – számlavételére, az elérendő konkrét célok kijelölésére, és azok alapján megvalósítási prioritások/sorrend kialakítására. Sikerre azonban csak akkor lehet számítani, ha létrejön *egy szakértői csoport*, amely felelős a projektek részletes kidolgozásáért, az erőforrások hozzárendeléséért, a határidők kitűzéséért és a megvalósítás folyamatos ellenőrzéséért. Ennek a folyamatnak fontos része *a helyben rendelkezésre álló tudás feltérképezése*.

A helyben lévő tudás, ahogyan azt a következő táblázatban látjuk, sokféle lehet. A legnagyobb gond ott van, ha létezik olyan tudás, amely nem hasznosul, mert nem tudunk róla és ezért nem is tud értéket teremteni. Ennél csak az a nagyobb baj, ha valamilyen tudás nagyon hiányzik, de nem tudunk róla.

A helyi tudás megismerése: tudáskategóriák

A tudás, amelyről van tudomásunk (hasznosítani)	A tudáshiány, amelyről van tudomásunk (tanulási igény)
A tudás, amelyről nincs tudomásunk (kihasználatlan lehetőség)	A tudáshiány, amelyről nincs tudomásunk („vakfolt”: veszélyhelyzet)

I. NYUGATI LAKÓTERÜLET fejlesztési beavatkozásai

A fejlesztési beavatkozás címe: Iskola- és óvodaépítés a Nyugati Lakóterületen

A fejlesztési beavatkozás tartalma: A városrész nyugati részének, az ún. „Háromszög” területének belterületbe vonásával 16 osztálytermes általános iskola és óvoda építése valósul meg a következő időszakban.

Indikatív összes költség: együttes becsült költsége kb. 2,2 mrd Ft.

A fejlesztési beavatkozás típusa: hálózatos.

Előkészítettség: Településfejlesztési Konceptió

II. BIA KÖZPONT fejlesztési beavatkozásai

A fejlesztési beavatkozás címe: Bia Központ integrált humánerőforrás-, és helyi gazdaságfejlesztő város-rehabilitációja

A fejlesztési beavatkozás tartalma: az alábbi projektelemek egy komplex program elemeinek tekinthetők, amelyek megvalósíthatók együtt egy integrált városrehabilitációs program keretében, illetve külön-külön önálló projektként is. Egy egységként kezelve a projektesomag egy turisztikai attrakciófejlesztésnek tekinthető a műemléki kastélyépületek felújítása, rekonstrukciója által, ugyanakkor az idegenforgalmú profil helyett a fejlesztési beavatkozások középpontjában az oktatási, képzési, helyi gazdaságfejlesztési célok szerepelnek.

Közterület-rehabilitáció

Szentháromság tér és Kálvin tér, valamint a Szent István és Nagy utca környezetrendezése a közterületek mentén zajló intézményi fejlesztésekhez igazodóan. A Kálvin tér komplex közterület-rehabilitációja.

Indikatív összes költség: együttes becsült költsége kb. 250 mFt.

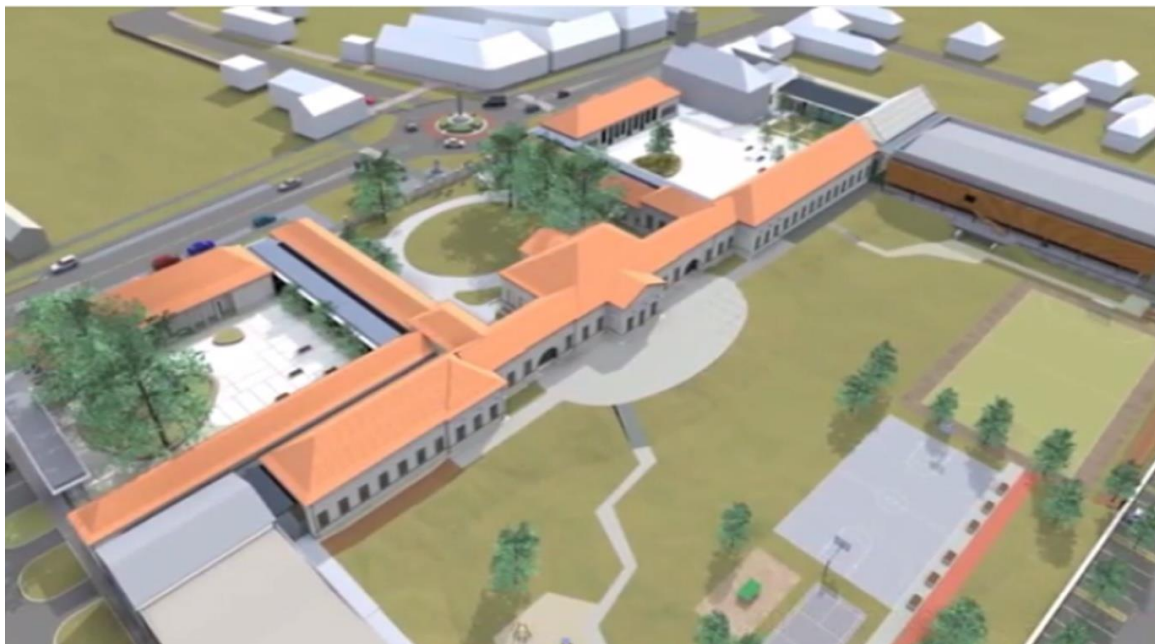
A fejlesztési beavatkozás típusa: akcióterületi

Előkészítettség: Településfejlesztési Konceptió

Sándor Metternich kastély rekonstrukciója és oktatási célú bővítése

Kulturális örökségvédelmi szempontokat szem előtt tartva a biai Sándor-Metternich kastély együttes esetében a rendezett, egységes tulajdonviszonyokhoz társuló – 110, 111, 112/1, 112/2, 112/3, 112/4, 112/5, 114/3 helyrajzi számok összevonása és egységes tulajdonban tartása –, a területi egységet történeti kontextussal mutató, differenciált védelmi kategóriákkal operáló, földhivatali bejegyzéssel rendelkező, adminisztratív műemlékvédelmi rekonstrukcióra kerül sor. A jelenlegi épület egy részében működő 8 osztályos általános iskola bővítése valósul meg szabványos 16 osztályos iskolává (középiskola) és saját lelátóval

rendelkező osztható tornateremmel. A kastély-rekonstrukció és bővítés összköltsége a kastélypark rehabilitációjával együtt mintegy 2,5 milliárd forint.

Forrás: BYL Bt.

Beruházási prioritás: Az oktatásba, a készségekkel kapcsolatos képzésbe, szakképzésbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével (10.a) (KMR esetén kizárólag országos program esetén, szak- és felnőttképzési infrastruktúra)

Támogatott intézkedés: 4.1 A köznevelést és a nem formális képzést szolgáló infrastrukturális fejlesztések

SZILY-kastély rekonstrukciója és oktatási célú bővítése

A Kastély és környezetének oktatási-képzési célú revitalizálása keretében sor kerül a kastély épületének rekonstrukciójára, környezetének rendezésére, valamint a szomszédos területen új iskolaépület létrehozására. A kastély épületének rekonstrukciója keretében új tantermek kerülnek kialakításra, úgy hogy az alapoktatási tevékenységeken túl az épület részben alkalmas legyen egyéb rendezvények, képzések, bemutatók, stb. megrendezésére, a gyakorlati képzőhely számára is. Utóbbi funkciók erősítése szükséges tekintettel arra, hogy a KMR fejlett kistérségei esetében alapszintű oktatási tevékenységet végző intézmény kialakítására EU-s támogatás nem vehető igénybe.

A fejlesztési beavatkozás keretében sor kerül új iskolaépület építésére is a Szily-kastély melletti önkormányzati tulajdonú területen. Az új épület két ütemben 8-8 tanterem építésével valósulhat meg. A kastély rekonstrukciója, környezetének rendezése és az új épület építésének költsége összesen kb. 2,5 mrd Ft.

Vörös Pince és környezetének turisztikai és közösségi célú hasznosítása

A Vörös Pince több száz éves múltra visszatekintő ingatlan, amelynek kulturális és közösségi célú hasznosítása valósul meg az épület és környezetének rendezése által.

Beruházási prioritás: VEKOP 4. Turisztikai és természetvédelmi fejlesztések

Indikatív összes költség: 100 mFt.

A fejlesztési beavatkozás típusa: akcióterületi tematikus

Előkészítettség: Településfejlesztési Koncepció

Nyomon követés és teljesülés mérésének lehetséges indikátora: A természeti és kulturális örökségnek, ill. látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése.

Biai Római Katolikus parókia funkcióbővítése

A Parókia épületének külső és belső felújítása az elmúlt években megvalósult. A következő években az ingatlan funkcióbővítésére kerül sor. A jelentős kiterjedésű telek alkalmas arra, hogy rajta gyermektáboroztatás és más közösségi funkciók kilakátása valósuljon meg.

Beruházási prioritás: VEKOP 4. Turisztikai és természetvédelmi fejlesztések

Indikatív összes költség: 50 mFt.

A fejlesztési beavatkozás típusa: akcióterületi tematikus

Előkészítettség: Településfejlesztési Koncepció

Nyomon követés és teljesülés mérésének lehetséges indikátora: A természeti és kulturális örökségnek, ill. látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése.

III. KÖZPONTI LAKÓTERÜLET fejlesztési beavatkozásai

Szabadság út „korzósítása”

A város főutcája az Ország út - Szabadság út, amely összeköti a korábbi két önálló településrészt, egyben a település két központját, a Városközpontot (Torbágy) és a Bialkőközpontot. A település identitásának és „összeforrasztásának” erősítése céljából a következő időszakban megvalósul a Szabadság út humanizálása, gyalogosbarát, forgalom-csillapított útszakasz kialakításával, a gyalogos felületek növelésével, a parkolási lehetőségek kialakításával kerékpárút nyomvonal kiépítése és a parkolási helyzet rendezése mellett. A „főutcásítás” keretében vállalkozási tevékenység, kisléptékű fejlesztés számára alkalmas ingatlanok kialakítása valósul meg.

Beruházási prioritás: VEKOP 6. Települési környezet- és közszolgáltatás-fejlesztés

Indikatív összes költség: 400 mFt.

A fejlesztési beavatkozás típusa: hálózatos

Előkészítettség: Településfejlesztési Koncepció

Nyomon követés és teljesülés mérésének lehetséges indikátora: A támogatás eredményeként megújított közterület nagysága (m²)

IV. VÁROSKÖZPONT – TORBÁGY fejlesztési beavatkozásai

Akcióterületi fejlesztési beavatkozás: (Városközpont integrált funkcióbővítő városrehabilitációs programja II.)

Önkormányzati közintézményi tömb létrehozása

Könyvtár, Galéria, ifjúsági klubok helyiségigényének biztosítása és további közfunkciók létrehozása volt vasúti épületekben, illetve azok bővítésével. Költség: 2.500.000.000,- Ft.

Vásártér létrehozása

Jelenleg szombatoként délelőtt kerül sor termelői helyi piacra a Faluház parkolójában. A piacon Biatorbágyi és környékbeli őstermelők és kistermelők minőségi termékeit vásárolhatják meg az idelátogatók. A piac nagyon népszerű a lakosság körében ezért a parkoló ideiglenes hasznosítása helyett javasolt állandó piacozásra és vásárok megrendezésére alkalmas vásártér kialakítása. Becsült költség: 300 millió Ft.

Kisvállalkozás fejlesztés

A városrész északnyugati részén, a Biatorbágy vasútállomás környezetében fekvő terület kiváló helyszín a kisvállalkozás fejlesztés számára. A tervezett intermodális csomópont megvalósítása, a területre tervezett P+R parkoló a területet még inkább felértékeli. A terület megközelítése a település jelenleg már kiépült fő- és gyűjtőúthálózatán lehetséges. A területen „Vállalkozás Háza/Vállalkozásfejlesztési Központ” építése valósulhat meg. Az épület elsődlegesen olyan emelt- és alapszintű irodákat biztosít vállalkozások, vállalkozók számára, amelyek minőségi üzleti környezetet nyújtanak. Az alapszintű irodák 20-40 m²-esek, irodabútorokkal felszereltek, közös teakonyhát és mosdót használhatnak a dolgozók. Az emeltszintű irodák még komfortosabb munkakörnyezetet biztosítanak, irodabútorokkal felszerelve, saját mosdóval, terasszal és nagyméretű beépített szekrénnel. Az inkubáció kiterjed tárgyalóterem bérbeadására is. A tárgyaló nem csak a Házban dolgozó cégek számára érhető el. Az irodák mellett kisebb üzletek/műhelyek is bérbe adhatók. A 25 - 100 m²-es, galériával bővített helyiségek külön mérőórákkal felszereltek, és az üzletekhez/műhelyekhez tartozó épületrészben öltözővel és mosdóval rendelkeznek.

Az irodák, üzletek/műhelyek mellett az épület külön termet biztosít a közösségi irodatér számára coworking tevékenység végzéséhez munkaállások bérbeadása által. Az épület rendezvényteremmel is rendelkezik konferenciák, workshopok számára. A rendezvényteremben kerülnek megrendezésre azok a tájékoztató, képző programok is, amelyek további támogatást nyújtanak a vállalkozói tevékenységek számára.

Beruházási prioritás: VEKOP 1. Vállalkozások versenyképességének javítása / 1.2 Vállalkozások növekedési potenciáljának erősödése Pest megyében és 1.3. Vállalkozások külpiaci jelenlétének és az ezt támogató együttműködésekben való részvételének erősödése

Támogatott intézkedés: 1/c) Az üzleti infrastruktúra fejlesztésének támogatása Pest megyében. 1/ e) Vállalkozások együttműködésének támogatása

Indikatív összes költség: együttes becsült költsége kb. 3,5 mrd Ft.

A fejlesztési beavatkozás típusa: akcióterületi.

Előkészítettség: Településfejlesztési Konceptió.

Nyomon követés és teljesülés mérésének lehetséges indikátora: Támogatásban részesülő vállalkozások száma, Támogatásban részesülő vállalkozások száma.

V. FÜZES – IHAROS fejlesztési beavatkozásai

Iharos Ökoturisztikai Központ

Az Iharos Ökoturisztikai Központ projekt annak a hosszú távú, komplex sport-szabadidő-, és kulturális völgy programnak az eleme (Biatorbágy Természeti Élményparkja), amely a 2009. évi turisztikai stratégiában szerepel, és kiterjed a Kutya-hegy – Madárszirt – Nyakaskő és környékére, valamint az egykori községi legelő területére is.

1. Lovas turizmus. A Zsámbéki-medencei településeken elérhető lovas turisztikai szolgáltatási körbe Biatorbágy jól illeszthető – a lovastúrák pihenőhelyeként. A hozzávetőleg hét hektáros területnagyság és a terepviszonyok fedeles lovarda vagy kültéri pályák kialakítására csak korlátozott lehetőségeket kínál, ugyanakkor alkalmas terepet nyújt a bértartást szolgáló istálló telepítésére, valamint lovastúrák pihenő-helyeként kereskedelmi (élelmiszerbolt, lovas felszerelés bolt, étterem) és szálláshely szolgáltató (motel, panzió, apartmanház) funkciók biztosítására. Jól szolgálhatja az általános iskolában bevezetni kívánt lovasoktatás, illetve a terápiás lovagoltatás céljait.

2. Kerékpáros turizmus. A Budapest-Balaton kerékpárút Budapestről kivezető első szakaszának nyomvonala a tárgyban készült döntéselőkészítő tanulmány szerint Biatorbágy érintésével kerül kialakításra. Bár a településen belül több nyomvonalvariáció is felmerült, a bevezető szakasz a közigazgatási határtól a vasúti nyomvonal déli oldalán haladva, a Csodaszarvas utcán át vezetve jut el a viaduktig. A fejlesztési terület bekapcsolására a viaduktig terjedő bevezető szakaszon két lecsatlakozási pont kínálkozik.

Az egyik a régi vasúti nyomvonalon kialakítani tervezett vegyes használatú útról balra lekanyarodva a Nap-hegy északkeleti rétegvonala mentén vezetheti be a forgalmat a völgy középső traktusába. A másik a viadukt alatt balra lekanyarodva a Forrás, majd az Iharosi úton keresztül, a futballpálya mellett elhaladva délről tárhatja fel a völgyet.

A völgyet látogató kerékpáros turistákat elsősorban kereskedelmi (élelmiszerbolt, étterem, kerékpárszerviz) és szálláshely szolgáltató (motel, panzió, apartmanház) funkciókkal javasolt kiszolgálni. Ezen kívül felmerülhet még a pihenést és testedzést szolgáló építmények biztosítása, úgymint pihenőpark, erdei tornapálya, játszótér, tűzrakóhely, valamint az alapvető szociális igényeket biztosító nyilvános wc, mosdó.

3. Kirándulás, természetjárás. Az Iharos-völgy meglévő sportlétesítményeivel, séta- és túraútvonalaiival a helyi lakosok kedvelt pihenő-, sport- és kirándulóhelye. A völgyet övező hegy- és dombvidék változatossága tájéztétikai szempontból igen értékes mind kilátás, mind rálátás vonatkozásában. Fenti értékei különösen alkalmassá teszik rövidebb-hosszabb kirándulások és túrák kiindulópontjaként történő kialakításra. A szóba jöhető kiránduló útvonalak célpontja lehet a Forrás-völgy, a Keserű-kút és Szent Vendel kápolna, a Szarvas-hegyen és Öreg-hegyen át a Madárszirt, a Százlépcső és a Nyakaskő, a Bolha-hegyi hasadékbarlang, a Pecató.

A javasolt kiránduló utakon belül – már csak a környezet- és természetkultúra fejlesztésének okán is – tanösvények alakíthatók ki áttekintést nyújtó térképekkel, a növény- és állatvilág valamint a földtani értékek információs táblákon történő bemutatásával. Az előbbi célpontok és túraútvonalak még vonzóbbá tétele érdekében a Forrás-völgyben javasolt egy praktikus és esztétikus forrásfoglalás kútházzal, esetleg ivócsarnokkal történő kiépítése, a kilátópontok hangsúlyozására kilátótornyok, a pihenőhelyeken padok és esőbeálló létesítése.

4. Gyermektáboroztatás. A völgy északnyugati részén elhelyezkedő, jelenleg gyermektáboroztatást és turistacsoportok elszállásolását biztosító ingatlanrész a jövőben is

szolgálhatja ezt a funkciót, bár felmerül az épületek teljes bontás utáni, az egész éves hasznosíthatóságot biztosító apartmanházként történő újraépítése. Egy ilyen jellegű beruházás után az épület illetve a hozzá tartozó ingatlanrész tökéletesen alkalmas mind a legkülönbözőbb tematikájú (nyelvi, kézműves, madarász, természetjáró, lovas, hagyományőrző, stb.) táborok rendezésére, mind pedig családi, baráti, céges közösségek fogadására.

5. Városi rendezvények fogadása. A fejleszteni kívánt terület ideális helyszínül kínálkozik a futballtornát, népművészeti és kézműves vásárt, mesterség bemutatót, lovas és hagyományőrző programokat felvonultató Majális rendezvényeinek fogadására, ugyanakkor jó otthona lehet a már hagyománnyá vált Ördöglovas-nap és Kocsiünnep lovas programjainak is. Ezen rendezvények lebonyolítása kapcsán a látogatók gépjárműveinek elhelyezéséről, valamint a szociális igények (mosdó, wc) kielégítéséről kell gondoskodni.

6. Kalandpark. A domborzati viszonyok és a természeti környezet adottságai alkalmassá teszik a területet egy kalandpark kiépítésére. A gyermek és felnőtt kötélpályák a Közép-hegy északkeleti lejtőjén alakíthatók ki, míg a völgybelsőben lovaglás, íjászat, mászófal, trambulin, játszótér és játszóház telepíthető. A projekt keretében megvalósuló létesítmények:

1. Kereskedelem, vendéglátás

Élelmiszer- és vegyesbolt
 Lovas felszerelés bolt
 Kerékpár szerviz
 Étterem

2. Szálláshely szolgáltatás

Apartmentház
 Panzió
 Motel

3. Sport-, állattartó- és kiszolgáló épületek

Fedeles futószárazó
 Lóistálló
 Takarmánytároló

4. Egyéb épületek, építmények

Közműépítmények	Játszótér
Parkolók	Esőbeálló
Kalandpark építményei	Tűzrakóhely
Forrásház	Információs táblák
Kilátó	
Nyilvános illemhely	
Erdei tornapálya	

Beruházási prioritás: VEKOP 4. Turisztikai és természetvédelmi fejlesztések / 4.1. Turisztikai költés növelése a kulturális és természeti örökségi helyszíneken.

Támogatott intézkedés: a) Kulturális és természeti örökségi helyszínek turisztikai hasznosítása.

Indikatív összes költség: 2,5 mrd. Ft.

Nyomon követés és teljesülés mérésének lehetséges indikátora: A természeti és kulturális örökségnek, ill. látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése.

Sport infrastruktúra-fejlesztés

Az Iharosi Sporttelep fejlesztése keretében ifjúsági stadion és jégpálya építése valósul meg. A városrészt érinti az a kerékpárhálózat fejlesztés, amelynek keretében az egyes sporttelepek összekötése összefüggő „sportos” infrastruktúra által valósul meg kerékpár-, séta- és futópálya program keretében.

Beruházási prioritás: TAO

Támogatott intézkedés: sportlétesítmények fejlesztése

Indikatív összes költség: 1 mrd. Ft.

Nyomon követés és teljesülés mérésének lehetséges indikátora: A sportlétesítményeket igénybe vevők száma évente (fő).

VI. IPARI, LOGISZTIKAI, KERESKEDELEMI NEGYED fejlesztési beavatkozásai

Ipari parkok szolgáltatás fejlesztése, bővítése az innovatív tevékenységet végző, elsősorban kis- és középvállalkozások irányába. Illeszkedés: PmTFK Ipari-, logisztikai-, szolgáltató területek kialakítása és fejlesztése [GD2.g]

„Vállalkozás Háza/Vállalkozásfejlesztési Központ” építése:

Az épület elsődlegesen olyan emelt- és alapszintű irodákat biztosít vállalkozások, vállalkozók számára, amelyek minőségi üzleti környezetet nyújtanak. Az alapszintű irodák 20-40 m²-esek, irodabútorokkal felszereltek, közös teakonyhát és mosdót használhatnak a dolgozók. Az emeltszintű irodák még komfortosabb munkakörnyezetet biztosítanak, irodabútorokkal felszerelve, saját mosdóval, terasszal és nagyméretű beépített szekrénnel. Az inkubáció kiterjed tárgyalóterem bérbeadására is. A tárgyaló nem csak a Házban dolgozó cégek számára érhető el. Az irodák mellett kisebb műhelyek is kiadók. A 75 - 150 m²-es, galériával bővített helyiségek külön mérőórákkal felszereltek, és a műhelyhez tartozó épületrészben öltözővel és mosdóval rendelkeznek. Az irodák, műhelyek mellett az épület külön termet biztosít a közösségi irodatér számára coworking tevékenység végzéséhez munkaállások bérbeadása által. Az épület rendezvényteremmel is rendelkezik konferenciák, workshopok számára. A rendezvényteremben kerülnek megrendezésre a tájékoztató, képző programok is, amelyek

további támogatást nyújtanak a vállalkozói tevékenységek számára. (Megjegyzés: Ez lehet az Ipari Parkban a nagyobbakkal, és megosztva a városban a kisebbekkel.)

Multifunkcionális Csarnok építése:

A fejlesztési tevékenység min. 1.000 nm csarnoképület építését foglalja magában, amelynek használata sokoldalú lehet. A csarnoképület flexibilisen felosztható több egységre, alkalmas raktározási feladatokra, gyártási tevékenységekre, kialakítható benne bemutatóterem, alkalmas oktatási, képzési tevékenységekre, rendezvényekre egyaránt.

Beruházási prioritás: VEKOP 1. Vállalkozások versenyképességének javítása / 1.2 Vállalkozások növekedési potenciáljának erősödése Pest megyében és 1.3. Vállalkozások külpiaci jelenlétének és az ezt támogató együttműködésekben való részvételének erősödése

Támogatott intézkedés: 1/c) Az üzleti infrastruktúra fejlesztésének támogatása Pest megyében. 1/ e) Vállalkozások együttműködésének támogatása.

Indikatív összes költség: együttes becsült költsége kb. 2,0 mrd Ft.

A fejlesztési beavatkozás típusa: akcióterületi **hálózatos**.

Előkészítettség: Településfejlesztési Konceptió.

Nyomon követés és teljesülés mérésének lehetséges indikátora: Támogatásban részesülő vállalkozások száma, Támogatásban részesülő vállalkozások száma.

KÜLTERÜLETEK TEMATIKUS ÉS HÁLÓZATOS PROJEKTEI

Kerékpárút-hálózat fejlesztés

A Biatorbágyot átszelő Budapest-Balaton kerékpárút nyomvonala „A” hálózati besorolásba esik (országos jelentőségű kerékpárút), paraméterei is ennek megfelelően építendőek ki. A nyomvonalon haladna az EuroVelo nemzetközi kerékpáros hálózat egy szakasza, amelynek kiemelt szolgáltatást kell biztosítani a hálózaton belül. Az e-UT 03.04.11 „Kerékpárforgalmi létesítmények tervezése” című Útügyi Műszaki Előírásban foglaltak szerint az országos jelentőségű kerékpárút a 8101. j. összekötő út mentén csak elválasztott nyomvonallal építhető ki. Kétirányú kerékpárútként minimális szélessége 2,50 m, közös gyalog- és kerékpárútként minimális szélessége 4,25 m kell legyen. Helyi jelentőségű, $v < 20$ km/h tervezési sebességnél a kétirányú kerékpárút szélessége: minimum 2 m.

A kerékpáros nyomvonal végigvezetése két nyomvonalon valósulhat meg, tekintettel arra, hogy az országos és a helyi jelentőségű kerékpárút lehetőség szerint külön nyomvonalon vezetendő, mivel a két különböző nyomvonal két eltérő kerékpáros csoport igényeit szolgálja:

- 8101. j. összekötő út mentén (Ország út – Szabadság út nyomvonal), vagy
- Füzes patak melletti sávban.

A főút (Ország út - Szabadság út) mellett a hivatásforgalom, a Füzes-patak mellett a helyi és turisztikai jelentőségű kerékpárút haladhat. A két nyomvonal külön ütemben is megépíthető.

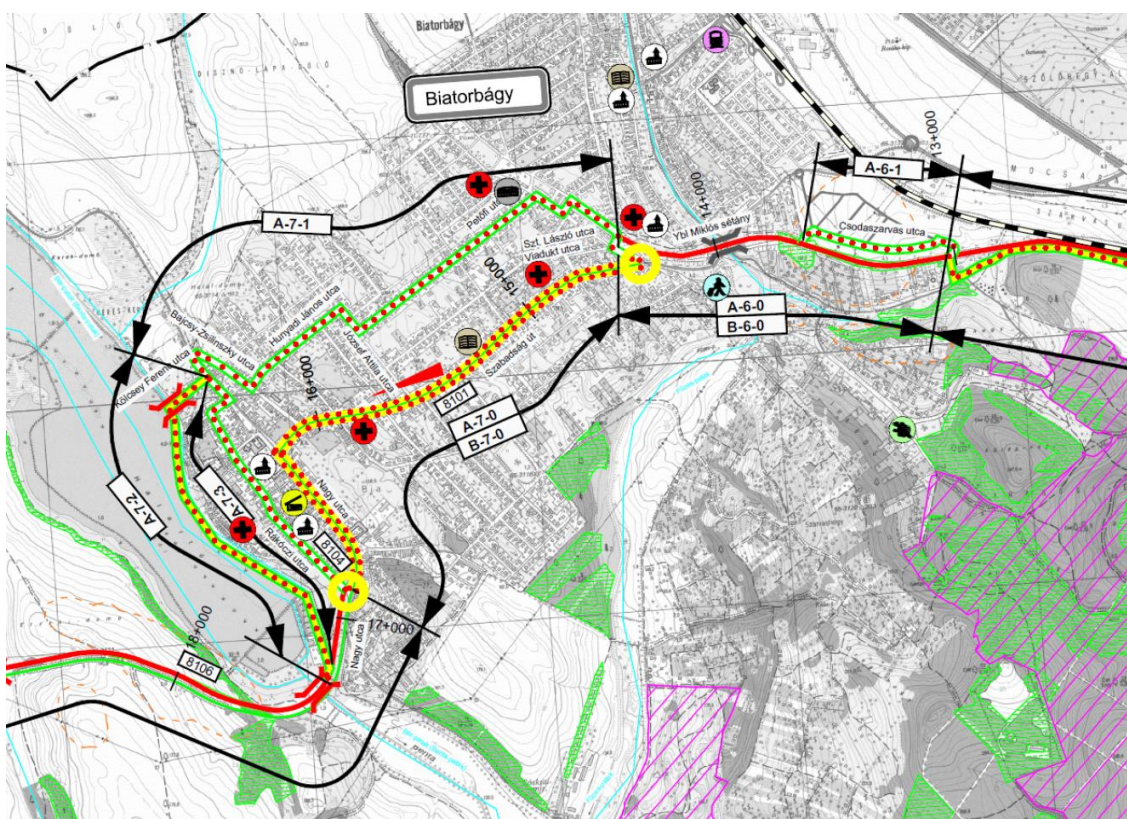
Beruházási prioritás: 5. Az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása / 5.3 Fenntartható multimodális mobilitás elősegítése.

Támogatott intézkedés: 5/c) Fenntartható közlekedésfejlesztés

Indikatív összes költség: 150 millió Ft

A fejlesztési beavatkozás típusa: hálózatos

Nyomon követés és teljesülés mérésének lehetséges indikátora: Kialakított kerékpárosbarát településrészek száma, Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma.

Tervezett kerékpárút nyomvonalak. Forrás: FŐMTERV, UTIBER

Északi közúti csomópont, 1.sz. főút (Páty település területe mellett)

Az 1.sz. főút és a 8101. j. bekötőút között haladó útszakasz a Páty határa mentén elhelyezkedő mezőgazdasági hasznosítású területek igénybevételével megvalósítható lenne, de a nyomvonal kitett, topográfiailag nehézkes terepviszonyok között haladna. Az elkerülő országos hálózati szempontokkal nem indokolható, főleg helyi érdekeket szolgálna. Forgalmi előrebecsléssel számítható a nyomvonalat várhatóan terhelő forgalom, de figyelembe kell venni, hogy a település belső forgalma továbbra is az összekötő út belterületi szakaszán haladna. A topográfiai viszonyok miatt az elkerülő út fajlagos költsége magas lenne.

ÖKO-lánc

A településhasználásban új szerkezeti elem az ún. „öko-lánc”, amely öko-hálózatot alkotva a Katalin-hegytől a Fűzes- és Benta-patakok mentén húzódik, bekapcsolva és összekötve az Iharos-völgyet, a Biai-tó környezetét. Az „öko-lánc” mintegy természeti keretet, egyben a lakott területek körbe ölelésével védelmet ad a városi élet számára. Az „öko-lánc” megtartása, gazdagítása a város eminens érdeke, a fenntarthatóság egyik biztosítéka. Az „öko-lánc” természetbarát használatának és fejlesztésének feltétele a gyalogos- és kerékpáros kapcsolatok kialakítása (az ábrán sárga nyilak jelzik).

A térségben természeti keretet a Benta- és a Fűzes-patakok völgyeinek, a Biai-tó menti természet közeli társulások hálózata, továbbá a Bolhahegy, valamint a Fűzes-patak völgye fölé magasodó sziklavonulatok az Öreghegy sziklaperemének, a Nyakaskő, a Madárszirt és a Százlépcső sziklák páratlanul szép látványa nyújtja. A patakvölgyek- és a Biai-tó országos jelentőségű ökológiai folyosó részei, a Bolhahegy és a sziklák helyi természetvédelmi védettség alatt állnak. Az Öreghegy sziklapereme és az alatta húzódó gyepes terület Natura 2000 terület védettségét is élvezzi.

Az „öko-lánc” menti területeken a természeti adottságokkal harmóniában álló ökoturisztikai fejlesztéseknek van prioritása. Cél a terület oly módon történő fejlesztése, hogy a páratlan természeti értékek, és ezek tájban feltáruló látványa ne sérüljön. Épületek, építmények csak e céloknak alárendelten, a természeti környezet iránti alázattal helyezhetők el.

Beruházási prioritás: VEKOP 4. Turisztikai és természetvédelmi fejlesztések / A védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természetvédelmi helyzetének és állapotának javítása, hosszú távú megőrzésük feltételeinek megteremtése érdekében.

Támogatott intézkedés: b) A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok

c) A természetvédelmi helyzet javítását és a leromlott ökoszisztémák helyreállítását célzó élőhely-fejlesztés

d) A hazai Natura 2000 területek hálózat egységes szemléletben, a helyi közösségek bevonásával történő bemutatását szolgáló mintaprojektek

Indikatív összes költség: 500 mFt.

Nyomon követés és teljesülés mérésének lehetséges indikátora: A javuló természetvédelmi helyzetű közösségi jelentőségű élőhely-típusok aránya. A természetvédelmi helyzet javítása érdekében tett intézkedések által érintett élőhelyek kiterjedése

Erdei kisvasút program

A város tematikus turisztikai programja lehet a település és környezetének látnivalóinak felfűzésére szolgáló – a régi vasúti nyomvonal területén elhelyezhető – erdei kisvasút, mely a hotel mögül indulva, egészen a törökbálinti bevásárlóközpontig közlekedik. A kisvonatok

amellett, hogy segítik a helyi közlekedési nehézségeket, olyan egyedi, speciális kínálatbővítést jelentenek, ami önmagában is vonzerőt jelent, várhatóan pozitívan hat a várost felkereső vendégek számának alakulására. **Indikatív összes költség: 800 millió**

Szolár Park

Külső napelemek telepítése az önkormányzat tulajdonában, erre a célra alkalmas területen. Indikatív összes költség: 500 millió

Borvidék program

Indikatív összes költség: 250 millió

Katalin-hegy és Peca-tó infrastrukturális fejlesztése

Közművek és közterületek fejlesztése. Indikatív összes költség: 250 millió

Oktatási intézmények fejlesztése

Az oktatási intézmény-hálózat fejlesztésével kapcsolatban is szükséges megvalósítani az összeköttetést. A kisvállalkozás fejlesztési terület-változatok kiválasztásánál szempont volt a tájhasználati pozitívumok és a településszerkezeti előnyök érvényesítése, harmonizálása. A meglévő településközpontok határosak az „öko-lánc” elemeivel, így a kölcsönhatás adott.

TÓPARK

A stratégia készítésének időszakában éledt újjá a 2009-ben megakadt TÓPARK fejlesztés Biatorbágy külterületén. Az elmúlt évtizedben végbement társadalmi-gazdasági változások alapvetően felülírták a korábbi extenzív fejlesztési orientációt, amely a jelen településfejlesztési stratégiában (ITS) tovább erősítette a már a korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégiában (IVS) is lefektetett stratégiai célokat, amely *a település kompakt, harmonikus, minőségi fejlődését* irányozza elő.

A Tópark-Projekt esetében a beruházás jellege, volumene (mennyiségi fejlesztés, diszperz rendszer, lakófunkcióval történő bővítés, stb.) nem egyeztethető össze ezekkel a célokkal. A településfejlesztési stratégia alapján a beruházás esetében Biatorbágy elsősorban a helyi gazdaságfejlesztésben érdekelt, a jelenlegi területhasználati besorolásnak megfelelő módon. Nem cél elkülönült, szigetszerű, gazdasági zónába ágyazott lakóövezet létrehozása.

4.3. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Sorszám	Projekt / projektelemek megnevezése	Támogató OP	Becsült költség
1. NYUGATI LAKÓTERÜLET VÁROSRÉSZ			
Hálózatos projekt			
1.1	Iskola- és óvodaépítés a Nyugati lakóterületen	VEKOP, EFOP	2,200 millió
2. BIA KÖZPONT VÁROSRÉSZ ÉS AKCIÓTERÜLET			
Akcióterületi integrált projekt			
2.1	Bia Központ integrált humánerőforrás-, és helyi gazdaságfejlesztő város-rehabilitációja	VEKOP	6.100 millió
2.1.1	Közterület-rehabilitáció (hálózatos elem)	VEKOP	250 millió
2.1.2	Sándor-Metternich kastély rekonstrukciója és oktatási célú bővítése (hálózatos elem)	VEKOP, EFOP	2.500 millió
2.1.3	SZILY-kastély rekonstrukciója és oktatási célú bővítése (hálózatos elem)	VEKOP, EFOP	2.500 millió
2.1.4	Kisvállalkozás fejlesztés (hálózatos elem)	VEKOP, GINOP	1.000 millió
Akcióterületi tematikus projektek			
2.2	Vörös Pince és környezetének turisztikai és közösségi célú hasznosítása	VEKOP	100 millió
2.3	Biai Római Katolikus parókia funkcióbővítése	EFOP	50 millió
3. KÖZPONTI LAKÓTERÜLET VÁROSRÉSZ			
Hálózatos projekt			
3.1	Szabadság út „korzósítása”	VEKOP	400 millió
4. VÁROSKÖZPONT – TORBÁGY VÁROSRÉSZ ÉS AKCIÓTERÜLET			
Akcióterületi integrált projekt			
4.1	Városcsözpont integrált funkcióbővítő városrehabilitációs programja II.)	VEKOP	3.500 millió
4.1.1	Önkormányzati közintézményi tömb létrehozása (tematikus elem)	VEKOP, EFOP	2.500 millió
4.1.3	Vásártér létrehozása (tematikus elem)	VEKOP	300 millió
4.1.4	Kisvállalkozás fejlesztés (hálózatos elem)	VEKOP, GINOP	700 millió

5. FÜZES-IHAROS VÁROSRÉSZ			
Tematikus projektek			
5.1	Iharos Ökoturisztikai Központ	VEKOP	2.500 millió
5.2	Sport infrastruktúra-fejlesztés	Állami	1.000 millió
6. IPARI, LOGISZTIKAI, KERESKEDELEMI NEGYED			
Akcióterületi hálózatos projektek			
6.1	Üzleti környezet fejlesztése az Ipari Parkokban (Vállalkozásfejlesztési Központ, Multifunkcionális Csarnoképület)	GINOP	2.000 millió
7. KÜLTERÜLETEK PROJEKTEI			
Tematikus és hálózatos projektek			
7.1	Ökolánc kialakítása a Tó-part, Kutya-hegy, Iharos-völgy, Peca-tó, Katalin-hegy bevonásával	VEKOP	500 millió
7.2	Budapest-Balaton és az ökolánc elemei közötti külterületi kerékpárút szakaszok kiépítése	IKOP	150 millió
7.3	Szolár Park - Napenergia alapú villamos energiatermelés	KEHOP	500 millió
7.4	Északi közúti csomópont, 1. sz. főút (Páty település területe mellett)	IKOP	450 millió
7.5	Peca-tó és Katalin-hegy infrastrukturális fejlesztése	IKOP	250 millió
7.6	Erdei kisvasút program	IKOP, VEKOP	800 millió
7.7	Borvidék program	GINOP	250 millió

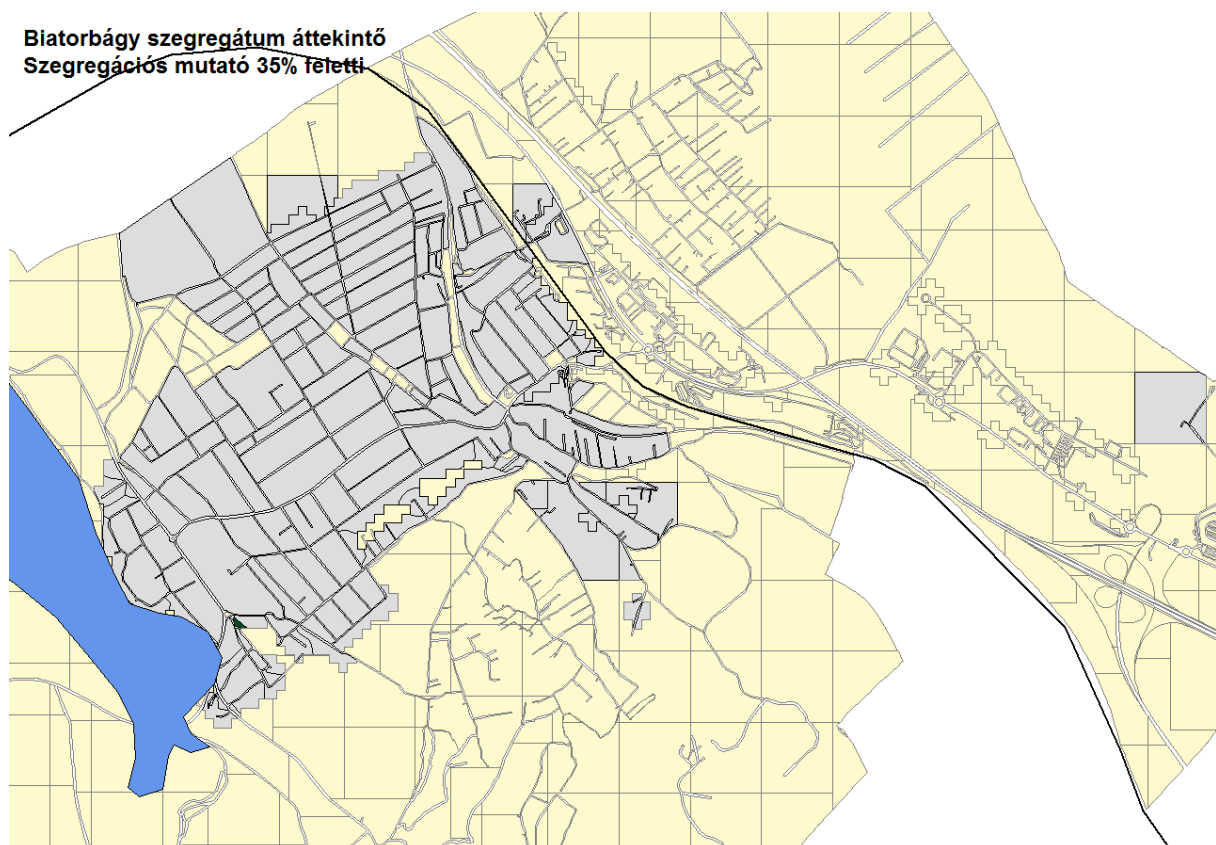
5. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

5.1. A város szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

A 2011-es Népszámlálás adatai alapján a Központi Statisztikai Hivatal elvégezte a szegregációs vizsgálatot, amely azt célozta, hogy meghatározza a településen található szegregátumokat, illetve a szegregációval veszélyeztetett területeket. A lehatárolás a 314/2012-es Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történt.

A 314/2012-es Kormányrendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja a Biatorbágyra vonatkozó határértéket.

A KSH elkészítette azt az áttekintő kartogramot, amely jelzi, hogy a településen belül mely területek felelnek meg a szegregátum és a szegregációval veszélyeztetett terület kritériumának. Az alábbi térkép jelöli azokat a területeket, ahol a szegregációs mutató 35%, illetve a fölötti értéket vesz fel. Ez a térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 30-34%, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak.

A térkép a település belterületén található szegregátumokat jeleníti meg. A külterületen található szegregátumokat a KSH térképen nem tudja ábrázolni. A térkép egy szegregátumot jelöl a Bia Központ városrészben a Kálvin térnél a Sándor utca és Csokonai utca közötti tömbben, azonban ez a terület nem tekinthető valódi szegregátumnak, mert a magánháztartásokban élők száma nem haladja meg az 50 főt.

A térképek megjelenítenek olyan területeket is, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de alacsony népességszámuk, vagy intézeti háztartásban élők (pl.: kollégium, idősek otthona, hajléktalan szálló) miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak. A KSH adatai szerint a belterületen szegregáció által veszélyeztetett területek sem találhatóak.

5.2. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

Annak ellenére, hogy a KSH által meghatározottak szerint Biatorbágy területen szegregátum, illetve szegregációval veszélyeztetett terület sincs, a városrészi szintű helyzetelemzés bemutatta, hogy a településen belül rendkívüli mértékű társadalmi-gazdasági különbségek vannak az egyes városrészek között. Az ILK területének és egyes külterületek adatai alapján megállapítható, hogy vannak a városban szegregációra hajlamos területek, és nem hagyható figyelmen kívül a Nyugati Lakóterület „pozitív” szegregáltsága, zártsága sem, amely szintén egyfajta integrációs beavatkozást igényel.

A fejlesztési beavatkozásoknak a városon belüli kiegyenlítést szükséges céloznia, amely kritériumnak a tervezett beavatkozások megfelelnek. A fejlesztések két területe a városközpont, alközpont és egyes külső városrészek szolgáltatásbővítése, vállalkozásfejlesztése, amely a helyi gazdaság megerősítését, munkahelyteremtést, turisztikai fejlesztéseket takar, amelyek a helyi társadalom széles rétegeit érinti, és az egyes városrészekben végrehajtandó beavatkozások más városrészek lakossága számára is pozitív hatást fejtenek ki.

A fejlesztések másik területe, amely szintén a kiegyensúlyozás irányába hat, a hálózatos projektek közül az oktatási intézmények fejlesztése, és a külterületek komplex fejlesztése.

A helyi antiszegregációs törekvések és intézkedések az elmúlt években az alábbi dokumentumokban lettek rögzítve Biatorbágyon:

- Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv;
- Biatorbágy Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEPI);
- Iskolában: IPR.

A 2009. évi IVS-nek nem volt része az Anti-szegregációs Terv, tekintettel arra, hogy a 2001. évi KSH adatok alapján sem volt meghatározható szegregátum, illetve szegregációval veszélyeztetett terület a városban.

5.3. A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések

Biatorbágy Város Önkormányzata elkötelezett a szegregáció megelőzése, a településen belül az eltérő jellegű városrészek közötti integráció erősítése mellett. Az ITS a 2015-2020 közötti időszakban arra törekszik, hogy a tervezési időszak fejlesztései kifejezetten hozzájáruljanak a külterületek felzárkóztatásához, és a településen belül erős helyi közösségek kialakításához, és továbbra is megelőzzék a szegregációs folyamatok kialakulását.

Az ITS-el összhangban a településen zajló fejlesztési beavatkozások kidolgozása és megvalósítása folyamán az önkormányzat hosszú távú, stratégiai gondolkodása érvényesül, amelynek pillérei a széles körű partnerség köré épülő közösségorientált szemlélet, fenntarthatósági szempontok szem előtt tartása, és a helyi gazdaság megerősítése, a több lábbon való állás feltételeinek megteremtése. Ezek a tényezők a szegregáltság megelőzése, a közösség erősítésének irányába hatnak.

Az ITS-ben megfogalmazott akcióterületi, tematikus és hálózati programok egy komplex anti-szegregációs intézkedéscsomag elemeinek tekinthetők. A fejlesztési beavatkozások nem csupán a város egy-egy pontján koncentrálódnak, a társadalmi kiegyensúlyozottság mellett az önkormányzat területileg is kiegyensúlyozott fejlesztési tevékenység megvalósítására törekszik.

Az ITS több olyan integrált, komplex programot tartalmaz, amely kifejezetten a szegregációra hajlamos városrészek felzárkóztatását célozzák (pl.: külterületek egy része). Emellett folytatódnak a város kulcsprojektjeinek tekinthető fejlesztések (belváros megújítása, Ipari Park fejlesztése), amelyek a teljes település fejlődését szolgálják, a beavatkozások pozitív hatást gyakorolnak már városrészben élőkre egyaránt.

A beavatkozások nem tartalmazzak olyan nagy volumenű, elsősorban lakóterületeket érintő fejlesztést, amely közvetlen mobilizációs hatást válthatna ki és külön intézkedési tervet kellene kidolgozni az önkormányzatnak az ott élők megfelelő elhelyezésére vonatkozóan. Az önkormányzat eddig is és a jövőben is élni kíván a vagyonszerzés lehetőségével, amelynek keretében lakóingatlanokat vásárol településfejlesztési céljai megvalósítása érdekében.

A leszakadást olyan külső társadalmi-gazdasági folyamatok erősíthetik, melyek esetében a kerület mozgásterülete korlátozott lehet. Ilyen például a gazdasági válság, mely a hátrányos helyzetben élőket érintette a legerősebben. Különösen nehéz helyzetbe kerültek a szegregált környezetben élők, akik alacsony iskolai végzettségük miatt egyre nehezebben találnak munkát. Ezt a helyzetet a kerület célzott munkaerő-piaci beavatkozásokkal oldhatja.

A válsághoz köthető, az utóbbi időben növekvő forráshiány jelentős mértékben az oktatást, a szociális és egészségügyi ellátást érintette. Ezek azok a területek, melyeken meghozott intézkedéseknek igen jelentős szerepe lehetne a szegregáció mérséklésében. Mindezek miatt az önkormányzatnak lehetőségein belül igyekeznie kell a feladatok elvégzéséhez szükséges külső (pl. pályázati források) felderítésére és becsatornázására.

5.4. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

A város egyes területeire (városon kívüli részekre, más települések felül a városba) irányuló migráció átalakíthatja a térbeni-társadalmi szerkezetet. Az önkormányzat tudatos várospolitikával, a fejlesztések megtervezésével, hatásainak térbeli elemzésével ellene hathat a meglévő szegregátumok területi növekedésének, új szegregációval veszélyeztetett területek kialakulásának.

A településen a szegregációra való hajlam kétirányú. A negatív szegregációt okozó folyamatok érintik egyrészt egyes külterületeket, amelyek komplex fejlesztését tervezi az Önkormányzat, ezzel meggátolhatja a jövőben szegregációval érintett területek kialakulását. A pozitív irányú szegregáció erősödése az új ingatlanfejlesztésekkel érintett városrészek kialakulásával történhet, azonban az Önkormányzat a Nyugati Lakóterülethez hasonló volumenű fejlesztést, és a Nyugati Lakóterület további növekedését korlátozhatja. Az ingatlanpiac pozitív változása esetén a lakóterületi fejlesztéseket a város más pontjai felé tereli.

A városrészek fizikai állapotának változása, egyes területek hirtelen romlása fokozhatja a szegregációval veszélyeztetett területek kialakulását. Ennek elkerülésére az önkormányzat szükség esetén kisebb beavatkozásokkal vagy azok elősegítésével akadályozhatja meg a helyzet további romlását. Spontán folyamat eredményeként megjelenhetnek szolgáltatáshiányos, lecsúszó településrészek. Ha ennek fennáll az veszélye, akkor az önkormányzatnak át kell gondolnia, hogy mely helyben elérhető közszolgáltatásokra van igény a lakosság körében, illetve hogy esetlegesen milyen támogatásokkal tudja helyben tartani a vállalkozásokat.

5.5. Az anti-szegregációs program megvalósításának nyomon követése – monitoring

Tekintettel arra, hogy Biatorbágyon sem szegregátum, sem szegregációval veszélyeztetett terület nem található, a fejezet kidolgozása az ITS-nek nem feladata.

6. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

6.1. Külső összefüggések

Az alábbi fejezetben bemutatásra kerül a stratégia illeszkedése a településrendezési eszközökhöz, továbbá az ágazati stratégiákkal, az önkormányzat gazdasági programjával, a települési környezetvédelmi programmal és más környezetvédelmi tervekkel, a területfejlesztési tervdokumentumokkal, védettségekkel való összhang.

1. EU2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió tízéves időszakra szóló növekedési programja, amely a közösségi szakpolitikát és költségvetést, valamint a tagállamok kapcsolódó eszközeit az intelligens, fenntartható és befogadó gazdasági növekedésnek veti alá.

Az Európai Uniónak a jelenlegi évtized végéig teljesítenie szükséges az alábbi öt célt:

1. Foglalkoztatás

- Biztosítani kell, hogy a 20-64 évesek foglalkoztatottsági aránya elérje a 75%-ot.

2. K+F

- Az Európai Unió GDP-jének 3%-át a kutatásba és a fejlesztésbe kell fektetni.

3. Éghajlatvédelem és fenntartható energiagazdálkodás

- Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 20%-kal csökkenteni kell az 1990-es szinthez képest (vagy akár 30%-kal, ha adottak az ehhez szükséges feltételek).
- A megújuló energiaforrások arányát 20%-ra kell növelni.
- Az energiahatékonyságot 20%-kal kell javítani.

4. Oktatás

- A korai iskolaelhagyók arányát 10% alá kell csökkenteni.
- El kell érni, hogy a 30 és 34 év közötti uniós lakosok legalább 40%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezzen.

5. Küzdelem a szegénység és a társadalmi kirekesztés ellen

- Legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

A célok jellemzője, hogy áttekintést adjanak arról, hogy a kulcsfontosságú paraméterek tekintetében mit kell az Európai Unió egészének 2020-ig elérnie. A fenti főcélok kiindulópontul szolgálnak a nemzeti célok meghatározásához annak érdekében, hogy mindegyik tagállam lemérhesse, mekkora előrehaladást ért el az uniós célok teljesítése terén.

Fenti generális fejlesztési célokhoz Biatorbágy hozzájárulása elhanyagolhatónak tekinthető, ugyanakkor fenti célok az EU összes tagállamának középtávú fejlesztési irányait egyértelműen kijelölik, és a közösségi szinten kitűzött célok az egyes tagállamok, azon belül is az egyes települések helyi közösségeinek teljesítménye által érhetők el, ezért a helyi ITS megalkotásakor mindenképpen szem előtt kell tartani.

A célok közös jellemzője, hogy egymással összefüggnek és egymást erősítik. Az oktatás tökéletesítése elősegíti, hogy javuljon a foglalkoztathatóság és csökkenjen a szegénység. A gazdasági életben végzett kutatási-fejlesztési és innovációs tevékenységek megsokszorozódása és a forrásfelhasználás hatékonyságának javítása révén Európa versenyképesebbé válik, és új munkahelyek jönnek létre. A környezetkímélő technológiákba történő beruházás hozzájárul az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez, egyúttal pedig új üzleti és foglalkoztatási lehetőségeket teremt.

Annak érdekében, hogy az EU2020 Stratégia a leghatékonyabban és legnagyobb valószínűséggel megvalósuljon, minden szereplőnek (pl.: önkormányzat, vállalkozás, intézmény) a saját képességei és adottságai szerint kell hozzájárulnia. Biatorbágy adottságai és képességei jó alapot szolgálnak a fenti célok elérése tekintetében:

- Jól működő, vonzó ipari park,
- A város foglalkoztatottsági helyzete a térségi átlagnál kedvezőbb, alacsony a munkanélküliség,
- A megújuló energia hasznosítása terén előrehaladó és nyitott a város vezetése,
- Erős civil társadalom jellemzi a települést, elmélyülő társadalmi kirekesztés nem terheli a várost, és határozott elköteleződés van amellett, hogy ez így is maradjon,
- A zöldipar számára kiváló adottságokkal rendelkezik a település.

A település továbbfejlődése szempontjából az ITS által meghatározott kulcsterületek azok, amelyek tekintetében Biatorbágy elmarad a kívánt szinttől (oktatás, kutatás-fejlesztés, innováció, zöldipar, megújuló energia), és ezek mind az EU2020 célterületei között szerepelnek, ezért Biatorbágy stratégiai fejlesztési irányai szervesen illeszthetők az EU2020 Stratégiához.

Az Európai Unió a fenntartható, az intelligens, és a befogadó növekedés érdekében az alábbi tematikus célkitűzéseket fogalmazta meg:

- A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése.
- Információs és kommunikációs technológiák (IKT) hozzá-férésének, használatának és minőségének javítása (Széles sávra vonatkozó cél).
- Kis- és közép-vállalkozások (kkv-k) versenyképességének növelése.
- Az alacsony szén- dioxid- kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban.
- Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázat-megelőzés és kockázatkezelés előmozdítása.

- A környezet megóvása és védelme és a források hatékony felhasználásának elősegítése.
- A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése.
- A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a megkülönböztetés minden formája elleni fellépés.
- Az oktatásba, a képzésbe és szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében.

Mindezen túl az ITS elkészítése során különös figyelmet érdemes fordítani azon beruházási prioritások által támogatható fejlesztési beavatkozásoknak a stratégiába történő beépítésére, amelyeket az Európai Unió a 2014-2020-as tervezési időszakában kifejezetten a városokat érintő kihívások kezelésére ajánl.¹

Ezek a beruházási prioritások az alábbiak:

- 4.d) Az energiahatékonyság és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban.
- 4.e) Alacsony szén-dioxid-kibocsátásával járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását.
- 6.b) A vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése a környezetvédelmi vívmányok követelményeinek teljesítése érdekében.
- 6.c) A kulturális örökség védelme, elősegítése és fejlesztése.
- 6.d) A biológiai sokféleség védelme, talajvédelem és az ökoszisztéma – szolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA 2000 és a zöld infrastruktúrákat is.
- 7.c) Környezetbarát (többek között alacsony zajkibocsátású) és alacsony szén-dioxid kibocsátású közlekedési rendszerek, többek között belvízi és tengeri hajózási útvonalak, kikötők, multimodális összeköttetések és repülőtéri infrastruktúrák kifejlesztése és korszerűsítése, a fenntartható regionális és helyi mobilitás előmozdítása érdekében.
- 9.b) A városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása.

¹ A figyelembe ajánlott beruházási prioritások forrása „Az Európai Unió Hivatalos Lapja” 2013.12.20-i száma: „Az Európai Parlament és a Tanács 1301/2013/EU Rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről” c. rendelet „I. FEJEZET Általános rendelkezések, 5. cikk: Beruházási prioritások”.

9.d) Aktív befogadás.

10.a) Oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével.

A stratégia kialakításakor, és a kapcsolódó fejlesztési beavatkozások belső logikájának tervezésekor mindezen előzményeket és körülményeket figyelembe vesszük, a város által előzetesen meghatározott beruházási prioritások körét a felmerülő igényeknek megfelelően kiegészítjük, pontosítjuk.

A beruházási prioritások az ITS finanszírozási kereteit alapvetően meghatározó EU alapok által támogatható tevékenységeket határozzák meg, így elkerülhetetlen a támogatásból megvalósítani szándékozott fejlesztési beavatkozások ezekhez való illeszkedése. Figyelembe véve azt is, hogy a város számára elérhető források igen jelentős részét nyújtják majd ezen alapok az ITS megvalósításának időszakában, az ITS középtávú városi céljainak döntő többsége egyértelműen megvalósítható kell, hogy legyen az alapok beruházási prioritásain keresztül.

2. Nemzeti Fejlesztés 2020

Magyarország fejlesztéspolitikájának a következő 7 évre vonatkozó irányait a „Nemzeti Fejlesztés 2020” elnevezésű fejlesztési dokumentum határozza meg. Ennek alapján országos szinten az alábbi négy fő stratégiai célkitűzés nevesített:

- Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés.
- Egészséges és megújuló társadalom.
- Természeti erőforrásaink fenntartható használata, az értékek megőrzése.
- Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet kialakítása.

3. Pest megye Területfejlesztési Koncepciója

Az alábbiakban összefoglaljuk a megye területfejlesztési koncepciójában Biatorbágy vonatkozásában releváns fejlesztési prioritásokat és intézkedéseket.

Pest megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása – [I. Prioritás]

Vállalkozások versenyképességének javítása [GD1-intézkedés]

- c) projektcsomag: Vállalkozások telephely feltételeinek javítása [GD1.c]
- f) projektcsomag: Üzleti környezet fejlesztése [GD1.f]
- h) projektcsomag: Vállalkozói együttműködések ösztönzése [GD1.h]
- i) projektcsomag: Vállalati K+F tevékenység erősítése [GD1.i]

j) projektcsomag: Vállalatok és kutatóhelyek közötti együttműködés támogatása [GD1.j]

k) projektcsomag: Start-up, Spin-off, Spin-out vállalkozások fejlesztése [GD1.k]

Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése [GD2-intézkedés]

d) projektcsomag: Turizmus, mint stratégiai ágazat fejlesztése [GD2.d]

e) projektcsomag: Kreatív ipar fejlesztése [GD2.e]

g) projektcsomag: Ipari-, logisztikai-, szolgáltató területek kialakítása és fejlesztése [GD2.g]

Közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében – [III. Prioritás]

Közösségi közlekedés fejlesztése [TF2-intézkedés]

a) projektcsomag: Elővárosi közlekedési rendszer fejlesztése [TF2.a]

b) projektcsomag: Közösségi közlekedés kisléptékű fejlesztése [TF2.b]

Közúthálózat fejlesztése [TF3-intézkedés]

a) projektcsomag: Belterületi utak fejlesztése [TF3.a]

b) projektcsomag: Külterületi utak fejlesztése [TF3.b]

c) projektcsomag: Nemzetközi és országos kerékpáros kapcsolatok fejlesztése [TF3.c]

Települési infrastruktúrafejlesztés az élhetőbb, fenntarthatóbb lakókörnyezetért – [IV. Prioritás]

Policentrikus településstruktúra, járásközponti funkcióhoz köthető fejlesztések Pest megyében [TF4-intézkedés]

a) projektcsomag: Járásközpontok fejlesztése, funkcióbővítő településfejlesztési beruházások [TF4.a]

b) projektcsomag: Önkormányzati szolgáltatások javítása [TF4.b]

Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása [TF5-intézkedés]

- a) projektcsoport: Települési környezet megújítása, a települések zöldfelületeinek növelése [TF5.a]
- b) projektcsoport: Természeti területek és értékek megóvása, a megye ökológiai térszerkezetének fejlesztése [TF5.b]

Fenntartható hatékonyan működő, a klímaváltozáshoz alkalmazkodó épített és természeti környezet kialakítása –[V. Prioritás]***Energiahatékonyság növelése, a CO₂ kibocsátás csökkentése [TF6-intézkedés]***

- a) projektcsoport: Önkormányzati tulajdonú intézmények és bérlakások, valamint költségvetési szervek energetikai megújítása [TF6.a]
- b) projektcsoport: Lakossági fejlesztések támogatása [TF6.b]

Vízgazdálkodás, vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése [TF7-intézkedés]

- c) projektcsoport: Vízvisszatartás, vízpótlás létesítményeinek kialakítása [TF7.c]
- e) projektcsoport: Élővizeink (folyók, tavak, patakok) és környezetük rendbetétele, revitalizációja [TF7.e]

Társadalmi innováció-, megújulás-, a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem –[VI. Prioritás]***Pest megyei humán erőforrás fejlesztése [TM1- intézkedései]***

- a) projektcsoport: Duális képzés erősítése [TM1.a]
- b) projektcsoport: Térség- specifikus igények biztosítása az oktatásban [TM1.b]
- e) projektcsoport: Vállalkozóvá válás ösztönzése az iskolarendszerben történő képzés részeként [TM1.e]

Pest megyei intézmények fejlesztése és építése [TM2- intézkedései]

- a) projektcsoport: Oktatási alapintézmények (bölcsőde, óvoda, családi napközi, általános iskola) fejlesztése [TM2.a]
- b) projektcsoport: Kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése [TM2.b]

Pest megyében lévő helyi értékek megőrzése és helyi identitás erősítése [TM3-intézkedés]

- a) projektcsoomag: Helyi és megyei identitás erősítése [TM3.a]
- b) projektcsoomag: Pest megyei kastély-, vár és kúriaprogram megvalósítása [TM3.b]

Társadalmi programok megvalósítása [TM5- intézkedés]

- a) projektcsoomag: Családbarát Pest megye [TM5.a]
- b) projektcsoomag: Közösség építése és társadalmi bizalom erősítése [TM5.b]

Prioritási tengely	Alap (ERFA, Kohéziós Alap, ESZA vagy ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés)	Uniós támogatás (EUR)	Az operatív programhoz nyújtott összes uniós támogatás részaránya	Tematikus célkitűzés
1.A vállalkozások versenyképességének javítása	ERFA	38 195 501	8,24%	3. a KKV-k versenyképességének fokozása
2. Kutatás, fejlesztés és technológiai innováció	ERFA	94 612 656	20,40%	1. a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése
3,Infokommunikációs fejlesztések	ERFA	10 166 045	2,19%	2. az IKT-hoz való hozzáférés elősegítése és e-technológiák használatának és minőségének fokozása
4. Turisztikai és természetvédelmi fejlesztések	ERFA	16 943 409	3,65%	6. a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása

5. Az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása	ERFA	54 349 214	11,72%	4. Az alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban
6. Települési környezet és közszolgáltatás-fejlesztés	ERFA	43 562 921	9,39%	8. a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése
7. Társadalmi hozzáférést bővítő és humán erőforrás fejlesztést támogató programok	ESZA	61 242 668	13,21%	9. A társadalmi együttműködés előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem
				10. Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében
8. Foglalkoztathatóságot szolgáló programok	ESZA	61 100 019	13,18%	8. a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása
				10. Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében
9. Közigazgatási és közszolgáltatási fejlesztések	ESZA	83 531 006	18,01 %	11. A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás

6.2. Belső összefüggések

Az alábbi fejezet tartalmazza a célok logikai összefüggéseit. Az alábbiakban összefoglaljuk a középtávú célok illeszkedését a helyzetértékelésben beazonosított problémákhoz (gyengeségek), valamint adottságokhoz (erősségek).

A következőkben ismertetjük, hogy miként kapcsolódnak az egyes tematikus célok az egyes problémákhoz, és hogy ezek a viszonyok milyen erősséggel bírnak. A következő ábrák azt szemléltetik, hogy az adott cél – és az ahhoz kapcsolódóan tervezett fejlesztési beavatkozások – milyen mértékű hatást gyakorolhatnak az egyes célok elérése szempontjából, ezzel együtt mekkora hatás várható a probléma kezelése vonatkozásában.

Hasonló logikával vizsgáljuk az egyes középtávú célok kapcsolatának erősségét a helyi adottságokhoz, amely azt mutatja, hogy az egyes fejlesztési beavatkozások mennyire épülnek a helyi erősségekre.

A problémák, adottságok és a célok közötti kapcsolat erősségét egy háromfokú skálán mérjük, ahol a 0. fokozat azt jelenti, hogy nincs kapcsolat. Az 1. fokozat azt jelenti, hogy a beruházás mérsékelten járul hozzá az adott cél teljesüléséhez. A 2. fokozat azt jelenti, hogy a probléma/adottság és a tevékenység jelentős kapcsolattal rendelkezik. A 3. fokozat pedig azt tükrözi, hogy az adott cél különösen erősen hozzájárul az adott probléma kezeléséhez, illetve a második esetben, hogy a fejlesztési beavatkozás nagyon erősen épít az adott helyi adottságra.

Célok és problémák összefüggése I. – A stratégiát megalapozó helyzetértékelésben azonosított problémák és a középtávú célok kapcsolata.

Tematikus célok																
	Problémák															
	Az egységes „Biatorbágy”-i lokálpatriotizmus erősítése, közösségfejlesztési tevékenységek támogatása	Egészségtudatosság ösztönzése, egészséges életmód feltételeinek megteremtése, sportélet színvonalának emelése	Családbarát szolgáltatások (munkahely, lakás, gyermekellátás) megteremtése	A helyi oktatási-képzési infrastruktúra bővítése kialakítása, a meglévő intézmények továbbfejlesztése, új oktatási intézmények létrehozása	Közösségi gazdaságfejlesztési technikák alkalmazása	Zöldgazdaság erősítése, ökológiai gazdálkodási módok, környezetbarát technológiák támogatása	Mikro, kis- és közép-vállalkozás barát gazdasági környezet kialakítása	A kreatív és innovatív vállalkozási tevékenységek ösztönzése, tudásgazdaság, digitalizáció erősítése	Környezettel harmóniában az aktív-, az öko- és az egészség-turizmus infrastrukturális hátterének erősítése, programkínálatának bővítése	Táji, természeti és épített örökségre épülő város-fejlesztés, ökológiai folyosók éltetése (öko-lánc)	Energiahatékonyság növelése, az alternatív energiaforrások szélesebb körű használata, intelligens energiahálózatok kiépítése	Környezettudatos szemlélet ösztönzése, a környezetbarát eszközök, technológiák városi szintű elterjesztése, „Biatorbágy”-program	A közösségi életet ösztönző, családbarát közszolgáltatások kialakítása	A társadalmi részvétel, helyi együttműködések koordináló intézményi háttér kiépítése	Stratégiai szemléletű, integrált megközelítésű helyi és térségi fejlesztés-politika végrehajtása	A város térségi szerepvállalásának növelése, térségi, településközi együttműködések erősítése, tudásbázis építése
egységes „Biatorbágy”-i lokálpatriotizmus hiánya																
fiatal korosztályok növekvő elvándorlása																
a munkahelyek magas koncentrálttsága ellenére jelentős napi ingázás																
szegregációra hajlamos külső városrészek																
Elvándorlási hajlandóság növekedése																
Hiányos humáninfrastruktúra																

Fehér szín: nincs kapcsolat; Világos szín: gyenge kapcsolat; Közepes szín: átlagos kapcsolat; Sötét szín: erős kapcsolat.

Célok és problémák összefüggése II. – A stratégiát megalapozó helyzetértékelésben azonosított problémák és a középtávú célok kapcsolata.

Tematikus célok																
	Az egységes „Biatorbágy”-i lokalpatriotizmus erősítése, közösségfejlesztési tevékenységek támogatása	Egészségtudatosság ösztönzése, egészséges életmód feltételeinek megteremtése, sportélet színvonalának emelése	Családbarát szolgáltatások (munkahely, lakás, gyermekellátás) megteremtése	A helyi oktatási-képzési infrastruktúra bővítése kialakítása, a meglévő intézmények továbbfejlesztése, új oktatási intézmények létrehozása	Közösségi gazdaságfejlesztési technikák alkalmazása	Zöldgazdaság erősítése, ökológiai gazdálkodási módok, környezetbarát technológiák támogatása	Mikro, kis- és közép-vállalkozás barát gazdasági környezet kialakítása	A kreatív és innovatív vállalkozási tevékenységek ösztönzése, tudásgazdaság, digitalizáció erősítése	Környezettel harmóniában az aktív-, az öko- és az egészségturizmus infrastruktúrális hátterének erősítése, programkínálatának bővítése	Táji, természeti és épített örökségre épülő város-fejlesztés, ökológiai folyosók éltetése (öko-lánc)	Energiahatékonyság növelése, az alternatív energiaforrások szélesebb körű használata, intelligens energiahálózatok kiépítése	Környezettudatos szemlélet ösztönzése, a környezetbarát eszközök, technológiák városi szintű elterjesztése, „Biatorbágy”-program	A közösségi életet ösztönző, családbarát közszolgáltatások kialakítása	A társadalmi részvétel, helyi együttműködések koordináló intézményi háttér kiépítése	Stratégiai szemléletű, integrált megközelítésű helyi és térségi fejlesztés-politika végrehajtása	A város térségi szerepvállalásának növelése, térségi, településközi együttműködések erősítése, tudásbázis építése
Problémák																
Alacsony szolgáltatási színvonal																
Kiaknázatlan helyi szürkeállomány, tudás																
Híányos gazdasági intézményi háttér																
Gyenge városmarketing																
Erősen tagolt, gyenge helyi érdekű gazdaság																
Kiegyensúlyozatlan gazdaságszerkezet, középméretű vállalkozások hiánya																
Vállalkozások elvándorlási hajlandóságának növekedése																

Fehér szín: nincs kapcsolat; Világos szín: gyenge kapcsolat; Közepes szín: átlagos kapcsolat; Sötét szín: erős kapcsolat.

Célok és adottságok összefüggése III. – A stratégiát megalapozó helyzetértékelésben azonosított adottságok és a középtávú célok kapcsolata.

Tematikus célok																
	A lokál-patriotizmus és a közösség-fejlesztési tevékenységek támogatása	Egészség-tudatosság ösztönzése, egészséges életmód feltételeinek megteremtése, sportélet színvonalának emelése	Termelő, illetve termelést és szolgáltatást nyújtó mikro-, kis- és közepes vállalkozások ösztönzése	A helyi oktatási-képzési infrastruktúra bővítése, innovatív foglalkoztatási akciók megvalósítása	Kisléptékű innovatív, és lakossági szolgáltatások bővítése, kulturális gazdaság-fejlesztés	Zöld-gazdaság erősítése, ökológiai gazdálkodási módok, környezet-barát technológiák támogatása	Vidék-szolgáltatást nyújtó vállalkozások támogatása, kisléptékű feldolgozó kapacitások létrehozása	Elektro-info-kom arculat erősítése, innovációs kapacitás bővítése	Természeti és épített örökségre épülő integrált város-fejlesztés, belvárosi-közösségi funkciók bővítése	Környezettel harmóniában az öko- és kulturális turisztikai vonzerő és az életminőség javítása	Energia-hatékonyabbá növelése, az alternatív erő- és energia-források használatának elterjesztése	Környezettudatos szemlélet terjesztése, ösztönzése	A közösségi életet ösztönző, családbarát közszolgáltatások kialakítása	A társadalmi részvételt, helyi együttműködések koordináló intézményi háttér kiépítése	Stratégiai szemléletű, integrált megközelítéssel helyi és térségi fejlesztés-politika végrehajtása	Térségi, településközi együttműködések erősítése
Adottságok																
Kiegyensúlyozott népességnövekedés																
Kedvező, fiatalodó korszak																
Erős civil szféra, együttműködési készség, kulturális tőke																
Jelentős humán tőke (magasan képzett, kvalifikált lakosság)																
Magas gazdasági aktivitás, alacsony munkanélküliség																
Kedvező jövedelmi viszonyok és szociális helyzet																

Fehér szín: nincs kapcsolat; Világos szín: gyenge kapcsolat; Közepes szín: átlagos kapcsolat; Sötét szín: erős kapcsolat.

Célok és adottságok összefüggése IV. – A stratégiát megalapozó helyzetértékelésben azonosított adottságok és a középtávú célok kapcsolata.

Tematikus célok																
	A lokál-patriotizmus és a közösség-fejlesztési tevékenységek támogatása	Egészség-tudatosság ösztönzése, egészséges életmód feltételeinek megteremtése, sportélet színvonalának emelése	Termelő, illetve termelést és szolgáltatást nyújtó mikro-, kis- és közepes vállalkozások ösztönzése	A helyi oktatási-képzési infrastruktúra bővítése, innovatív foglalkoztatási akciók megvalósítása	Kisléptékű innovatív, és lakossági szolgáltatások bővítése, kulturális gazdaság-fejlesztés	Zöld-gazdaság erősítése, ökológiai gazdálkodási módok, környezet-barát technológiák támogatása	Vidék-szolgáltatást nyújtó vállalkozások támogatása, kisléptékű feldolgozó kapacitások létrehozása	Elektro-info-kom arculat erősítése, innovációs kapacitás bővítése	Természeti és épített örökségre épülő integrált város-fejlesztés, belvárosi-közösségi funkciók bővítése	Környezettel harmóniában az öko- és kulturális turisztikai vonzerő és az életminőség javítása	Energia-hatékonyabbá növelése, az alternatív erő- és energia-források használatának elterjesztése	Környezettudatos szemlélet terjesztése, ösztönzése	A közösségi életet ösztönző, családbarát közszolgáltatások kialakítása	A társadalmi részvétel, helyi együttműködések koordináló intézményi háttér kiépítése	Stratégiai szemléletű, integrált megközelítéssel helyi és térségi fejlesztés-politika végrehajtása	Térségi, településközi együttműködések erősítése
Adottságok																
Jó megközelíthetőség, közlekedési kapcsolatok																
Jól működő, vonzó ipari park																
Értéktartó ingatlanállomány																
Jelenős helyi szürkeállomány, tudás																
Vonzó települési és fejlesztési környezet																
Kiegyensúlyozott önkormányzati gazdálkodás																
Kiegyensúlyozott településfejlődés																

Fehér szín: nincs kapcsolat; Világos szín: gyenge kapcsolat; Közepes szín: átlagos kapcsolat; Sötét szín: erős kapcsolat.

7. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A stratégia készítését megelőző helyzetfeltáró munka az alábbi kockázatokat azonosította Biatorbágy jövőbeli fejlesztése vonatkozásában.

Belső kockázatok	Külső kockázatok
TÁRSADALOM	
<ul style="list-style-type: none"> Egységes „Biatorbágy”-i lokálpatriotizmus hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> A fiatal és munkaképes korú népesség elvándorlása („külső csábítás”)
<ul style="list-style-type: none"> Asszimmetrikus térségi szerepkör (diákok el, munkavállalók ide ingáznak) 	<ul style="list-style-type: none"> Külső kapcsolatokban élő, ezért érdektelen belső civil szektor kialakulása
<ul style="list-style-type: none"> Szegregációval veszélyeztetett területek 	<ul style="list-style-type: none"> Az iskolarendszer nem elégíti ki az igényeket, nincs középfokú oktatási intézmény, ezért a fiatalok külső kapcsolatai erősödnek, gyengül a helyi társadalmi háló
<ul style="list-style-type: none"> Társadalmi részvételt, helyi együttműködéseket koordináló intézményi háttér hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> Külterületeken szegregátumok kialakulása, mint kockázat
GAZDASÁG	
<ul style="list-style-type: none"> Alacsony szolgáltatási színvonal 	<ul style="list-style-type: none"> Budapest tudás-elszívó szerepe (a képzett szakemberek döntő hányada nem Biatorbágyon dolgozik)
<ul style="list-style-type: none"> Hiányos intézményhálózat, önkormányzati tulajdonú hasznosítható ingatlan 	<ul style="list-style-type: none"> A helyi gazdasági környezet romlása (nagyfoglalkoztatók kivonulása, gyenge helyi vállalkozások)
<ul style="list-style-type: none"> Kiaknázatlan helyi szürkeállomány, tudás 	<ul style="list-style-type: none"> Kedvezőtlen migrációs folyamatok (pl.: fiatalok elvándorlása)
<ul style="list-style-type: none"> Erősen tagolt, gyenge „helyi érdekű” gazdaság 	<ul style="list-style-type: none"> Romló települési környezet, életminőség (túlzsúfoltság, infrastrukturális hiányosságok)
<ul style="list-style-type: none"> Kiegyensúlyozatlan vállalkozási szerkezet, közepméretű vállalkozások hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> Alvó város jelleg erősödése
<ul style="list-style-type: none"> Helyi értékek kihangsúlyozatlansága 	<ul style="list-style-type: none"> Erősödő térségi verseny
<ul style="list-style-type: none"> Hiányzó települési jövőkép 	<ul style="list-style-type: none"> Pályázati források lekötése helyi gazdasági projektekre
<ul style="list-style-type: none"> Gyenge városmarketing tevékenység 	
<ul style="list-style-type: none"> A helyi vállalkozások és a környező települések között nincsenek üzleti kapcsolatok, nincs a versenyképességet erősítő együttműködés 	

KÖRNYEZET	
<ul style="list-style-type: none"> • Zajterhelés és légszennyezés a főközlekedési utak és egyes gyűjtőutak mentén 	<ul style="list-style-type: none"> • Sándor-Metternich kastély, a felújításokra nincs elegendő forrás
<ul style="list-style-type: none"> • Légszennyezésre, zajterhelésre vonatkozó mérési adatok hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> • Lakóterületek további kontrollálatlan fejlesztése: a város település-szerkezetének túlterhelése
<ul style="list-style-type: none"> • Csapadékvíz elvezetés nem megoldott 	<ul style="list-style-type: none"> • Védelem alatt álló természeti értékek pusztulása a nem megfelelő természetvédelmi kezelés következtében
<ul style="list-style-type: none"> • Üdülőterületi részek csatornázatlansága 	<ul style="list-style-type: none"> • Védett természeti területek melletti kertes mezőgazdasági területek üdülőterületté alakulása miatti beépítési igény növekedése ellentétes lehet a természetvédelmi érdekekkel
<ul style="list-style-type: none"> • Oktatási (óvodai, iskolai), valamint a sportolási rekreációs tevékenységek helyszíneinek hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökológiai folyosók menti tájhasználati igény és természetvédelmi érdekek eltérése
<ul style="list-style-type: none"> • Jelentős a leszakadás a kistérségi kínálathoz képest az intézményi komplexitás és a turisztikai-idegenforgalmi infrastruktúra tekintetében 	<ul style="list-style-type: none"> • Illegális hulladéklerakások nyílt karszt területeken, továbbá a nyílt karszt területeken elhelyezkedő kertes mezőgazdasági területeken nem vízzáró szennyvíz-gyűjtők földtani közeg és talajvízszennyezése,
<ul style="list-style-type: none"> • Sándor-Metternich kastély felújítása, valamint a műemléképületek hasznosítása nem minden esetben megoldott 	<ul style="list-style-type: none"> • Pátyi hulladéklerakó magas környezet-szennyező kockázata
<ul style="list-style-type: none"> • Ökológiai folyosók menti tájhasználat egyes szakaszokon akadályozza a funkció betöltését (pl. partszakaszok művelés alá vonása, elgyomosodott part) 	<ul style="list-style-type: none"> • Közlekedésből származó környezetszennyezés növekedése
<ul style="list-style-type: none"> • Erdőterületek helyenként nem őshonos állománya (pl. fekete fenyves) 	<ul style="list-style-type: none"> • Talajszennyezés növekedése, talajok fizikai- és kémiai romlása
<ul style="list-style-type: none"> • Tájéképileg érzékeny területeken nem oda illő látványelemek, pl.: a Kutya-hegy kertes mezőgazdasági területeinek épületei megjelennek a látképben a Nyakaskő, Madárszirt és a Százlépcső sziklák felett, külterületi dűlőutak menti növénytelepítés hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> • Felszíni- felszín alatti vizek és a földtani közeg szennyezettségének növekedése,
	<ul style="list-style-type: none"> • A hagyományos fűtési módok újbóli elterjedése
	<ul style="list-style-type: none"> • Engedély nélküli szennyvíz-szállítók ismeretlen helyre történő szennyvíziszap ürítései

A város megújítására irányuló fejlesztési beavatkozások tervezése és megvalósítása során jelentkezhetnek olyan tényezők, amelyek a stratégiában foglalt célok elérését veszélyeztetik.

A kockázatok egyrészt lehetnek a település, illetve a fejlesztések célterületei (egyes akcióterületek) /lásd fenti ábra/, valamint a projektgazda, a döntéshozó vagy a megvalósításban részt vevő helyi partnerszervezetek adottságaiból, továbbá a városfejlődési folyamatok körülményeinek természetéből (pl. globális gazdasági folyamatok, technológiai változások, jogszabályi környezet), vagy a projekt megvalósítására hatást gyakorló szervezetek adottságaiból, döntéseiből, lépéseiből következő kockázatok.

Külső kockázatok

Kockázat megnevezése	Valószínűség (gyenge- átlagos-erős)	Hatás (gyenge- átlagos-erős)	A kockázat kezelésének módja
Jogi kockázatok			
Jogszabályi környezet, előírások változása	erős	erős	Egyeztetések a fenntartókkal, megyei, regionális, és országos döntés-hozókkal, az érintett szaktárcákkal.
Közbeszerzési szabályok átalakításának hatásai	átlagos	gyenge	Nincs jelentősebb hatása a projektre, az átalakítás után az új szabályok szerint történik a közbeszerzés.
Pénzügyi-gazdasági, fenntarthatósági kockázatok			
Nemzetgazdasági tendenciák, változó makrogazdasági környezeti hatás	erős	erős	Pénzügyi tervben kalkulálni kell a külső gazdasági hatásokkal, le kell szűkíteni a kivitelezés, a tervezés, a közbeszerzések idejét.
Intézményi kockázatok			
Közigazgatási átalakítás hatása	átlagos	átlagos	Nincs jelentősebb hatása a projektekre, bekövetkezése esetén a kockázat elviselése.
Túlzott, a reálisnál gyorsabb és jelentősebb hatást remélő elvárások	gyenge	átlagos	Nyilvánosság, kommunikáció, participáció.
Szakmai, műszaki kockázatok			
A rövid tervezési időszak, a projektek korlátozott megvalósítási időszak	átlagos	erős	Projektjavaslatok magas előkészítettségi foka, adott esetben többéves projektidőszak garantálása.
Érintett társadalmi csoportok, szervezetek körének szűkülése	gyenge	átlagos	Kommunikáció, participáció, civilhálózat.
Építhetőségi, szakmai, technológiai / módszertani előírások változása	átlagos	átlagos	Gondos előkészítés, költségkalkuláció, szoros együttműködés a szakhatóságokkal.

Érdemes figyelni arra, hogy a biatorbágyi üzleti parkokban működő nagyobb összeszerelő üzemeket is elérte az az országos probléma, hogy az alacsony bérek és a kedvezőtlen munkakörülmények miatt a cégek munkaerőhiánnyal küzdenek.

Az egyik nagyobb cég középvezetőjével készített interjú szerint már esetenként a magyar középvezetőket is beosztják a futószalagok mellé, mivel nincs elegendő munkaerő. Érdemes

ezért végiggondolni, hogy mely termelőüzemek azok, amelyek alapvetően alacsony színvonalú, de fizikailag és idegileg megerőltető és gyengén fizető munkahelyeket tartanak fenn Biatorbágyon, és elgondolkodni azon, hogy milyen hatással lehetne a jövőben Biatorbágy anyagi helyzetére, ha ezen cégek, a munkaerőhiány miatt elköltöznének.

A kieső adóbevételek valószínűleg nem lennének könnyen pótolhatók a jelenleg Biatorbágyon működő kisvállalkozások növekedésre ösztönzésével. Ugyanis, egyes felmérések szerint, a helyben működő, többnyire szolgáltató jellegű kisvállalkozások többsége nem tervez jelentős növekedést. Ezért a gazdaságfejlesztés biztonságos és fenntartható útja csak az újabb, nagy értéket létrehozó, lehetőleg magyar cégek vonzása lehet. Ezt természetesen nehezíti, hogy a Közép-Magyarországhoz tartozás miatt kisebbek az EU-s pályázathoz jutási lehetőségek, ami miatt még az üzleti elvándorlás lehetősége is felmerülhet.²

2013. áprilisi állapothoz képest felülvizsgáltuk a város vállalkozásainak státuszát több adatbázis felhasználásával (www.cegfurkesz.hu, Opten és nemzeticegtar.hu), és elvégeztük a helyi vállalkozói szféra összehasonlítását a 2015. júniusi állapottal.

Fenti adatbázisok szerint 1.226 működő vállalkozás van a településen. Figyelemre méltó, hogy két év alatt 119 vállalkozás tette át székhelyét más településre, ami megközelíti a vállalkozások 10 százalékát (2013-ban 1.273 db cég működött a városban). A székhelyet váltó vállalkozások mindegyike működő, prosperáló cég. A fluktuációt jelzi, hogy két év alatt mintegy 250 új vállalkozás jelent meg a városban, ugyanakkor közel 150 vállalkozás van felszámolás, végelszámolás, kényszertörlesztés alatt, ezért összességében kb. 50-nel kevesebb működő vállalkozás van Biatorbágyon.

A városban az elmúlt két évben székhelyt megszüntetett (megszűnt vagy elköltözött) vállalkozások tevékenységi körében a leggyakoribb az ingatlan eladásával, forgalmazásával kapcsolatos, mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás; valamint az építőiparhoz kapcsolódó tevékenységek: festés, üvegezés, építési terület előkészítése, épületgépészeti vállalkozás található, továbbá a pénzügyi szolgáltatásokkal, bróker tevékenységgel, ill. biztosítási ügynöki munkával foglalkozó cégek köre. Szintén jelentős számmal váltott székhelyet vagy szűnt meg az élelmiszer és egyéb kis-és nagykereskedéssel foglalkozó cég, pl. zöldség-, gyümölcs-, hús- és húskészítmény kereskedelem; bútorkereskedelem, ruha kis és nagykereskedelem, textilgyártás, divat- és formatervezés. A Biatorbágyon már nem működő vállalkozások között több reklámmal, könyvkiadással, hangfelvétel készítésével és kiadásával, kulturális képzéssel, előadó művészettel, oktatással foglalkozó cég is van.

² Esettanulmány: egy Pest megyei vállalkozó, aki informatikai fejlesztéssel, tehát nagy hozzáadott értékű tevékenységgel foglalkozik, azért „költöztette át” a cégét Nógrád megyébe, mert ott jelentős pályázati pénzekhez tud hozzáférni. Az átköltöztetés természetesen virtuális: csupán bejelentette cégét nagymamája házába, odavitt néhány számítógépet az esetleges ellenőrzésre való tekintettel, de továbbra is Pest megyében él és dolgozik. Viszont a székhelyváltás miatt a helyi adót már Nógrád megyében fizeti.

A székhelyet váltó cégek jellemzően Budapestre, a fővárosi agglomeráció más településeire, valamint a nyugati országrészbe költöztek. Jellemző, hogy korábban azonos címre bejelentett több vállalkozás közül, egy-egy hasonló feladatkörrel rendelkező vállalkozás tette át székhelyét más településre.

Hiányzik a vállalkozások közül a lakossági szolgáltatásokkal foglalkozó: víz- villanszerelők, cipész, egyéb humánszolgáltatás, valamint a családok életét megkönnyítő vállalkozás: pl. magán óvoda, egyéb fejlesztő, egészségügyi, gyógyászattal foglalkozó cég, idősgondozással vagy egyéb kapcsolódó szolgáltatást nyújtó vállalkozás sem található a településen.

Belső kockázatok

Kockázat megnevezése	Valószínűség (gyenge-átlagos-erős)	Hatás (gyenge-átlagos-erős)	A kockázat kezelésének módja
Jogi kockázatok			
A megadott határidőre a szerződések aláírása, ahhoz a belső határidők betartása nem történik meg.	gyenge	átlagos	A tevékenységek körültekintő ütemezése, szoros szervezetek közötti, és önkormányzaton belüli együttműködés.
Pénzügyi-gazdasági, fenntarthatósági kockázatok			
A projektek pénzügyi ütemezésének felborulása	átlagos	erős	Pontos ütemezéssel, tervezéssel, felelősség vállalással, a szerződéses feltételeknek való megfeleléssel a kockázat minimálisra csökkenthető.
Cash-flow és likviditási zavarok a fejlesztések megvalósítása folyamán.	gyenge	erős	Stabil önkormányzati gazdálkodás, megfelelő pénzügyi tervezés.
Intézményi kockázatok			
A menedzsmentben felmerülő problémák	gyenge	erős	A legalkalmasabb emberek kiválasztása, monitoring, szervezeti rend rögzítése.
Tervezett üzemeltetői struktúra változása	átlagos	gyenge	Nincs jelentősebb hatása a projektre, bekövetkezése esetén a kockázat elviselése.
A politikai és a gazdasági érdekek diszharmóniája	gyenge	erős	A tervezési-megvalósítási folyamat megfelelő átláthatósága, nyilvánossága és szakmailag magas színvonala, az előnyök tudatosítása.
Projektvezetési tapasztalat hiánya	gyenge	gyenge	Az önkormányzat a fejlesztési feladatok megvalósításához megfelelő tapasztalattal rendelkező szervezeti háttérrel rendelkezik.
Szakmai, műszaki kockázatok			
Megfelelő szakértői háttér hiánya	gyenge	átlagos	A szakértők kiválasztása során kiemelt szempont a megfelelő referenciák rendelkezésre állása, a hasonló projektekben végzett tevékenységek köre és a szakmai tapasztalat.
Vis maior események okozta (pl. balesetből adódó) károk	gyenge	erős	Alapos, körültekintő tervezés és lebonyolítás

8. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

8.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Az ITS-ben rögzített célok elérése érdekében a fejlesztési és beruházási jellegű tevékenységek mellett számos nem beruházási jellegű tevékenység megvalósítása is szükséges. A nem beruházási tevékenységek között számos olyan lépés szerepel, amely a legfontosabb kereteit adja meg a beruházási tevékenységek megvalósításának. Ilyen tényezők többek között a helyi településrendezési szabályozás, az adórendszer és finanszírozási környezet, a gazdaságfejlesztési tevékenységek, de szélesebb értelemben ide tartozik a bizalom, az együttműködési készség, az adott térség társadalmi-közösségi jellemzői, kulturális lehetőségei. Ezek a tényezők határozzák meg – teszik lehetővé vagy korlátozzák – a fejlődés, fejlesztés környezetét

A város önkormányzatának a fejlesztési célokat járulékosan szolgáló, a törvényi kötelezettségként megjelenő szabályozási tevékenység tekinthető a leginkább alapvetőnek. A helyi (települési) szintű szabályozás változtatására a felsőbb szintű jogszabályok keretei között van lehetősége az önkormányzatnak.

A legfontosabb szabályozási terület az építésügyi szabályozás. A hatályos Helyi Építési Szabályzat a stratégiai célok vonatkozásában viszonylag kevés irányvonalat tartalmaz, azonban a legfontosabb elemei összhangban vannak az ITS középtávú fejlesztési céljaival. A településszerkezeti hiányosságok pótlása, az Ipari Park területének bővítési lehetőségeinek szabályozási kérdései, a táji karakter megőrzése, az Iharosi Ökoturisztikai Központ kialakítása és az értékes épített örökség megőrzése érdekében a szabályozási terv felülvizsgálata, valamint a sok-sok pontszerű módosítás egységes szerkezetbe foglalása miatt indokolt.

Tulajdonjog, használati jog: a beruházási döntéseket alapvetően befolyásolja, hogy a beruházás által érintett terület tulajdonjogi viszonyai tisztázottak és megfelelő perspektívát kínálnak – ezek vizsgálata és rendezési lehetősége a fejlesztési beavatkozások indításának feltétele.

A település élhetőségét befolyásolhatják további szabályozási elemek, többek között: a közterület használatának szabályozása, az ipari tevékenység működésének szabályozása, a vendéglátó ipari egységek működésének szabályozása, a közművek helyzete.

A közszolgáltatások minősége jelentős részben fejlesztési tevékenység, még akkor is, ha nem az ITS keretén belül valósulnak meg. A közszolgáltatások nyújtásának módja vagy egyáltalán egy adott szolgáltatás megléte jelentősen befolyásolja az életminőséget és erősítheti vagy gyengítheti egy adott beavatkozás hatását. A helyi életminőséget, a város vonzerejét és a népességmegtartó képességet többek között a bölcsődei, óvodai szolgáltatások köre, a

pedagógiai munka minősége befolyásolja. A város új óvodát és a későbbiekben bölcsődét szeretne építeni, fejlesztve ezzel a meglévő óvodai szolgáltatás színvonalát.

Helyi adórendszer és támogatási környezet a beruházás-ösztönzés kapcsán a helyi adók mértéke és az adható kedvezmények által van hatással a településfejlesztési beavatkozásokra. A vállalkozásösztönzés, vállalkozási célú magánberuházások vonzása érdekében az iparüzési adókedvezmény mellett mérlegelendő az építményadó kedvezmény biztosítása.

A fejlesztések számára rendelkezésre álló intézményi háttér kulcsfontosságú a megvalósítás szempontjából. A település széleskörű tapasztalatokkal rendelkezik projektek megvalósításában, az egyedi kisebb léptékű pályázatoktól az integrált városrehabilitációs programokig bezárólag széles a spektrum. A változtatás irányát, módját és mértékét a gazdasági szereplők, a helyi lakosok szükségleteinek, elvárásainak, a jogszabályi, esetleg pályázati előírások és az önkormányzati célok függvényében, a fejlesztési beruházások tartalmához igazodva érdemes felmérni és meghatározni.

8.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása

A városfejlesztés szervezeti kereteinek kialakítását az ITS-ben meghatározott fejlesztési beavatkozások és a finanszírozás jellege, a megvalósításhoz szükséges kompetencia és a résztvevők köre alapján több tényező határozza meg, amelyeket figyelembe szükséges venni.

A szervezeti keretekkel szemben az egyik legfontosabb elvárás a hatékony megvalósításra alkalmas szervezetrendszer kialakítása. Ennek létrehozása érdekében a településfejlesztéssel összefüggésben felmerülő konkrét feladatok esetében a gyors és eredményes program- és projektmenedzsmenttel kapcsolatos hatásköröket a megfelelő szakmai kompetenciákat biztosító szervezeti szintre szükséges telepíteni.

A szervezeti keretek kialakítása során biztosítani kell, hogy az ITS-program és az egyedi projektek megvalósításához szükséges szakmai és szervezeti kompetenciák rendelkezésre álljanak. Integrált programok megvalósítása esetén a szervezettel szembeni elvárás a különböző szakterületeket átölelő integrált szervezeti háttér biztosítása. Az ITS-ben foglalt településfejlesztési beavatkozások megvalósításához szükséges elsődleges kompetenciák az alábbiak:

- Programozás és értékelés
- Településfejlesztés, szabályozás
- Projektmenedzsment és beruházás-menedzsment
- Létesítmény-és ingatlangazdálkodás
- Vállalkozás- és gazdaságfejlesztés
- Település-marketing, befektetés-ösztönzés
- Az egyes projektek megvalósításához szükséges specifikus kompetenciák

Az ITS megvalósításával kapcsolatos fő feladatok:

- Programozás (tervezés), monitoring és értékelés
- Projektportfólió-menedzsment (koordináció)
- Az ITS megvalósításában résztvevő szereplők koordinációja
- Partnerségi egyeztetés, partnerek bevonása
- Kommunikáció és tájékoztatás
- Projektmenedzsment
- Beruházás-menedzsment (közbeszerzések lebonyolítása)
- Projekt szakmai menedzsment
- Szakmai megvalósítás, kivitelezés

A projektek lebonyolítását a 2007-2014 közötti időszakban 2012-től a Városfejlesztő Társaság valósította meg a polgármester koordinálása mellett, a képviselő-testület ellenőrzésével. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósításának legfontosabb szereplője továbbra is maga Biatorbágy Város Önkormányzata és a Polgármesteri Hivatal, valamint a Városfejlesztő Társaság lesz a 2015-2020 közötti időszakban. A Polgármesteri Hivatalon belüli koordinációs és döntés előkészítési feladatokat továbbra is a Projektiroda végzi. A projektek stratégia sokrétűségéből adódóan a Polgármesteri Hivatal valamennyi irodája érintett az előkészítési és megvalósítási feladatokban.

Az ITS beavatkozásainak lebonyolítása az önálló projektek általában egy-egy kedvezményezettre alapuló megközelítésén túlmenően több szereplő részvételét feltételezi, amelyek esetében azonosítani kell ezek lehetséges szerepköreit, kompetenciáit és kapacitását. A megvalósítás fő szereplői, illetve a szereplők típusai:

- Biatorbágy Város Önkormányzata és Polgármesteri Hivatala
- Budaörsi kistérség és járási hivatal, illetve tagönkormányzatai
- helyi intézmények
- gazdasági társaságok, különös tekintettel a helyi városfejlesztő társaságra
- nonprofit szervezetek
- külső szakértők

Biatorbágy hosszú távú, az elfogadott stratégia mentén történő következetes megújításának sikere nagyban függ a koordinációt, a megvalósítást ellátó szervezeti struktúra működésétől. Az integrált városmegújítás csak a szervezetek és ágazatok közötti hatékony koordináción keresztül valósítható meg. Ennek végrehajtására több működőképes szervezeti (menedzsment) modell létezik.

Az önkormányzat által vezérelt komplex városmegújítás eltérő típusai más-más szervezeti keretet követelnek meg, többek között a megvalósítandó feladatok és a rendelkezésre álló források típusától, méretétől, illetve például a folyamat szereplőinek összetételétől függően.

Tekintettel arra, hogy Biatorbágy kisváros és jelen stratégia hosszú időtávra tervez, a szervezeti modell kialakítását több lépcsőben javasoljuk végrehajtani, ezzel is biztosítva a flexibilitást, a változásokhoz való alkalmazkodóképességet. Véleményünk szerint a menedzsment felépítése tekintetében a legfontosabb elvárás, hogy az aktuális körülményekhez igazodóan képes legyen arra, hogy alkalmazkodjon a folyamatosan változó körülményekhez (elérhető források, feladatok, stb.), viszont legyenek olyan elemei, amelyek biztosítják az elfogadott célok hosszú távú érvényesülését.

Jelenleg az ún. nulladik modell szerint az aktuálisan működő intézményrendszer nem változik. Nem épül be új szervezet sem a menedzsment, sem a lebonyolítás szintjén, és nem történik a meglévő szervezeten belül átalakítás sem.

A folyamatot a Biatorbágyi Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal koordinálja. Az operatív megvalósításban részt vesznek a Polgármesteri Hivatal egyes szervezeti egységei, tisztségviselői (Beruházási és Vagyongazdálkodási Osztály, főépítész) és a Biatorbágyi Városfejlesztő Kft.

A szervezetrendszer elsősorban pályázati forrásokra és magán kezdeményezésekre épít, illetve az állam és más intézmények, ingatlan tulajdonosok önálló kezdeményező tevékenységével számol. Ebben a modellben gyenge a koordináció, a projektek önálló életet élnek, az önkormányzati tevékenység lényegében a hatósági munkára (engedélyezés, ellenőrzés, stb.) szorítkozik. A modell nem generál folyamatokat, nem inspirál, ezért veszélyezteti a folyamat egységét, a célok érvényesülését.

Rövidtávon (2015-2016) a meglévő intézményrendszer alapvetően nem változik, új szereplő nem jelenik meg a megvalósítás során, viszont az egyes szervezeteken belüli feladat-átcsoportosításra, profilbővülésre kerül sor. A folyamatot a Biatorbágyi Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal koordinálja. Az irányítást a Stratégiai és Fejlesztési Munkacsoport végzi, amelynek vezetője a Polgármester. Az operatív feladatok megvalósítását erre a célra kijelölt hivatali szervezeti egység, például: Fejlesztési Iroda végzi, ill. új szerepkörben bekapcsolódik a végrehajtásba a Biatorbágyi Városfejlesztő Kft.

A Polgármesteri Hivatalon belül a forrásszerzés, és a projekt koordináció feladatai egy irodába – pl. a Fejlesztési Irodába – koncentrálódnak, amely vagy a gazdálkodásért felelős osztály alá, vagy közvetlenül a Polgármesterhez/Jegyzőhöz rendelt szervezeti egységként kerül kialakításra.

Az önkormányzat már kezdeményező (proaktív) szerepet tölt be. A megszerzhető pályázati (EU, állam) források, projektek mellett, egyre erősebben épít a helyi és a térségi gazdasági szereplők együttműködésére. A modellben erősebb a helyi koordináció, azonban még mindig elsősorban külső feltételek irányítják a folyamatot.

Középtávon a szervezetrendszer annyival egészül ki, hogy tekintettel a település- és gazdaságfejlesztési stratégia kiemelt szerepére, integráltságára (helyi gazdaság szervezése, kreatív vállalkozások koordinációja, oktatási rendszer megújítása és bővítése, turizmus, stb.), valamint az önkormányzat proaktív szerepkörére, létrehozunk egy koordinációs testületet. A forrásszerzés, a projektmenedzsment, a végrehajtás egy városfejlesztő gazdasági társaság feladata, amely lehet a jelenlegi, de új szerepkörű Biatorbágyi Városfejlesztő Kft. is.

A városfejlesztő társaság tartja a kapcsolatot a helyi vállalkozásokkal, intézményekkel, rendszeres konzultációt folytat, mire van szükségük az önkormányzattal, ill. más intézményekkel szemben, továbbá folyamatosan figyeli a pályázati lehetőségeket, kapcsolatot épít a minisztériumokkal, hatóságokkal, érdekképviseleti szervezetekkel. Ez a szervezeti konstrukció alkalmas arra, hogy pályázati forrás megszerzése esetén a Kft. megfeleljen a városfejlesztő társasággal szemben elvárt követelményeknek - amennyiben természetesen az aktuális pályázati kiírás máshogy nem rendelkezik.

A modellben ugyanúgy van létjogosultsága az előző modellben részletezett hivatali koordinációs egységnek (Fejlesztési Iroda), amely a várhatóan növekvő feladatok miatt kifejezetten a döntés-előkészítésre, a hivatalon belüli koordinációs feladatok ellátására hivatott. A város- és gazdaságfejlesztés társadalmasítása, a felülről-lefelé (top-down) és az alulról-felfelé (bottom-up) épülő folyamatok metszéspontja kialakításának, az együttműködés közös platformjának céljából új elemként lép be a szervezeti rendszerbe a Helyi Gazdasági Fórum (Helyi Gazdasági Támogató Csoport). A Fórum a biatorbágyi gazdasági szereplők rendszeres stratégiai egyeztetésének a színtere, ahol értékelik a gazdasági helyzetet, körvonalazzák a kívánatos intézkedéseket, új felvetéseket fogalmazznak meg, a résztvevők tovább építik egymáshoz fűződő kapcsolataikat.

Hosszú távon az integrált város- és gazdaságfejlesztés kibontakozik, az együttműködés kiteljesedik, a megvalósítás sokszereplőssé válik. A Városfejlesztő Társaság mellett a Faluház és Közösségi Ház is kibővült szerepkört tölthet be (oktatási, képzési feladatok, inkubáció, helyet adhat a közben megerősödött szakmai szervezetként működő Helyi Gazdasági Fórum (Helyi Gazdasági Támogató Csoport) számára. Ezek a feladatok természetesen, különbözőképpen egybe szervezhetők (pl. a Városfejlesztő Társaság profiljának további bővítésével, vagy a Faluház és Közösségi Ház szervezeti átalakításával, például egy egységes Közösség-, és Vállalkozásfejlesztési Intézmény kialakításával.

A modell a közsféra „progresszív” városmegújító politikáját feltételezi, ami különösen az elején többletköltséggel jár az önkormányzat szempontjából, azonban minden szervezeti átalakítás legfőbb célja, hogy (többször)jövedelemtermelő szolgáltatások induljanak el, ami multiplikátor hatást vált ki. Így a tervezett kiadások – ha nem is feltétlenül projektek szintjén - de összárosi szinten közép- és hosszú távon megtérülnek, közösségi szinten értéknövelő hatást fejtenek ki.

Az ITS megvalósításának szereplőit érintő általános feladat- és hatáskör telepítést az előzőekben meghatározott szempontok figyelembevételével értékeljük:

A feladat típusa	A feladat rövid leírása	Felelős szervezet, szervezeti egység
Programmenedzsmen	Az egész ITS megvalósításának menedzselését, a beavatkozások és az egyes célok nyomon követését, a megvalósulás értékelését jelenti. A feladatot az önkormányzathoz kell telepíteni, amelyen belül a Polgármester a feladat felelőse. A 2015-2020 közötti időszak rendkívül szerteágazó, részben új feladatai egy rendszeresen ülésező Munkacsoport megalakítását indokolják, amelyek biztosítják a belső koordinációs mechanizmusok hatékony működését.	Stratégiai és Fejlesztési Munkacsoport, vezetője a Polgármester
Szervezeti koordináció	A Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei között, a projektmegvalósításban részt vevő önkormányzati intézmények és gazdasági társaságok között, a külső szervezetekkel (pl.: nonprofit szervezetek, lakosság) való koordinációt jelenti. A feladatot a Polgármesteri Hivatalhoz szükséges telepíteni. A feladat részét képezi a térségi önkormányzatokkal, területi és állami szervezetekkel való kapcsolattartás is.	Projektiroda
Projektmenedzsmen	A projektmenedzsmen tet rugalmas, autonóm, az operatív megvalósítás szempontjából hatékony döntéshozatali kompetenciákkal rendelkező szervezet(ek)hez szükséges telepíteni. Kis volumenű projektek esetében a projektmenedzsmen feladatok a Projektirodához telepíthetők, nagyobb volumenű, komplex projektek esetében az önkormányzat tulajdonában álló városfejlesztő társaság hatékony megoldás.	Városfejlesztő társaság, Projektiroda
Projektmegvalósítás	A szakmai feladatok megvalósításában az adott beavatkozásban érintett, szakmai feladatot ellátó intézmények és partnerszervezetek részvétele szükséges, együttműködési vagy konzorciumi partneri viszonyban.	Polgármesteri Hivatal, intézmények, más nem önkormányzati szereplők

Befektetés-ösztönzés	Az ITS-ben szereplő beavatkozások teljesítéséhez nélkülözhetetlen a helyi ingatlanportfólióval való gazdálkodás, ami helyi és térségi együttműködést feltételez, a feladat szorosan összefügg a programmenedzsmenttel, ezért a feladatot részben a Stratégiai Fejlesztési Munkacsoporthoz, illetve operatív szempontból a Projektirodához (koordináció), valamint a városfejlesztő társasághoz szükséges delegálni. A beruházások lebonyolítása a megfelelő tudással, tapasztalattal, szakemberekkel rendelkező önkormányzati társaság javasolt, figyelembe véve a beruházások működtetéséhez, üzemeltetéséhez szükséges kompetenciákat is.	Pest Megye Önkormányzata, kistérségi társulás, Biatorbágy Város Önkormányzata, Stratégiai és Fejlesztési Munkacsoport, Városfejlesztő Kft.
-----------------------------	---	--

8.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

A több települést érintő vagy azokra hatást gyakoroló fejlesztési beavatkozások esetén biztosítani kell a partnerek részvételét a beavatkozás tervezésében, operatív megvalósításában és nyomon követésében és értékelésében. Az ezzel kapcsolatos fő feladatok:

- Programszintű tervek egyeztetése
- Projekt-tervek egyeztetése
- (közös) beszerzések műszaki tartalmának egyeztetése
- Projekt lebonyolítás ütemezésének, feltételeinek egyeztetése
- Megvalósítás során felmerülő operatív kérdések egyeztetése
- Tervek felülvizsgálatának, értékelésének egyeztetése

A koordináció keretének a Területfejlesztésről és területrendezéséről szóló törvénynek megfelelő területfejlesztési társulás létrehozását javasoljuk az érintett önkormányzatok részvételével. Ezen belül háromszintű egyeztető fórumokat javasolunk:

- Felsővezetői (polgármesteri) fórum: negyed- vagy félévente, célja a megvalósulás áttekintése, döntések meghozatala, alsóbb szinten nem megoldható problémák kezelése.
- Menedzsment fórum: tagjai a megvalósításban érintett önkormányzatok, szereplők projektmenedzserei, célja a beavatkozások lebonyolításának összehangolása, operatív kérdések, problémák egyeztetése, megoldása.

- Szakmai munkacsoportok: tagjai az érintett önkormányzati és társadalmi szereplők képviselői, a munkacsoportok témánként vagy projektenként szerveződnek, céljuk a szakmai tartalom összehangolása.

A fejlesztések előkészítése során Pest Megye Önkormányzata a saját kompetenciájában törekszik az adott terület egység számára szükséges fejlesztési tevékenységek összehangolt tervezésére. 2012. január 1. napján megszűnt a megyei területfejlesztési tanács. A tanács jogutódja a területileg érintett megyei önkormányzat lett. Ezzel a megyei önkormányzat feladatkörébe került a települési önkormányzatok, a területi államigazgatási szervek, valamint a civil és szakmai szervezetek irányában fennálló (hazai és nemzetközi) együttműködés irányítása, elősegítése. Továbbá a megyei önkormányzat vette át a kormányzat, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseinek a megye területén belüli összehangolásával járó feladatokat is.

A megyei önkormányzat területfejlesztéshez és koordinációs kapcsolódó fontosabb feladatai:

- Részt vesz az országos, valamint a megyét érintő ágazati fejlesztési koncepciók és programok kidolgozásában, véleményezésében, nyomon követi azok kidolgozását.
- Véleményezi a térségi területfejlesztési koncepciókat és programokat.
- Részt vesz a határ menti megyék határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában.
- Dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról, közreműködik a területi operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában.
- A megye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében gazdaságfejlesztési, befektetés-ösztönző tevékenységet lát el.
- Segíti a települési és térségi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak tevékenységét.
- Működteti a területi információs rendszert, aminek részeként adatot szolgáltatnak a megyei vagy az alatti területi szinten megvalósuló fejlesztések megalapozásához.

2012. január 1-től új szervezeti formaként megjelent a megyei területfejlesztési konzultációs fórum. A fórum fele-fele arányban a megyei közgyűlési és a megyei jogú városi küldöttekből áll össze. A fórum előzetesen állást foglal a megyei közgyűlés területfejlesztési ügyeiben, külön munkaszervezete nincs, titkársági feladatait a Megyei Önkormányzati Hivatal látja el.

Az alábbiakban összefoglaljuk az együttműködési területeket, programjavaslatokat:

- A települési önkormányzatok közötti kapcsolat erősítése.
- Térségi kohézió erősítése a közlekedési kapcsolatok fejlesztésével (pl.: az alárendelt közlekedési utak és mezőgazdasági utak állapotának javítása).
- Intézményfejlesztések térségi szintű összehangolása (egészségügyi- és szociális ellátás, oktatás, sport terén).

- Idegenforgalom – térségi szintű programkínálat és attrakcióbővítés (pl. egységes térségi arculat, turisztikai menedzsment, kistérségi marketing tevékenység, attrakciók egymásba fűzése, vendégváró és marasztaló események térségbe vonzása).
- Környezettudatos szemléletformáló tevékenységek kistérségi szinten.
- Kistérségi helyi termelők támogatása, termékeik feldolgozása és helyi termelői piacok létesítése.
- Együttműködés megújuló energiák hasznosítása terén (termelés, a piacra jutás megszervezése).
- Regionális és kistérségi kerékpárút-hálózat fejlesztése (Budapest-Balaton).
- Ökoturizmus fejlesztése (Öko-lánc, Iharos Ökoturisztikai Központ).
- Közszolgáltatások fejlesztése terén – oktatások, képzések, tanfolyamok szervezése.
- Kistérségi identitástudat növelése (pl. civil szervezetek hálózatosodásának elősegítése, kistérségi közös hagyományőrző tevékenységek).
- Szoros együttműködés a természeti környezet védelme terén.
- Pályázatfigyelő „rendszer”, tájékoztató fórum a lehetőségekről, eredményekről.

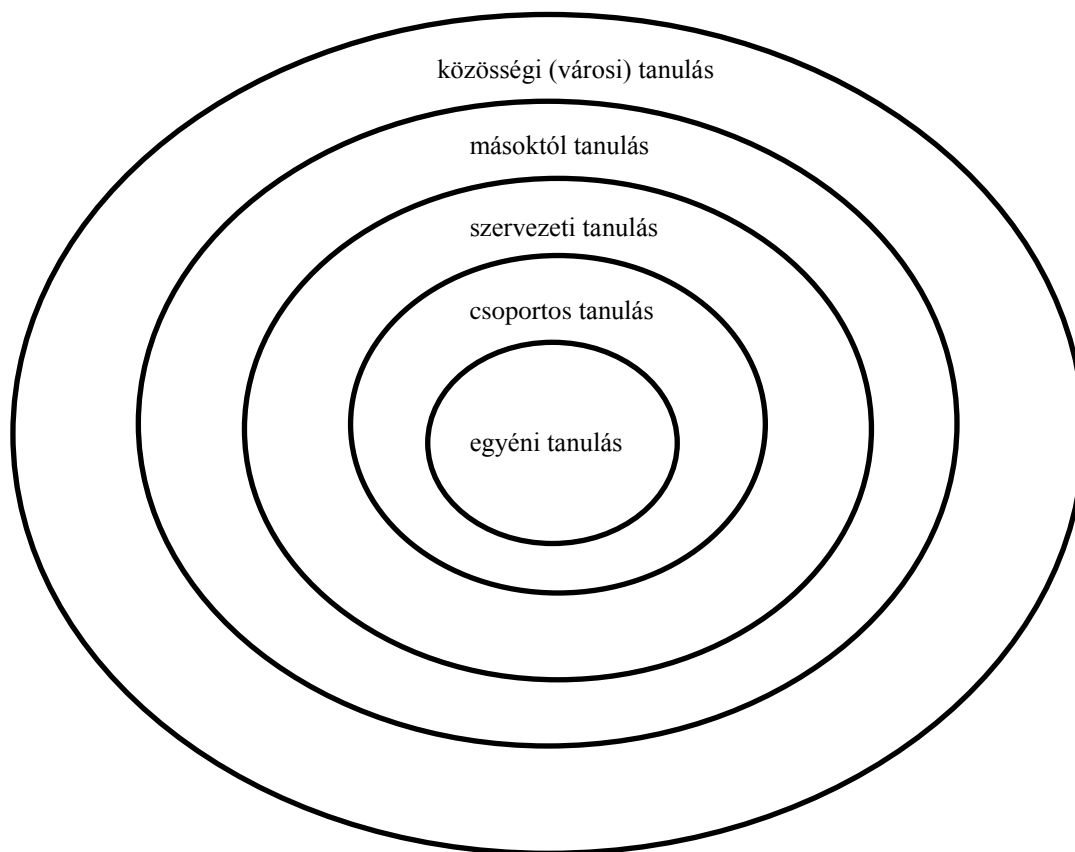
Az együttműködéshez szükséges a térségi szinten jelentkező fejlesztési igények, projektjavaslatok ismerete és számbavétele, valamint a folyamatos egyeztetés és tájékoztatás a tervezett vagy éppen megvalósuló fejlesztésekről. A közös érdekű fejlesztések megvalósításakor létrejövő együttműködések olyan többleterőt jelenthetnek a térség számára, amely a további fejlődés mozgatórugója válhat.

Biatorbágy fejlesztési elképzeléseinek kidolgozásakor és megvalósításakor a fent leírt – térségi szintű – együttműködések túl rendkívüli jelentőséggel bír a helyi társadalmi és gazdasági szereplők bevonása a folyamatokba, a partnerek folyamatos tájékoztatása, a javaslatok és igények befogadása. Elengedhetetlen az Önkormányzat és a partnerek közötti intenzív kommunikáció és a résztvevők aktív támogató közreműködése.

8.4. Monitoring rendszer kialakítása

A monitoringnak szakmai/műszaki és pénzügyi szempontból egyaránt tervezettnek és folyamatosnak kell lennie. A stratégia megvalósítása akkor sikeres, ha a helyi gazdasági és életminőség-javítási célokat el lehet érni a segítségével. Ezért szükséges a folyamatos ellenőrzés és a mérés. A stratégia megvalósítás során folyamatos és többszintű tanulás is zajlik, amely végső soron növeli a helyi tudásszintet. Ezt érzékelteti az alábbi ábra.

Az alábbi fejezetben sor került az output és eredményindikátorok meghatározására, és az egyes indikátorok kapcsolódására az egyes akcióterületi beavatkozásokhoz és az integrált településfejlesztési stratégia intézkedéseire. Meghatározzuk a mutatók mérési módját és az adatfelvétel gyakoriságát, az adatok forrását, valamint a monitoring rendszer működtetési mechanizmusát.

*A stratégia megvalósítás feltétele: a sokszintű és folyamatos tanulás.
Forrás: saját szerkesztés (Prof. Dr. Csath Magdolna)*

Az ITS monitoring rendszere egy meghatározott időközönként végzett, adatgyűjtésen és tapasztalatszerzésen alapuló ellenőrző tevékenység annak érdekében, hogy a stratégiai menedzsment (Stratégiai és Fejlesztési Munkacsoport) információkhoz jusson az adott fejlesztési beavatkozások megvalósításával kapcsolatban, és szükség esetén, akár menet közben is befolyásolhassa azok alakulását. A monitoring lényege az információk folyamatos visszacsatolása, és beépítése az éppen aktuális elemek, projektek, programok végrehajtásába. A stratégiai menedzsment ezen információk alapján tud döntést hozni az esetlegesen szükséges korrekciókról, kiegészítő feladatokról, és tudja azokat adott esetben a politikai döntéshozók elé terjeszteni.

Az ITS egyes céljaihoz rendelt fejlesztési beavatkozások megvalósítása folyamatos nyomon követés alá esik. A tevékenység kiterjed a tevékenységek, kimenetek, pénzügyi eszközök, szakmai eredmények napi szintű nyomon követésére. A monitoring értékelés alapjául szolgáló adatok gyűjtését és értékelését az operatív menedzsment végzi, elsődleges felelőse a Polgármesteri Hivatalon belül a Projektiroda, amelynek feladata az észrevételek és javaslatok stratégiai menedzsment elé terjesztése.

A monitoring rendszer alapvetően a fejlesztések számszerűsített mutatói alapján történik, azonban nem korlátozódik le a statisztikai és egyéb indikátormutatókra. A monitoring egy összetett folyamat, amelynek részét képezi a társadalmi, gazdasági, környezeti,

adminisztratív környezet változásainak, a fejlesztési beavatkozásokban résztvevő szervezetek, és a külső szereplők (lakosság, gazdasági és nonprofit szervezetek) észrevételeinek figyelembe vételét is. A nyomon követés magában foglalja a tervek és a tényleges előrehaladás közötti eltérések lehetséges okainak feltárását, majd pedig a szükséges korrekciós javaslatok megtételét is.

A Projektiroda feladata az ITS céljaihoz rendelt mutatószámok aktuális tényértékeinek összegyűjtése, értékelése és a javaslatok rendszerint évente, szükség szerint ettől eltérő időpontban és formában a stratégiai menedzsment elé terjesztése. A stratégiai menedzsment feladata az operatív nyomon követés során előállított és rendszerezett információk alapján az ITS megvalósulásának áttekintése, komplex értékelése, a célok és a hozzájuk rendelt beavatkozások felülvizsgálata, ha szükséges a módosítások megfogalmazása.

Alapértelmezés szerint a monitoring tevékenység minden projektnél az adott indikátorok előre lefektetett fordulóiidejekor aktuális, azonban szükséges a teljes zajló projektállomány negyedévenkénti áttekintése, évenkénti átfogó monitoringja (2. monitoring mutató táblázat alapján). A stratégiai monitoring esetében szükséges külső forrásból, nem strukturált módon érkező információ begyűjtése, közvélemény-kutatási eredmények feldolgozása, központi adatforrások használata (pl. KSH).

A stratégia értékelésére három különböző időintervallumban kerülhet sor:

- Stratégiai értékelés: a társadalmi, gazdasági, környezeti változások és a fejlesztési beavatkozások eredményének, hatásainak értékelése, 2-4 évente.
- Rendes (éves) értékelés: A hosszabb távú tendenciák előrejelzésére is alkalmas, a stratégia egyes elemeinek módosítását is megalapozó értékelés, évente.
- Operatív értékelés: elsősorban a fejlesztési beavatkozások előrehaladásának értékelését szolgáló, operatív célú értékelés, negyedévente.

A monitoring nyilvános folyamat, abban külső partnerszervezet is részt vehet. A stratégiai monitoring folyamatban való részvételre bármely szervezet jelentkezhet. Jelentkezés hiányában az Önkormányzat legalább egy szervezetet felkér az értékelésben való részvételre.

Az ITS felülvizsgálatára minden esetben stratégiai műhelymunka keretében kerül sor. Az ITS felülvizsgálatának menetrendje:

- Az elfogadott stratégia felülvizsgálata (stratégiai felülvizsgálat).
- A stratégiai célok teljesülésének és a beavatkozások hatásainak, eredményeinek áttekintése (stratégiai felülvizsgálat).
- Az egyes indikátormutatók teljesülésének értékelése, és a társadalmi, gazdasági folyamatok nyomon követése (népességszám alakulása, munkanélküliség, működő vállalkozások száma) (éves).
- A mutatók érvényességének felülvizsgálata (éves).
- Célértékek felülvizsgálata, szükség esetén a meglévő célértékek módosítása (éves).
- A beavatkozások, projektek, akciók áttekintése (negyedéves).